

MONICA HALASZI

LUMINIȚA ȘFARĂ

ORA DE GRAMATICĂ
CLASA A VII-A

Editura Nomina

Editor: Alexandru Creangă

Pentru comenzi prin poștă: **Elena Iordăchescu** (0757.020.442)

Ionuț Lungu (0757.020.444)

Reprezentant zonal	Zona
Dobrin Marius (0741.488.918)	Oltenia (Dolj, Gorj și Mehedinți), Banat, Crișana și Transilvania (Sălaj, Cluj, Mureș, Harghita, Covasna, Alba și Hunedoara)
Cepăreanu Alin (0751.207.922)	Oltenia (Vâlcea și Olt), Transilvania (Brașov și Sibiu) și Muntenia (Argeș, Teleorman și Giurgiu)
Săsărman Traian (0757.020.443)	Transilvania (jud. Bistrița Năsăud) și zona Maramureș
Lungu Ion (0746.200.413)	Muntenia (Buzău), Moldova (fără jud. Galați) și Bucovina
Mărzăcioiu Marian (0744.429.512)	Muntenia (Dâmbovița, Prahova, Brăila, Ialomița și Călărași) și Dobrogea
Anton Victor (0755.107.291)	București
Dragne Marin (0769.221.682)	

Punct de lucru: Comuna Bradu, str. DN 65B, nr. 31, Jud. Argeș

Tel.: 0348.439.417/fax: 0348.439.416

e-mail: comenzi.nomina@gmail.com

www.edituranomina.ro

www.librarianomina.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

HALASZI, MONICA

Ora de gramatică : clasa a VII-a / Monica Halaszi,

Luminița Șfară. - Pitești : Nomina, 2014

ISBN 978-606-535-652-8

I. Șfară, Luminița

811.135.1(075.33)

Copyright © Editura Nomina, 2014

Toate drepturile aparțin Editurii Nomina

CUPRINS

Cuvânt-înainte	5
TEST INIȚIAL	6
TEST PREDICTIV: LEXIC, FONETICĂ	8
TEST PREDICTIV: MORFOLOGIE, SINTAXĂ	10
NOȚIUNI DE SINTAXĂ. RAPORTURILE DE COORDONARE ȘI DE SUBORDONARE ÎN PROPOZIȚIE	12
NOȚIUNI DE SINTAXĂ. RAPORTURILE DE COORDONARE ȘI DE SUBORDONARE ÎN FRAZĂ	14
LEXIC. SENSUL CUVINTELOR ÎN CONTEXT	16
DERIVAREA. SERII DERIVATIVE	18
COMPUNEREA	20
SCHIMBAREA VALORII GRAMATICALE SAU CONVERSIUNEA	22
FAMILIA LEXICALĂ. CÂMPUL LEXICO-SEMANTIC	24
ÎMPRUMUTURILE	26
CATEGORII SEMANTICE: PLEONASMUL	28
PARONIMELE	30
SINONIME. ANTONIME	32
OMONIME. CUVINTE POLISEMANTICE	34
*UNITĂȚI FRAZEOLOGICE	36
TEST – VOCABULARUL	38
FONETICĂ (ACTUALIZARE)	40
FONETICĂ (ACTUALIZARE). FOLOSIREA CORECTĂ A ACCENTULUI ÎN LIMBA ROMÂNĂ. *NUME PROPRII GREȘIT ACCENTUATE	42
TEST: FONETICA	44
VERBUL: VERBE PREDICATIVE, VERBE NEPREDICATIVE (AUXILIARE)	46
VERBUL: VERBE PREDICATIVE, VERBE NEPREDICATIVE (COPULATIVE)	48
VERBUL: MODURILE PERSONALE, TIMPURI, PERSONĂ, NUMĂR	50
VERBUL: MODURILE NEPERSONALE	52
DIATEZA VERBELOR: DIATEZA ACTIVĂ, DIATEZA PASIVĂ, COMPLEMENTUL DE AGENT	54
DIATEZA VERBELOR: DIATEZA REFLEXIVĂ. PRONUMELE REFLEXIV. *VERBELE ACTIVE PRONOMINALE	56
VERBELE PERSONALE ȘI VERBE IMPERSONALE. PROPOZIȚIA FĂRĂ SUBIECT	58
VALORI EXPRESIVE ALE VERBULUI	60
LOCUȚIUNEA VERBALĂ	62
FUNCȚIILE SINTACTICE ALE VERBULUI ȘI ALE LOCUȚIUNII VERBALE	64
VERBUL. EXERCITII RECAPITULATIVE	66
TEST – VERBUL	70
SUBSTANTIVUL (ACTUALIZARE)	72
CAZUL ȘI FUNCȚIILE SINTACTICE ALE SUBSTANTIVULUI – 1	74
CAZUL ȘI FUNCȚIILE SINTACTICE ALE SUBSTANTIVULUI – 2	76

LOCUȚIUNEA SUBSTANTIVALĂ	78
ARTICOLUL	80
SUBSTANTIVUL. EXERCİȚII RECAPITULATIVE.....	82
TEST – SUBSTANTIVUL	84
PRONUMELE (ACTUALIZARE). PRONUMELE PERSONAL, PRONUMELE PERSONAL DE POLITEȚE	86
PRONUMELE POSESIV. ADJECTIVUL PRONOMINAL POSESIV	88
PRONUMELE DEMONSTRATIV. ADJECTIVUL PRONOMINAL DEMONSTRATIV	90
PRONUMELE NEHOTĂRĂȚ. ADJECTIVUL PRONOMINAL NEHOTĂRĂȚ	92
PRONUMELE NEGATIV. ADJECTIVUL PRONOMINAL NEGATIV	94
PRONUMELE INTEROGATIV. ADJECTIVUL PRONOMINAL INTEROGATIV	96
PRONUMELE ȘI ADJECTIVUL PRONOMINAL RELATIV. ACORDUL PRONUMELUI RELATIV	98
ADJECTIVUL PRONOMINAL DE ÎNTĂRIRE	100
PRONUMELE. EXERCİȚII RECAPITULATIVE	102
TEST – PRONUMELE	106
NUMERALUL (ACTUALIZARE)	108
*ALTE TIPURI DE NUMERALE.....	110
ADJECTIVUL (ACTUALIZARE).....	112
*MIJLOACE EXPRESIVE DE REDARE A SUPERLATIVULUI ABSOLUT ÎN LIMBA ROMÂNĂ ACTUALĂ	114
LOCUȚIUNEA ADJECTIVALĂ	116
TEST – NUMERALUL, ADJECTIVUL	118
ADVERBUL (ACTUALIZARE).....	120
ADVERBELE (PRONOMINALE) INTEROGATIVE, RELATIVE ȘI *NEHOTĂRĂȚE. ADVERBE FĂRĂ FUNCȚIE SINTACTICĂ	122
LOCUȚIUNEA ADVERBIALĂ. ADVERBE PREDICATIVE ȘI LOCUȚIUNI ADVERBIALE PREDICATIVE	124
TEST – ADVERBUL	126
PREPOZIȚIA (ACTUALIZARE). LOCUȚIUNEA PREPOZIȚIONALĂ	128
CONJUNCȚIA. LOCUȚIUNEA CONJUNCȚIONALĂ	130
INTERJECȚIA (ACTUALIZARE)	132
TEST – PREPOZIȚIA, CONJUNCȚIA, INTERJECȚIA.....	134
TEST SUMATIV	136

Cuvânt-înainte

Cartea *Ora de gramatică* este rezultatul experienței dobândite de-a lungul anilor la catedră și a apărut din dorința de a-i ajuta pe elevi să-și însușească corect normele și regulile limbii române actuale, dar și pe profesori, cărora le pune la dispoziție un suport utilizabil atât în cadrul orelor, cât și pentru activități suplimentare.

Lucrarea își propune să ofere atât profesorilor de limba și literatura română, cât și elevilor un număr mare de exerciții, pentru a se asigura competențele reale de comunicare, în conformitate cu Programa școlară. De aici diversificarea acestora, fiindcă ne-a interesat viziunea comunicativ-pragmatică, abordarea funcțională și aplicativă a cunoștințelor de limba română.

Gândindu-ne la proiectarea demersului didactic de învățare-evaluare, am considerat că cele 34 de săptămâni efective pot însemna, uneori, nu doar două ore săptămânal – ci mai multe, având în vedere că este necesar să se atingă acea dorită competență comunicativă a tuturor elevilor. Textele utilizate aparțin tuturor registrelor limbii, dar s-a apelat frecvent la cele literare atât îndeosebi actuale.

Am conceput, pentru fiecare temă, câte două pagini de exerciții care presupun aprofundarea cunoștințelor lingvistice predate la clasă. Fiecare capitol este urmat de una sau de două evaluări sumative.

Aceste exerciții sunt diverse: de tip analitic (de recunoaștere, de grupare, de motivare, de descriere, de diferențiere) și de tip sintetic (de modificare, de completare, de exemplificare, de construcție). Gradul de dificultate a acestora sporește progresiv.

La fiecare oră am propus un *Moment ortografic* – exerciții de scriere corectă și de punctuație – care facilitează însușirea unor norme de exprimare orală și scrisă, atât de necesare în contextul actual în care tot mai mulți vorbitori au dificultăți în scrierea și în exprimarea corectă în limba română.

Sperăm ca astfel să aducem un plus de corectitudine lingvistică în viața de zi cu zi.

Autoarele

TEST INIȚIAL

Citește cu atenție fragmentul de mai jos pentru a putea răspunde cerințelor.

— Domnișoară Honey, **zise** ea dintr-odată, **vă plătesc foarte prost la școală?**

Domnișoara Honey îi aruncă o privire **tăioasă**.

— Nu foarte prost, Matilda. Primesc aproape **același** salariu ca și ceilalți.

— Totuși, trebuie să fie foarte puțin, dacă sunteți atât de îngrozitor de săracă, insistă Matilda. Toți profesorii trăiesc așa, fără mobilă, fără sobă la bucătărie și fără baie?

— Nu, răspunde domnișoara Honey pe un ton înghețat. Eu sunt **o excepție**, se pare.

— Cred că vă place să duceți o viață simplă, spuse Matilda, scormonind ceva mai departe problema. Probabil că e mult mai ușor să faceți curat într-o casă unde nu trebuie să lustruiți mobila sau să ștergeți de praf toate obiectele acelea ornamentale mici și prostești care zac peste tot prin casă și cer să fie șterse în fiecare zi.

Urmă o perioadă de tăcere lungă și apăsătoare. În doar **treizeci** de secunde, atmosfera din încăperea strâmtă se schimbase cu totul, iar **acum** vibra de stânjenală și de secrete.

(Roald Dahl, *Matilda*)

Scrie răspunsuri pentru fiecare din cerințele care urmează.

1. Scrie, din fragmentul citat, două verbe care însoțesc replicile personajelor.

4 puncte

2. Precizează persoana la care se narează în fragmentul citat.

4 puncte

3. Explică motivul pentru care Matilda consideră că domnișoara Honey este prost plătită.

4 puncte

4. Numește o trăsătură a Matildei ce reiese din fragmentul citat.

4 puncte

5. Transcrie din fragmentul citat o enumerație.

4 puncte

6. Menționează două caracteristici ale operei epice existente în fragmentul dat.

4 puncte

7. Explică rolul virgulei în enunțul: *Nu foarte prost, Matilda.*

4 puncte

8. Construiește câte un enunț cu ortogramele *m-ai* și *i-ar*.

4 puncte

9. Transcrie din textul dat o prepoziție și o conjuncție.
prepoziția _____ conjuncția _____

4 puncte

TEST PREDICTIV: LEXIC, FONETICĂ

Partea I

60 de puncte

Citește cu atenție textul de mai jos:

Alice băgă de seamă cu oarecare uimire că pietricelele împrăștiate pe podea se prefăceau toate în prăjiturile și-atunci îi veni o idee strașnică.

„Dacă mănânc o prăjiturică din asta – gândi ea – e sigur c-o să mi se schimbe iar statura; și cum mai mare nu pot să mă fac, probabil c-o să mă fac mai mică!”

Așa că înghiți o prăjiturică și constată cu încântare că începe imediat să se micșoreze. [...] Pe când privea îngrijorată în juru-i prin desișul arborilor, un hămăit scurt și repezit, chiar deasupra capului ei, o făcu să se uite repede în sus.

Un cățelandru uriaș o privea de la înălțimea ochilor lui mari și rotunzi și, întinzând șovăielnic o labă, încerca s-o atingă.

— Mititelul de el! zise Alice, cu glas mângâios, și se căzni să-l fluiere, dar totodată îi era grozav de teamă ca nu cumva să fie flămând, căci atunci probabil c-ar fi măncat-o, cu toate mângâierile ei.

Aproape fără să-și dea seama, culese de pe jos o crenguță și i-o întinse; cățelușul, când o văzu, făcu un salt în aer cu toate patru picioarele.

(Lewis Carroll, *Peripețiile Alisei în Țara Minunilor*)

Răspunde la fiecare dintre cerințele de mai jos, referitoare la textul citat:

1. Transcrie, din text, două cuvinte derivate cu sufixe diminutive. **6 puncte**

2. Explică modul în care s-au format următoarele cuvinte din textul dat: *un hămăit, cățelandru*. **6 puncte**

3. Construiește un enunț în care cuvintele *uriaș* și *aproape* din textul dat să-și schimbe valoarea gramaticală, precizând ce parte de vorbire au devenit. **6 puncte**

4. Scrie câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *uimire, strașnică*. **6 puncte**

5. Notează câte un antonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *să se micșoreze, flămând*. **6 puncte**

6. Construiește câte un enunț cu omonimul cuvintelor *mai* și *mare* din text. **6 puncte**

7. Scrie patru termeni din familia lexicală a adjectivului *mare*. **6 puncte**

8. Precizează ce situații fonetice (diftong, triftong sau hiat) există în următoarele cuvinte din text: *podea*, *idee*, *picioare*. **6 puncte**

podea _____ *idee* _____ *picioarele* _____

9. Explică rolul cratimei în structura: *c-o să mi se schimbe*. **6 puncte**

10. Desparte în silabe cuvintele *strașnică* și *grozav*, precizând regulile aplicate. **6 puncte**

strașnică _____

grozav _____

Partea a II-a

30 de puncte

Transcrie litera corespunzătoare răspunsului corect:

- Cuvântul *Piatra Teiului* s-a format prin compunere prin:
a. abreviere b. alăturare c. subordonare
- Cuvântul *ASIROM* s-a format prin compunere prin:
a. abreviere b. alăturare c. subordonare
- Cuvântul *redactor-șef* s-a format prin compunere prin:
a. abreviere b. alăturare c. subordonare
- Cuvântul *Bistrița-Năsăud* s-a format prin compunere prin:
a. abreviere b. alăturare c. subordonare
- În enunțul *Binele învinge răul* substantivul *binele* s-a format prin schimbarea valorii gramaticale din:
a. adjectiv b. adverb c. verb la participiu
- Cuvântul *băiet* din enunțul: *Eram băiet de treabă* este:
a. arhaism fonetic b. regionalism fonetic c. regionalism lexical
- Cuvântul *postelnic* din enunțul: *A primit un bilet din partea marelui postelnic* este:
a. arhaism fonetic b. arhaism lexical c. regionalism lexical
- În cuvântul *leoaică* există:
a. un diftong b. un triftong c. vocale în hiat
- În cuvântul *Gheorghe* există:
a. 8 sunete b. 7 sunete c. 6 sunete
- În cuvântul *axă* există:
a. 2 sunete b. 3 sunete c. 4 sunete

Din oficiu: 10 puncte.

TEST PREDICTIV: MORFOLOGIE, SINTAXĂ

Partea I

60 de puncte

Citește cu atenție textul de mai jos:

Uitând de orice demnitate, Jem și cu **mine** alerгарăm în întâmpinarea lui; Jem îi luă servieta și valiza, iar eu i-am sărit în brațe. Mă sărută **rece** și distant, în timp ce-l întrebam:

— Mi-ai adus cartea? Știi că mătușica-**i** aici?

Atticus răspunse **afirmativ** la ambele întrebări și la rândul lui mă **cercetă**:

— Îți pare bine că a venit să stea cu noi?

I-am spus **că**-mi pare foarte bine, ceea ce nu era câtuși de puțin adevărat, dar trebuie să minți în anumite **împrejurări**, atunci când n-ai încotro.

— Ne-am dat seama, continuă Atticus, că e momentul când voi, copiii, ați avea nevoie... **ei**, ascultă, uite ce-**i**, Scout: mătușă **voastră** ne face o favoare, vouă ca și mie; nu pot sta toată ziua cu voi **acasă**, și-apoi vara **asta** se anunță fierbinte.

(după Harper Lee, ...Să ucizi o pasăre cântătoare)

Răspunde la fiecare dintre cerințele de mai jos, referitoare la textul citat:

1. Completează tabelul, precizând ce părți de vorbire sunt cuvintele subliniate în textul de mai sus. **24 de puncte**

cuvântul	partea de vorbire
<i>mine</i>	
<i>și</i>	
<i>-i</i>	
<i>rece</i>	
<i>afirmativ</i>	
<i>cercetă</i>	
<i>că</i>	
<i>împrejurări</i>	
<i>ei</i>	
<i>voastră</i>	
<i>acasă</i>	
<i>asta</i>	

2. Precizează la ce moduri sunt următoarele verbe din text:

6 puncte

uitând _____ *sărută* _____
să stea _____ *ați avea* _____
ascultă _____ *sta* _____

3. Precizează cazul cuvintelor marcate în secvența: **Atticus** răspunse **afirmativ** la ambele **întrebări** și la rândul **lui** mă **cercetă**. **6 puncte**

4. Transcrie, din textul dat, un adverb aflat la gradul de comparație superlativ absolut. **6 puncte**

5. Transcrie propozițiile regente din fraza: *Îți pare bine că a venit să stea cu noi?*

6 puncte

6. Precizează ce funcții sintactice au cuvintele marcate în secvența: *Ne-am dat seama, continuă Atticus, că e momentul când voi, copiii, ați avea nevoie... ei, ascultă, uite ce-i, Scout: mătușa voastră ne face o favoare, vouă ca și mie; nu pot sta toată ziua cu voi acasă.*

12 puncte

Atticus _____ uite _____
voastră _____ ne _____
sta _____ acasă _____

Partea a II-a

30 de puncte

Transcrie litera corespunzătoare răspunsului corect:

- În enunțul *Avem de scris o compunere*, verbul *de scris* este la modul:
a. infinitiv b. gerunziu c. supin
- Verbul subliniat în enunțul *Mircea a devenit profesor de desen* este:
a. auxiliar b. copulativ c. predicativ
- Substantivul *stol* este:
a. defectiv de singular b. defectiv de plural c. colectiv
- Substantivul *orez* este:
a. defectiv de singular b. defectiv de plural c. colectiv
- În enunțul *Primii care au intrat în clasă au fost Mihai și Cosmin*, numeralul este:
a. ordinal cu valoare substantivală
b. ordinal cu valoare adjectivală
c. cardinal cu valoare adjectivală
- Cuvântul *cel* din enunțul: *Băiatul cel mititel era lângă ușă* este:
a. pronume demonstrativ
b. adjectiv pronominal demonstrativ
c. articol demonstrativ-adjectival
- Prepoziția *datorită* are regim cazual de:
a. acuzativ b. dativ c. genitiv
- Prepoziția *contra* are regim cazual de:
a. acuzativ b. dativ c. genitiv
- Cuvântul *Iași* din enunțul *Trenul de la Iași are întârziere*. are funcția sintactică de:
a. atribut substantival b. atribut adverbial c. complement circumstanțial de loc
- În enunțul *A fost odată, într-o împărăție îndepărtată, un om care meșterea oglinzi ce puteau reflecta sufletul omenesc* există:
a. un complement direct b. două complemente directe c. trei complemente directe

Din oficiu: 10 puncte.

NOȚIUNI DE SINTAXĂ. RAPORTURILE DE COORDONARE ȘI DE SUBORDONARE ÎN PROPOZIȚIE

1. Completează enunțurile de mai jos, notând în spațiile libere felul propoziției.

• Din punctul de vedere al alcătuirii, propoziția: *Citesc.* este _____,
iar propoziția: *Mi-a plăcut romanul scris de Marin Mălaicu-Hondrari.* este _____.

• Din punctul de vedere al aspectului predicatului, propoziția: *Prăjitura a fost gustoasă.* este _____, iar propoziția: *Mihai nu a venit cu noi la cofetărie.* este _____.

• Din punctul de vedere al scopului comunicării, propoziția: *Librăria „Mihai Eminescu” este în apropiere.* este _____, iar propoziția: *Când veți sosi din excursie?* este _____.

• După conținutul ei, propoziția enunțiativă: *Voi ajunge la gară la timp.* este _____, propoziția enunțiativă: *I-aș solicita ajutorul.* este _____, iar propoziția enunțiativă: *Grăbește-te!* este _____.

• După conținutul ei, propoziția interogativă: *Unde mă aflu?* este _____, iar propoziția: *Cui i-ai cere ajutorul?* este _____.

2. Subliniază predicatele din dialogul de mai jos și precizează numărul lor și al propozițiilor care alcătuiesc textul:

— *Aveți ștrudel cu mere?*

— *Nu avem. Avem însă plăcintă cu mere și stafide. Ați dori o felie?*

— *Nu doresc. Aș vrea o felie de plăcintă cu lămâie și beza.*

— *Să o împachetez?*

— *O servesc aici. Ce îmi recomandați dintre răcoritoarele de acolo?*

— *Socata este proaspătă. V-o recomand din tot sufletul.*

— *Vai, e o recomandare minunată! N-am mai băut socată de mult timp.*

3. Transcrie propozițiile simple din dialogul de la exercițiul 2.

4. Transformă propozițiile simple pe care le-ai identificat în propoziții dezvoltate, potrivite ca sens dialogului de la exercițiul 2.

5. Transcrie propozițiile negative din dialogul de la exercițiul 2.

7. Transcrie propoziția enunțiativă propriu-zisă exclamativă din dialogul de la exercițiul 2.

8. Precizează tipul de raport (de coordonare sau de subordonare) se stabilește între cuvintele din replica: — *Aveți ștrudel cu mere?* și prezintă mijloacele de exprimare a acestui raport.

9. Explică prin ce se exprimă (joncțiune, juxtapunere, intonație) raporturile de coordonare dintre atributele substantivele din enunțurile de mai jos:

- Am văzut un documentar despre pirați și navele lor.
- Îmi plac romanele de aventură, de dragoste, dar și cele istorice.

10. Marchează cu „X” felul propozițiilor date.

Propoziția	Enunțiativă			Interogativă		Exclamativă	Neexclamativă
	propriu-zisă	optativă	imperativă	propriu-zisă	optativă		
Îmi plac excursiile.							
Ce ai vizitat în excursia aceasta?							
Ai veni cu noi în călătorie?							
Am văzut locuri minunate.							
Aș vrea o hartă.							
Ce arhitectură interesantă are clădirea aceasta!							
Privește turnul auriu al clădirii!							
Unde ai dispărut?!							

○ **Moment ortografic**

Rescrie corect următoarele propoziții:

Mai aș putea lua o felie de tort? _____

Am vizitat decât un muzeu. _____

Mihai Andrei Ioana și Raluca sunt, toți patru, colegii mei de clasă.

Voi repeta la pian astăzi mâine poimâine... _____

NOȚIUNI DE SINTAXĂ. RAPORTURILE DE COORDONARE ȘI DE SUBORDONARE ÎN FRAZĂ

1. Subliniază predicatele, încercuiește elementele de legătură și desparte în propoziții ultima frază din articolul de mai jos:

Călătoria până la Mănăstirea Dobrovăț din județul Iași ar putea fi, pentru un pelerin, o formă de penitență. Șoseaua desfundată e urmată de drum forestier, o bucățică de asfalt și din nou drum de pământ, purtând urmele carelor, ca pe vremea răzășilor lui Ștefan Vodă. Nu renunțăm. La câteva verste distanță ne așteaptă minunata biserică a Dobrovățului, ctitorie a marelui voievod. După ce am depășit liziera pădurii, o zărim în depărtare. Sunetul clopotului vine stins până la noi. Înconjurată de ziduri pe jumătate năruite, cu clopotnița aplecată într-o parte imagine moldavă a unui „turn din Pisa” ros de o boală fără leac, Mănăstirea Dobrovăț e scăldată totuși într-o lumină pe care n-o întâlnești mereu, oriunde.

(după Tudor Cireș, *Albastru de Dobrovăț*, în *Jurnalul*, 11 august 2012)

2. Transcrie, în tabelul de mai jos, propozițiile neintegrate în fraze, din fragmentul dat.

Propoziții simple	Propoziții dezvoltate

3. Transcrie, din articolul citat, propoziția negativă.

4. Subliniază predicatele din textul de mai jos, încadrează elementele coordonatoare, încercuiește elementele subordonatoare și împarte frazele în propoziții:

În seara aceasta, m-am uitat la prietenele mele, care stăteau pe un covor roșu, înconjurate de lumânările. De obicei, punctul de atracție al întâlnirii noastre era tortul, dar de data aceasta Pantalonii se aflau în centrul atenției. Tibby își pusese un sombrero adus din Mexic și un tricou pe care îl pictase Lena pentru ea în Grecia.

(după Ann Brashares, *Pantalonii călători*)

5. Transcrie fiecare propoziție identificată în textul de la exercițiul 4 și bifează situația/ situațiile care corespunde fiecăreia dintre ele:

Propoziția	Propoziție principală	Propoziție secundară	Propoziție regentă

6. Precizează numărul propoziției secundare care se subordonează fiecărei propoziții regente și notează elementul regent.

7. Încercuiește litera C dacă între propozițiile din fraza dată există un raport de coordonare și litera S dacă raportul este de subordonare.

C S *Mi-aș dori să vizitez Italia.*

C S *Am comandat pe un site specializat cărțile recomandate de profesoara de română și le voi citi în timpul vacanței.*

C S *Nu știu când voi veni în vizită la tine.*

C S *Site-ul pe care mi l-ai recomandat este blocat deocamdată.*

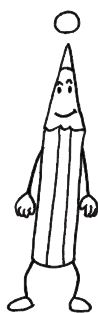
C S *Mă voi pregăti pentru teză și voi învăța temeinic toate lecțiile.*

C S *Cine se scoală de dimineață departe ajunge.*

C S *Prietenii mei mi-au organizat o petrecere și i-au implicat și pe părinții mei.*

8. Subliniază predicatul din textul de mai jos, desparte frazele în propoziții, precizează felul lor după rolul în frază și raportul (de coordonare sau de subordonare) cu celelalte propoziții.

Bătrânii au umblat două zile de-a rândul ca să cumpere jucării. Astă seară le-au așezat pe toate în câte un colț, ca să nu se vadă. S-a înnoptat, și perdelele nu-s lăsate, deși au aprins lampa. Din când în când răsună clinchetele zurgălăilor de la sănii, iar câteodată și pocnetul scurt, al vreunui harapnic, – umblă urătorii. Conul Grigori stă pe divan, lângă sobă, și ține nepoțelul pe genunchi; coana Ruxanda, în picioare, îi privește pe amândoi. (după Emil Gârleanu, În ajunul Anului Nou)

Moment ortografic

Rescrie următoarele fraze, corectând greșelile de orice natură (de exprimare, de ortografie, de punctuație):

Maria știe ca să deseneze foarte frumos.

Cărțile de pe raftul de sus sunt ale mamei iar cele care se află pe raftul al doilea sunt ale fratelui meu.

Am decât două propuneri pentru vacanța care o voi petrece cu familia.

LEXIC. SENSUL CUVINTELOR ÎN CONTEXT

1. Subliniază cu o linie cuvintele din vocabularul fundamental și cu două linii cuvintele din masa vocabularului, din textul de mai jos:

Să ne lămurim ce înseamnă a citi. În genere se crede că vrea să zică a sta cu capul în fața slovelor întorcând spatele realității. Când cineva șade cufundat în jurnal, la masă, cei de față au sentimentul incomod al abstragerii lui din societate. Cu toate acestea cititorul jurnalului se împlântă în plină viață zilnică, într-o viață care depășește spațiul odăii lui. Tot astfel, cine citește o carte de istorie, se abstrage doar în acest înțeles că iese din moment și urmărește ceea ce trece de experiența sa personală. Prin urmare, cartea e un mijloc de intensificare a vieții, și un mijloc de obiectivare, de spargere a granițelor experienței individuale și de asimilare a experienței colective în timp și spațiu.

(G. Călinescu, *Prietenele noastre cărțile*)

2. Subliniază, în textul de mai jos, cuvintele din câmpul lexico-semantic al naturii.

*Fiind băiet păduri cutreieram
Și mă culcam ades lângă izvor,
Iar brațul drept sub cap eu mi-l puneam
S-aud cum apa sună-ncetișor:
Un freamăt lin trecea din ram în ram
Și un miros venea adormitor.
Astfel ades eu nopti întregi am mas,
Blând îngânat de-al valurilor glas.*

*Răsare luna,-mi bate drept în față:
Un rai din basme văd printre pleoape,
Pe câmpi un val de argintie ceață,
Sclipiri pe cer, văpaie peste ape,
Un buciun cântă tainic cu dulceață,
Sunând din ce în ce tot mai aproape...
Pe frunza-uscate sau prin naltul ierbii,
Părea c-aud venind în cete cerbii.*

(Mihai Eminescu, *Fiind băiat, păduri cutreieram*)

3. Explică sensul pe care îl au, în versurile citate, cuvintele: *cutreieram, glas, bate, tainic, dulceață*.

4. Scrie câte un enunț în care cuvintele *drept, luna și cer* să aibă alt sens decât cel din versurile citate.

5. Construiește câte un enunț în care cuvântul *gură* să aibă sens propriu de bază, sens propriu secundar și sens figurat.

6. Precizează sensul următoarelor expresii:

- a da apă la moară* _____
a da ortul popii _____
a da o mână de ajutor _____
a da de veste _____
a da drumul _____
a da din gură _____

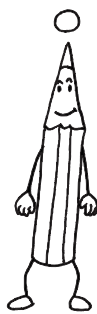
7. Precizează sensul cuvintelor marcate din enunțurile de mai jos:

- coajă** { *Coaja mestecenilor este albă.* _____
Voi curăța mărul de coajă. _____
Cu timpul rana va prinde coajă. _____

- izvor** { *Am băut apă de izvor.* _____
Cărțile sunt un izvor de cunoaștere. _____
Am găsit aceste informații în izvoarele istorice. _____

- ramură** { *Zoologia este o ramură a biologiei.* _____
Coarnele cerbilor au cel puțin o ramură. _____
Pe vremuri, de câte o ramură a merilor se prindeau fire de lână albe și roșii. _____

- rădăcină** { *Rădăcinile copacului sunt bine înfipte în pământ.* _____
Rădăcina cuvintelor este ușor de identificat. _____
Conflictul dintre personajele romanului își are rădăcina în viziunea lor despre datorie. _____

Moment ortografic

Explică în ce constă greșeala din fiecare enunț de mai jos:

Mama a venit fortuit la școală, fiindcă a fost chemată de domnul diriginte.

Ferestrele școlii sunt ca niște arcolade gotice.

Apa de la acest izvor poate fi potabilă.

Ionel are o hipersensibilitate exagerată.

Vă voi expune bref pe scurt conținutul intervenției sale.

Comportamentul tău nu va rămâne fără repercursiuni.

DERIVAREA. SERII DERIVATIVE

1. Subliniază diminutivele din textul de mai jos și explică modul cum s-a format:

Pe câmpul înverzit mielușei zburdă în voie. Alături, băieței se luptă cu nielușe de alun, iar Anuța culege floricele pentru a face o coroniță surioarei ei. Adevărul este că primăvara aduce bucurie copilașilor. Ce bine este ca după o iarnă lungă să pui paltonașele și ciuboțețele la păstrare și să ieși la soare cu pletele în vânt!

2. Încercuiește sufixele care au format următoarele cuvinte și precizează felul lor (sufix diminutival, al agentului, al însușirii, al colectivității, al instrumentului, al unei noțiuni abstracte, al modalității):

<i>ascunzătoare</i> _____	<i>aluniș</i> _____
<i>argintar</i> _____	<i>bănet</i> _____
<i>cețos</i> _____	<i>frumusețe</i> _____
<i>grăsuț</i> _____	<i>josnic</i> _____
<i>lățime</i> _____	<i>mincinos</i> _____
<i>mustărie</i> _____	<i>năsuc</i> _____
<i>nobilime</i> _____	<i>oștean</i> _____
<i>păpușar</i> _____	<i>strecurătoare</i> _____
<i>trufaș</i> _____	<i>zaharniță</i> _____

3. Formează câte două substantive formate prin derivare cu următoarele sufixe:

- *iță* _____
- *andru* _____
- *ime* _____
- *iște* _____
- *giu* _____
- *tor* _____
- *ism* _____
- *ătate* _____

4. Completează spațiile libere cu un cuvânt derivat de la substantivul care denu-
mește localitatea sau țara:

Maria este din Iași, prin urmare este _____ . Sora mea s-a mutat în Baia Mare și a devenit _____ . Părinții tăi locuiesc în Giurgiu, deci sunt _____ . Locuitorii din Mangalia sunt _____ , iar cei din Moscova _____ . Luigi este din Genova, nu? Deci este _____ .

5. Încercuiește prefixele care au format cuvintele și precizează sensul pe îl are fiecare prefix:

antevorbitor _____
anticiclonic _____
arhiplin _____
hipocaloric _____
intersemestrial _____
intravenos _____
postliceal _____

6. Precizează dacă următoarele cuvinte s-au format prin derivare parasintetică sau prin derivare în serie:

a încolăci _____
florărie _____
a încurca _____
a învălui _____
neliniștitor _____

7. Scrie seria derivativă a următoarelor cuvintelor *bun* și *muncă*.

8. Explică modul în care s-a format fiecare din cuvintele derivate de mai jos: *a rescrie*, *prietenos*, *oltenesc*, *descrescător*, *a înflori*, *postliceal*, *recunoștință*, *strămoșesc*.

Moment ortografic

- Corectează cuvintele derivate scrise greșit în enunțurile de mai jos:
*Vaslunii au înscris în poarta sătunărenilor două goluri. Am antidatat cere-
rea de rambursare a taxelor de școlaritate. Când a auzit vestea, a înpietrit.*
- Subliniază cuvintele scrise corect din seria: *a înnaripa*, *a înnota*, *a înnegri*,
a înnegura, *a înpaternici* și explică în ce constă greșeala în cazul celorlalte.

COMPUNEREA

1. Subliniază cuvintele formate prin compunere din textul de mai jos. Precizează dacă s-au format prin alăturare sau prin subordonare.

Astă-vară am fost cu familia mea în județul Bistrița-Năsăud, mai exact în apropierea stațiunii Sângeorz-Băi, la cabana unor prieteni din copilărie ai mamei. Dis-de-diminează, decizi să profităm de aerul curat de munte, porneam în drumeții. Sora mea, Anamaria, a cules diverse plante pentru ierbarul ei: chica-voinicului, coada-șoricelului, floarea-doamnei, garofița de munte, brânca-ursului, brânza-iepurelui, busuioc-sălbatic sau talpa-stâncii. Eu am acordat o mai mare atenție insectelor pe care le-am admirat alături de tata, distrându-mă de denumirea lor populară: găina-lui-Dumnezeu, găinușa-popii, vaca-Domnului. Prietena mamei ne-a dus la o păstrăvărie ca să vedem modul în care sunt crescuți acești pești. Ceea ce pot spune este că nu am fost un pierde-vară și am valorificat cele doisprezece zile petrecute în această zonă.

2. Abreviază următoarele cuvinte:

stradă _____
pagina _____
doctor _____
domnul _____

bulevard _____
profesor _____
și așa mai departe _____
dumneavoastră _____

3. Precizează prin ce procedeu de compunere (alăturare, subordonare sau abreviere) s-au format următoarele cuvinte:

A.C.R. _____
argint-viu _____
ardei gras _____
Baia Mare _____
bine-crescut _____
bună-cuviință _____
ca să _____
câine-lup _____
ciuboșica-cucului _____
Cluj-Napoca _____

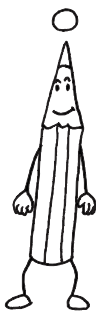
alb-negru _____
altcineva _____
astăzi _____
a binevoi _____
bloc-turn _____
bunăvoință _____
cal-putere _____
Câmpulung _____
clarvăzător _____
coate-goale _____

<i>cumsecade</i> _____	<i>de la</i> _____
<i>Delta Dunării</i> _____	<i>dis-de-dimineată</i> _____
<i>dumneai</i> _____	<i>fiecare</i> _____
<i>floarea-soarelui</i> _____	<i>floare-de-colț</i> _____
<i>galben-verzui</i> _____	<i>gura-leului</i> _____
<i>hodoronc-tronc</i> _____	<i>mamă-soacră</i> _____
<i>niciodată</i> _____	<i>ochiul-boului</i> _____
<i>oricare</i> _____	<i>până la</i> _____
<i>Plafar</i> _____	<i>poale-n brâu</i> _____
<i>prim-ministru</i> _____	<i>pușcă-mitralieră</i> _____
<i>rea-credință</i> _____	<i>redactor-șef</i> _____
<i>regina-nopții</i> _____	<i>româno-american</i> _____
<i>Romgaz</i> _____	<i>Romtelecom</i> _____
<i>roșu-deschis</i> _____	<i>tic-tac</i> _____
<i>trei-frați-pătați</i> _____	<i>treizeci</i> _____
<i>untdelemn</i> _____	<i>viță-de vie</i> _____
<i>vorbă-lungă</i> _____	<i>zgârie-brânză</i> _____

4. Scrie ce înseamnă următoarele cuvinte formate prin compunere prin abreviere:

ADN _____
BNR _____
TAROM _____
SNCFR _____

5. Explică rolul cratimei în următoarele situații: *Albă-ca-Zăpada*, *Caraș-Severin*, *bloc-turn*, *floarea-soarelui*, *Harap-Alb*.

Moment ortografic

Cuvintele formate prin compunere prin alăturare și prin subordonare se scriu fie într-un cuvânt, fie în cuvinte separate, fie cu cratimă, de aceea nu trebuie să confuzi procedeul de compunere (alăturarea, subordonarea) cu scrierea cuvintelor compuse (sudată, cu cratimă, fără cratimă).

Subliniază forma corectă a următoarelor cuvinte compuse: *atotștiință/ a tot știință*; *contabil șef/ contabil-șef*; *cuvânt înainte/ cuvânt-înainte*; *mai mult ca perfect/ mai-mult-ca-perfect*; *nord est/ nord-est*; *policalificare/ poli-calificare/ poli calificare*; *prim ministru/ prim-ministru*; *viță de vie/ viță-de-vie*; *zgârie nori/ zgârie-nori*.

SCHIMBAREA VALORII GRAMATICALE SAU CONVERSIUNEA

1. Identifică, în textul de mai jos, cuvintele formate prin schimbarea valorii gramaticale și precizează modul de formare:

Culmile împădurite ale muntelui l-au impresionat. Ochii săi se lăsau pradă acestei frumuseți. Izvoarele susurau lin, iar vântul se strecura încet prin ierburi. Tânărul a decis să urce dimineața în vârful muntelui și să admire de acolo panorama.

2. Notează valoarea morfologică a cuvintelor îngroșate din enunțurile următoare:

*Mihai este un băiat **frumos**.* _____

*Mihai scrie **frumos**.* _____

***Frumosul** este o categorie estetică.* _____

În seara aceasta voi citi câteva poezii. _____

***Seara** citesc poezii.* _____

*Am fost educat să-i respect pe oamenii **bătrâni**.* _____

*În drum spre școală am ajutat doi **bătrâni** să traverseze strada.* _____

*Ne-am mutat **aproape** de tine.* _____

*E moral să-ți ajuți **aproapele**.* _____

*Mi-e poftă de un măr **roșu**.* _____

***Roșul** bluzei tale este foarte plăcut.* _____

*Am **citit** un roman grafic.* _____

***Cititul** dezvoltă creativitatea.* _____

***Of!** Mai e mult până la Crăciun!* _____

*Cristian are un **of** mare.* _____

*S-a **înnorat** brusc.* _____

*Cerul **înnorat** e semn că va veni ploaia.* _____

*Am văzut-o **plângând**.* _____

*Ochii ei **plângânzi** m-au impresionat.* _____

***Ai noștri** au ajuns primii.* _____

*Părinții **noștri** ne-au propus să mergem cu ei la Paris.* _____

*Pe **aceștia** nu i-am văzut.* _____

*Băieții **aceștia** par foarte ingenioși.* _____

*Mihai a **șchiopătat** multă vreme.* _____

*Mihai merge **șchiopătat**.* _____

*Violeta a plecat **înapoi**.* _____

*Noi ne-am așezat **înapoia** prietenilor tăi.* _____

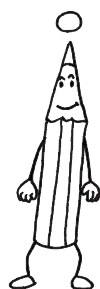
I-am **mulțumit** mamei pentru sprijinul acordat. _____
 Mircea a reușit la examen și **mulțumită** nouă. _____
 Cu câtă **grație** dansezi! _____
Grație talentului ei a obținut un binemeritat premiu. _____

3. Construiește câte un enunț în care substantivele *vară, tun, dimineață, măr, covrig* să își schimbe valoarea gramaticală, devenind adverbe.

4. Subliniază cuvintele formate prin mijloace interne de îmbogățire a vocabularului, din textul dat și notează-le în tabelul de mai jos, conform modului de formare:

Moș Timofte era omul cel mai corect și mai cinstit care se pomenise pe acele meleaguri. În cei cincizeci de ani de când deretica prin școală nu lipsise și nu întârziase niciodată de la slujba lui. De aceea chiulangii nu-l aveau deloc la inimă. Pe cei care fugeau de la ore îi dibuia în orice ascunziș, oricât de iscusit ar fi fost ales, ceea ce nu era deloc ușor pentru că atât curtea, cât mai ales grădina școlii, nesfârșită, ca orice spațiu al amintirilor din copilărie, și plină de pomi, de copaci uriași cu scorbură înfri-coșătoare, de tufișuri, de tot felul de clădiri și ziduri cărora nu li se prea ghicea rostul, ofereau ascunzișuri cu duimumul. (Constantin Chiriță, Cireșarii)

Derivare	Compunere	Schimbarea valorii gramaticale

Moment ortografic

Încercuiește litera **C**, dacă enunțul nu conține greșeli și **G**, dacă enunțul conține greșeli.

C / G Farfurioarele mici vor fi așezate în dulăpiorul păpușilor.

C / G Bun-rămas, Maria!

C / G Buna-cuviință este o dovadă de educație.

C / G Altă dată lumea era mai apropiată de sacralitate.

FAMILIA LEXICALĂ. CÂMPUL LEXICO-SEMANTIC

1. Scrie câte cinci termeni din familia lexicală a cuvintelor: *școală, pădure, om, cruce*.

2. Explică modul de formare al cuvintelor următoare care fac parte din familia lexicală a substantivului *piatră*: *piatra-iadului, piatră-de-var, pietricică, pietriș, pietroi, pietros, pietrar, pietrărie, a pietrui, pietruire, a împietri, împietrită, Piatra Arsă*.

3. Citește textul următor:

*La Obor,
lângă tarabă
vine-n zbor
un sturz și-ntreabă:
— Azi e nuntă-n trandafiri!
Ce să iau la musafiri?
— Ia o varză
pentru barză
și urzici
la rândunici,
și ardei
la porumbei.
Ia mărar
pentru sitari,
castraveți
pentru sticleți,*

*legături de usturoi
pentru domnii pițigoi!
Ia poștiți, poștiți la noi!
Sturzul stă la îndoială –
Cum să cadă la-nvoială?
Verzele parc-ar fi oi,
Behăie cu foi vâlvoi.
Toți ardeii cei voinici
parcă-s nasuri de pitici.
Dovleceii
ca purceii
guițând că-și pierd cerceii.
Conopida ca o iadă
sare drept către grămadă.
Ce să cumpere, că toată
piața parcă-i fermecată?*

(Grete Tartler, *Nunta în piață*)

4. Completează fiecare câmp lexico-semantic folosind cuvinte extrase din textul de la exercițiul 3:

Păsări	Animale	Elemente vegetale

5. Adaugă fiecărui câmp lexico-semantic câte patru termeni care nu sunt în text.

- păsări _____
- animale _____
- plante _____

6. Încercuiește litera **A**, dacă afirmația este adevărată sau litera **F**, dacă afirmația este falsă.

A F Cuvintele *Obor, tarabă, să cumpere, piață* fac parte din același câmp lexico-semantic.

A F *Varză și verzele* fac parte din aceeași familie lexicală.

A F Cuvintele *nuntă și musafiri* aparțin aceluiași câmp lexico-semantic.

A F Cuvintele *legături și grămadă* aparțin aceluiași câmp lexico-semantic.

7. Transcrie din textul următor trei termeni care aparțin aceluiași câmp lexico-semantic și precizează-l:

Termenii unui câmp lexico-semantic aparțin unei singure părți de vorbire; majoritatea cuvintelor din câmpurile analizate sunt substantive (numele de rudenie, denumirile animalelor, locuinței, instituțiilor, abstractele); numele de culori sunt adjective; numai în cazul denumirilor fenomenelor sonore s-au analizat atât substantive, cât și verbe.

(Angela Bidu-Vrănceanu, Narcisa Forăscu, *Limba română contemporană. Lexicul*)

○ **Moment ortografic**

Transcrie enunțurile de mai jos, corectând greșelile:

Fac parte din același câmp lexico-semantic cuvintele cămașă și teneși.

Tata merge la servicii cu mașina.

Bunica a spus că mă trimite să cumpăr nește fermoare.

Din punct de vedere al specialiștilor, termenii unui câmp lexico-semantic aparțin unei singure părți de vorbire.

ÎMPRUMUTURILE

1. Transcrie, din seria următoare, împrumuturile vechi, respectiv împrumuturile noi: *amendă, automobil, babă, baschet, boier, blugi, cafea, cașcaval, a concedia, coajă, colț, computer, coșmar, diesel, display, a dribla, drag, a escalada, exil, fault, fotbal, gazdă, groază, hobby, hotar, a hrăni, individ, izvor, jazz, lacom, a lipi, management, mesager, milă, muncă, mândru, mouse, neam, nobil, noroc, onest, oraș, pestriț, pilaf, pixel, profund, psalm, referat, rezoluție, ring, scor, show, susan, supermarket, stres, stupefiat, telefon, week-end, whisky.*

● împrumuturi vechi _____

● împrumuturi noi _____

2. Subliniază împrumuturile noi din textul:

*Zepeline lungi planau peste piața Bucur-Obor
erau ochii tăi lungi, văzuți prin retrovizor.*

*Cine mai văzuse glisând uriașe, atâta de-aproape
zepeline cu gene, cu cearcăne, cu fard albăstrui peste pleoape?*

*Cetățenii priveau prin ferestrele farmaciei, patiseriei, C.E.C.-ului,
magazinului de confecții pentru bărbați, femei & copii.*

(Mircea Cărtărescu, *Zepeline peste piața Bucur-Obor*)

3. Explică sensul fiecărui împrumut nou identificat la exercițiul anterior.

4. Construiește câte un enunț cu următoarele împrumuturi noi:
a apropiata _____

a ausculța _____
desuet _____
fortuit _____
hobby _____
managerial _____
revoluție _____
simeză _____

5. Subliniază forma corectă a următoarelor împrumuturi noi:

<i>bazilică/ bazilică</i>	<i>degrasa/ degrasa</i>
<i>efuviu/ efluviu</i>	<i>siringă/ siringă</i>
<i>indezirabil/ indesirabil</i>	<i>cherosen/ kerosen</i>
<i>summum/ sumum</i>	<i>președenție/ președinție</i>
<i>stres/ stress</i>	<i>spray/ șprai</i>

6. Indică un sinonim din categoria împrumuturilor noi, potrivit pentru următoarele cuvinte: *a se abate, a cere, dușman, greșeală, a înainta, molipsitor, obosit, oglindire, răzbunător, ruginit.*

Moment ortografic

Scrie corect împrumuturile noi a căror pronunție este:

<i>aftârscul</i> _____	<i>autsaidăr</i> _____
<i>best-seller</i> _____	<i>checiap</i> _____
<i>dilăr</i> _____	<i>lobi</i> _____
<i>pizza</i> _____	<i>uichend</i> _____
<i>leptop</i> _____	<i>fidbec</i> _____
<i>consalting</i> _____	<i>aifon</i> _____

3. Explică motivul pentru care următoarele construcții sunt considerate pleonastice:

concluzie finală _____
 contrabandă ilegală _____
 lipom de grăsime _____
 a menține mai departe _____
 alegeri electorale _____
 caligrafie frumoasă _____
 ortografiere corectă _____
 procent de zece la sută _____
 a prevedea dinainte _____
 papiotă de ață _____
 reclame comerciale _____
 proiecte de viitor _____
 declanșarea începerii _____
 autobiografia mea _____

4. Prezintă valoarea expresivă a pleonasmului în următoarele versuri:

<i>Măi muntene, măi vecine,</i>	<i>Amândoi avem un nume,</i>
<i>Vină să te prinzi cu mine</i>	<i>Amândoi o soartă-n lume,</i>
<i>Și la viață cu unire,</i>	<i>Eu ți-s frate, tu mi-ești frate,</i>
<i>Și la moarte cu-nfrățire! [...]</i>	<i>În noi doi un suflet bate!</i>

(Vasile Alecsandri, *Hora Unirii*)

În grădini, în câmpi, pe dealuri, prin poiene și prin vii
Ard movili buruienoase, scoțând fumuri cenușii. (Vasile Alecsandri, *Dimineața*)

Cobori în jos, luceafăr blând,
Alunecând pe-o rază,
Pătrunde-n casă și în gând
Și viața-mi luminează! (Mihai Eminescu, *Luceafărul*)

5. Explică ce rol are pleonasmul în următoarele replici din comedia *O noapte furtunoasă* de I.L. Caragiale:

a. *IPINGESCU: D-apoi ce crezi! Chiar el însuși în persoană: e băiat bun, d-ai noștri, din popor.*

b. *RICĂ: [...] Ingrato! Nu mi-ai scris chiar tu însuși în original?*

PARONIMELE

1. Subliniază paronimul care trebuie folosit în construcțiile:

tăcere glacială/ glaciară

geanta/ janta automobilului

industrie petrolieră/ petroliferă

persoană investită/ investită

erupție/ irupție a vulcanului

livretul/ libretul operetei

șasiu/ sașiu de oțel

a face un complement/ compliment

2. Construiește enunțuri pentru a evidenția sensul paronimelor:

arahide _____

arahnide _____

abces _____

acces _____

așabil _____

amabil _____

amputa _____

imputa _____

anual _____

anuar _____

atol _____

aton _____

banchet _____

banchetă _____

bazon _____

blazon _____

buret _____

burete _____

campanie _____

companie _____

carbonier _____

carbonifer _____

cazual _____

cauzal _____

deferență _____

diferență _____

emigra _____

imigra _____

enerva _____

inerva _____

geană _____
 genă _____
 infesta _____
 infecta _____
 inserare _____
 înserare _____
 investi _____
 investi _____
 lacună _____
 lagună _____
 miner _____
 minier _____
 poprit _____
 oprit _____
 pronume _____
 prenume _____
 reflecție _____
 reflexie _____
 revela _____
 releva _____
 romanesc _____
 românesc _____
 sudură _____
 sutură _____
 șasiu _____
 sașiu _____

3. Explică efectul expresiv al folosirii greșite a paronimelor în operele literare, referindu-te la următoarele situații:

EFIMIȚA (atinsă): Bravos, bobocule! Nu m-așteptam ca tocmai dumneata să te pronunți cu așa iluzii în contra mea; te credeam mai altfel... îmi pare rău!...

(I.L. Caragiale, *Conu Leonida față cu Reacțiunea*)

CATINDATUL: Aș! aia a fost cerneală violentă, am cunoscut-o după miros; m-a stropit și-n gură; îi cunosc gustul: cerneală violentă. Știi, la noi la percepție, când pic cerneala pe concept, o dată cu limba! (scoate limba și arata cum linge hârtia) o șterg.

(I.L. Caragiale, *D-ale carnavalului*)

SINONIME. ANTONIME

1. Notează câte un sinonim pentru cuvintele subliniate în textul următor:

Sidi era, ce-i drept, foarte deșteaptă și, din clipa când se despărțise de Trică, se făcuse tăcută, așezată, ascultătoare, aproape blândă; nu era însă chip s-o desfaci de deprinderile ei urâte, s-o ții pieptănată și cu mâinile curate, nici s-o aduci la bună-cuviință. Apoi Mara venea mereu pe la mănăstire ca să se plângă că lumea nu mai trece pe pod nici de la Radna la Lipova, nici de la Lipova la Radna, încât maica Aegidia, muiată de lacrimile ei, se mulțumea și cu patru florini pe lună.

(Ioan Slavici, *Mara*)

2. Notează câte un sinonim neologic pentru următoarele cuvinte:

<i>amic</i> _____	<i>întâmplător</i> _____
<i>gras</i> _____	<i>sărăcie</i> _____
<i>ciudat</i> _____	<i>a înmulți</i> _____
<i>a cere</i> _____	<i>a scădea</i> _____

3. Scrie câte un sinonim pentru următoarele expresii:

<i>a da de veste</i> _____	<i>a avea de gând</i> _____
<i>a tăia frunze la câini</i> _____	<i>a-și aduce aminte</i> _____
<i>a-și da arama pe față</i> _____	<i>a pune la zid</i> _____
<i>cu scaun la cap</i> _____	<i>zi de zi</i> _____
<i>cu dare de mână</i> _____	<i>zi și noapte</i> _____

4. Scrie seria sinonimică pentru cuvintele *gri* și *vesel*.

5. Găsește câte un antonim pentru cuvintele:

<i>corect</i> _____	<i>adâncime</i> _____
<i>a tăcea</i> _____	<i>senin</i> _____
<i>dulce</i> _____	<i>lin</i> _____
<i>calm</i> _____	<i>minciună</i> _____
<i>înțelegere</i> _____	<i>lenevie</i> _____
<i>sincer</i> _____	

6. Unește cu o linie expresia din prima coloană cu sinonimul din cea de a doua coloană:

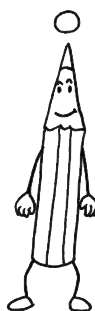
<i>a o lua la sănătoasa</i>	<i>a bea</i>
<i>a trage la măsea</i>	<i>a fugi</i>
<i>zi de zi</i>	<i>memorie</i>
<i>părerere de rău</i>	<i>regret</i>
<i>cu capul plecat</i>	<i>rușinat</i>
<i>ținere de minte</i>	<i>zilnic</i>

7. Subliniază prefixele utilizate în cazul perechilor de antonime indicate:

<i>atent/ neatent</i>	<i>posibil/ imposibil</i>
<i>real/ ireal</i>	<i>a face/ a desface</i>
<i>organic/ anorganic</i>	<i>traductibil/ intraductibil</i>

8. Indică antonimele cuvintelor subliniate din enunțurile următoare:

<i>Tonul <u>aspru</u> al vocii doamnei profesoare mi-a atras atenția.</i>	_____
<i>Pentru pielea <u>aspră</u> ar trebui să folosești o cremă emolientă.</i>	_____
<i>Sacoul este confecționat dintr-o stofă <u>aspră</u>.</i>	_____
<i>Salteaua aceasta este <u>moale</u>.</i>	_____
<i>O lumină <u>moale</u> ne-a învăluit.</i>	_____
<i>Maria mi-a mărturisit că trăiește un sentiment <u>amar</u>.</i>	_____
<i>Fructul acesta este <u>amar</u>.</i>	_____

Moment ortografic

Explică ce este greșit în enunțurile următoare:

- Maria a făcut un gest inparдонanabil.*
- Copiii au dezpachetat cu nerăbdare cadourile.*
- Am auzit că ai DVD-ul cu filmul „Omul invizibil”.*
- Prețul DVD-ului a fost inbatabil.*
- Mihai s-a declarat un antefumător convins.*

OMONIME. CUVINTE POLISEMANTICE

1. Subliniază cuvintele care pot avea omonime și precizează sensul acestuia:

Se-ntâlni un pisălog

cu un pui de piuliță:

făcea piu-piu! pe uliță.

— *Un' te duci, măi pisălog?*

— *Merg să fac piperul zob!*

— *Așa pisălog mai zic,*

fără să vorbești nimic...

(Grete Tartler, *Pisălog și piuliță*)

2. Construiește câte un enunț pentru a ilustra sensul omonimelor:

lac _____

bandă _____

băi _____

articol _____

han _____

somn _____

sare _____

poartă _____

mână _____

râs _____

delfin _____

tort _____

nod _____

3. Precizează ce parte de vorbire este omonimul *vie* în textul:

Maică-ta de-i vie / Bine-ar fi să vie / Pân' la noi la vie.

(Costache Negruzzi, *Cum am învățat românește*)

4. Construiește patru enunțuri prin care să illustrezi polisemia verbului *a îneca*.

5. Precizează sensul cuvântului polisemantic *masă* în fiecare din enunțurile:

Masa din sufragerie este rotundă. _____

Masa de prânz a fost delicioasă. _____

Înainte de masă am fost la piață. _____

Masa de nuntă a fost la un restaurant luxos. _____

Mirele a închinat cu masa. _____

6. Explică pe ce se bazează jocurile de cuvinte din enunțurile care urmează:

Ai copii de vânzare?

M-a distrat reclama pentru cofetăria „Dracula”: „La noi găsiți cele mai bune torturi.”

A făcut carieră în carieră.

Din capriciu a interpretat acest capriciu.

Moment ortografic

Rescrie enunțurile de mai jos, corectând greșelile de orice natură:

În luna mai mai sunat să-mi spui că m-ai sunt locuri la concertul de la Sala Palatului.

Nai mai cântat la nai de mult timp.

Sau dus sau nu sau dus în excursie?

Cornurile vitelor seamănă cu carnele pe care le cumpără mama de la patiserie.

*UNITĂȚI FRAZELOGICE

1. Subliniază unitățile frazeologice din textul de mai jos:

Din primul an de școală – mi-aduc aminte numai atâta, că dascălul avea o pipă cu țevă lungă. [...] În anul următor ne fu învățător Gregoriu Iuga din Negrileşti. El era alt om. Om tânăr [...], își da toată silința să ne învețe.

(Ion Pop Reteganul, *Amintirile unui școlar de altădată*)

2. Unește printr-o linie unitatea frazeologică din prima coloană cu explicația ei din cea de-a doua coloană:

<i>a da șfară în țară</i>	a renunța la propriul punct de vedere, la propria opinie sau plăcere
<i>a se duce pe copcă</i>	a pierde, a se irosi
<i>a se lua la harță</i>	a răspândi o veste
<i>a spune verde în față</i>	a se certa
<i>apă chioară</i>	a spune adevărul fără menajamente
<i>a-și călca pe inimă</i>	băutură prea diluată
<i>bun de mână</i>	cu conștiința împăcată
<i>cu drept cuvânt</i>	înainte de a începe ceva; de la început
<i>cu inima împăcată</i>	finisat
<i>din capul locului</i>	îndemânatic, abil
<i>la cheie</i>	nimicuri, minciuni
<i>verzi și uscate</i>	pe bună dreptate, la drept vorbind

3. Inserează în enunțuri următoarele unități frazeologice: *a bate câmpii, a călca strâmb, a prinde cu cioara vopsită, a rămâne lefter, a trage pe sfoară, cusut cu ață albă, din când în când, nici în clin nici în mânăcă.*

4. Găsește câte un sinonim pentru următoarele unități frazeologice:

<i>a băga la cap</i> _____	<i>a duce cu vorba</i> _____
<i>a face din țânțar armăsar</i> _____	<i>a lua la rost</i> _____
<i>a lua pe nepusă masă</i> _____	<i>a prinde seu</i> _____
<i>a scoate ochii cuiva</i> _____	<i>a se duce de râpă</i> _____
<i>a se prinde chezaș</i> _____	<i>a trage la măsea</i> _____
<i>a ține locul cuiva</i> _____	<i>a-și face sânge rău</i> _____

TEST – VOCABULARUL

Partea I

30 de puncte

Citește cu atenție fragmentul de mai jos. Rezolvă apoi cerințele.

*Aburii ușori ai nopții ca fantasme se ridică
Și, plutind deasupra luncii, printre ramuri se despică.
Râul luciu se-ncovoiaie sub copaci ca un balaur
Ce în raza dimineții mișcă solzii lui de aur.*

*Eu mă duc în faptul zilei, mă așez pe malu-i verde
Și privesc cum apa curge și la cotiri ea se pierde,
Cum se schimbă-n vălurele pe prundișul lunecos,
Cum adoarme la bulboace, săpând malul nisipos.*

(Vasile Alecsandri, *Malul Siretului*)

1. Precizează prin ce mijloc intern de îmbogățire a vocabularului s-au format următoarele cuvinte din text: *deasupra, prundiș, nisipos*. **6 puncte**

2. Transcrie, din text, două cuvinte folosite cu sens propriu și un cuvânt folosit cu sens figurat. **6 puncte**

3. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *fantasme, se ridică, se schimbă*. **6 puncte**

4. Scrie câte un antonim pentru următoarele cuvinte: *ușori, sub, adoarme*. **6 puncte**

5. Construiește două enunțuri prin care să ilustrezi polisemia cuvântului *a săpa*. **6 puncte**

Partea a II-a

40 de puncte

1. Scrie patru termeni din familia lexicală a substantivului *zid*. **8 puncte**

2. Precizează sensul următoarelor omonime: *a achita/a achita, general/ general*. **8 puncte**

3. Transcrie paronimul care trebuie utilizat în enunțurile de mai jos: **8 puncte**
- a. În excursie, am ajuns la o mare *atitudine/ altitudine*. _____
- b. *A inserat/ a înserat* versuri în compunerea sa. _____
- c. Tatăl lui Bobo este *maistru/ maestru* la fabrica de mobilă. _____
- d. Tonul cu care mi-a vorbit a fost unul *familial/ familiar*. _____

4. Rescrie corect următoarele enunțuri, eliminând pleonasmul: **8 puncte**
- a. A cumpărat pentru băiat o minipăturică și o tricicletă cu trei roți.
- b. Conclucrarea reciprocă ne-a făcut să dăm cel mai superior răspuns.

5. Redactează un dialog alcătuit din 3-4 replici în care să folosești: **28 de puncte**
- a. sensul propriu al cuvântului *cărămidă*;
- b. un cuvânt format prin derivare cu sufixul agentului, un cuvânt format prin compunere prin subordonare și un cuvânt format prin schimbarea valorii gramaticale din verb la participiu în adjectiv, pe care le vei marca prin subliniere;
- c. perechea de paronime *mortal/mortar*;

Din oficiu: 10 puncte

FONETICĂ (ACTUALIZARE)

Citește textele de mai jos:

*Și fluturii sunt mai sfioși
Când zboară-n zări albastre,
Doar roua de pe trandafiri
E lacrimi de-ale noastre.
Iar codrii ce-nfrățiți cu noi
Își înfioară sânul
Spun că din lacrimi e-mpletit
Și Oltul, biet, bătrânul...*

(Octavian Goga, *La noi*)

*Zorește-ți fugarul, o, drag Făt-Frumos!
Zorește-ți fugarul și-aține-te bine!
Căci iată Zmeoaica cu chipul hidos
Pe urmele noastre pornit-a și vine
Purtată în goană, ca norul de vânt,
C-o falcă în cer și cu alta-n pământ!*

(Ștefan Octavian Iosif, *Zmeoaica*)

M-am născut la București, la 9 martie 1907 (25 februarie stil vechi). Fratele meu, Nicolae Remus, se născuse cu un an mai înainte, iar după patru ani a venit pe lume Cornelia. Tatăl meu era moldovean din Tecuci și, înainte de a-și schimba numele în Eliade, se numise Ieremia. Dicționarul francez-român pe care l-am folosit tot timpul liceului era semnat: Gheorghe Ieremia. Tata era cel mai mare din patru copii.

(Mircea Eliade, *Memorii*)

1. Precizează din ce sunete sunt alcătuite cuvintele:

albastre _____
fugarul _____
București _____

2. Încercuiește diftongii și încadrează triftongii din textele de mai sus.

3. Notează, în tabelul de mai jos, cuvintele din primul text care conțin diftongi ascendenți, respectiv diftongi descendenți.

Diftongi ascendenți	Diftongi descendenți

4. Transcrie, din primul text cuvintele care conțin vocale în hiat.

5. Precizează numărul de litere și numărul de sunete din cuvintele:

<i>abac</i> _____	<i>banchetă</i> _____
<i>cearcăn</i> _____	<i>ceas</i> _____
<i>cireș</i> _____	<i>chilie</i> _____
<i>deschis</i> _____	<i>el</i> _____
<i>erau</i> _____	<i>fix</i> _____
<i>gheață</i> _____	<i>ghilimele</i> _____
<i>Gheorghe</i> _____	<i>încrucișare</i> _____
<i>morar</i> _____	<i>Paraschiva</i> _____
<i>relaxare</i> _____	<i>zurgălăi</i> _____

6. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului pe care îl consideri corect:

În cuvântul *alienat* există:

- a. un diftong; b. un triftong; c. vocale în hiat.

Cuvântul *ghemotoc* este alcătuit din:

- a. 6 sunete; b. 7 sunete; c. 8 sunete.

Cuvântul *examen* este alcătuit din:

- a. 5 sunete; b. 6 sunete; c. 7 sunete.

În cuvântul *flux* există:

- a. 3 consoane; b. 4 consoane; c. 5 consoane.

În cuvântul *oaie* există:

- a. un diftong; b. un triftong; c. doi diftongi.

În cuvântul *iederă* *i* este:

- a. vocală; b. semivocală; c. nu este nici vocală, nici semivocală.

Pronunțarea cuvântului *eu* implică:

- a. o vocală și două semivocală;
b. o vocală și o semivocală;
c. două vocale.

În pronunțarea cuvântului *eram* primul sunet este:

- a. vocala *e*; b. semivocala *e*; c. semivocala *i*.

7. Încercuiește **A**, dacă enunțul este adevărat sau **F**, dacă enunțul este fals.

A F În cuvântul *girafă* numărul literelor este egal cu numărul sunetelor.

A F În cuvântul *axă* litera *x* se pronunță *ks*.

A F În cuvântul *excursie* litera *x* se pronunță *gz*.

A F În cuvântul *existență* litera *x* se pronunță *gz*.

A F În cuvântul *weekend* litera *w* se pronunță *v*.

A F În cuvântul *whisky* litera *w* se pronunță *u*.

A F În cuvântul *watt* litera *w* se pronunță *v*.

A F Cuvântul *Europa* se pronunță *Ieuropa*.

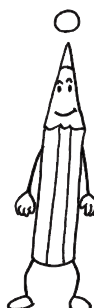
constructor _____
funcție _____
ghiozdan _____
jertfă _____
patru _____
sanie _____

4. Desparte în silabe cuvintele următoare și încercuiește vocala accentuată:

<i>atitudine</i> _____	<i>aspru</i> _____
<i>butelie</i> _____	<i>culoare</i> _____
<i>Cojocariu</i> _____	<i>duminică</i> _____
<i>februarie</i> _____	<i>ianuarie</i> _____
<i>minut</i> _____	<i>polonic</i> _____
<i>stropitoare</i> _____	<i>trafic</i> _____
<i>țară</i> _____	<i>usturoi</i> _____
<i>viticultură</i> _____	<i>urdă</i> _____

5. Marchează prin subliniere vocala accentuată din următoarele substantive proprii:

<i>Acojocăriței</i>	<i>Almodovar</i>	<i>Angela</i>
<i>Armani</i>	<i>Brătianu</i>	<i>Catargiu</i>
<i>Morariu</i>	<i>Olaru</i>	<i>Olariu</i>
<i>Romeo</i>	<i>Sofia</i>	<i>Ștefan</i>
<i>Ștefănescu</i>	<i>Teodor</i>	<i>Velasquez.</i>

Moment ortografic

• Scrie substantivele proprii a căror pronunție este:

<i>Bred Pit</i> _____	<i>Brusel</i> _____
<i>Chioln</i> _____	<i>Franc Riberi</i> _____
<i>Heri Potăr</i> _____	<i>Marsei</i> _____
<i>Mihail Cogălniceanu</i> _____	<i>Niu Iorc</i> _____
<i>Uiliam Șekspir</i> _____	<i>Alecu Ruso</i> _____
<i>Hendăl</i> _____	<i>Emir Custurița</i> _____
<i>Anton Pan</i> _____	<i>Alecsandru Filipide</i> _____
<i>Costache Negruți</i> _____	<i>Alecsandru Roseti</i> _____
<i>Victor Chernbah</i> _____	

• Scrie cuvintele care se pronunță astfel:

<i>checiap</i> _____	<i>fast fud</i> _____
<i>uichend</i> _____	<i>hobi</i> _____
<i>iuca</i> _____	<i>uindsărfing</i> _____
<i>sait</i> _____	

TEST: FONETICA

Citește poezia de mai jos pentru a putea răspunde cerințelor formulate.

*Mult stimate astru auriu,
Sau, mai simplu, dragă soare,
M-am hotărât să-ți scriu
O scrisoare.*

*Nu c-aș ști să scriu cine știe ce –
De ortografie mă apucă frica
Și mama, când e supărată, zice
Că scriu mi-au ca pisica –*

*Dar am aflat
Că numai și numai de tine
Depinde cu adevărat
Vacanța și vara cât ține.*

*De-aceea m-am hotărât,
Stăpân al vacanțelor școlărești,
Să te conving să o lungești
Cât de cât;*

*Să mai stai vreo două luni pe loc,
Să rămână vara neschimbată,
Iar de-ți va fi greu, ca o răsplată,
Iarna poți să nu mai vii deloc.*

*(Oricum, iarna tu știi doar să strici,
Să ne moi ghețușul, să topești nămeții,
Când apari tu nu se poate nici
Să mă bat cu bulgări cu băieții!)*

*Sau și mai grozav ar fi – știi cum? –
Să țină vacanța-acum vreo zece ani...
Pentru școală, iarnă, frig, oricum
E destulă vreme când vom crește mari.*

*Sigur tu poți să alegi oricare
Dintre căile de care eu îți scriu,
Doar să crească puținel vacanța mare
Și să-nceapă școala mai târziu.
(Ana Blandiana, Scrisoare)*

Scrie răspunsuri pentru fiecare din cerințele de mai jos:

1. Transcrie, din poezia de mai sus, patru cuvinte monosilabice și patru cuvinte plurisilabice. **8 puncte**

Cuvinte monosilabice _____
Cuvinte plurisilabice _____

2. Precizează măsura fiecărui vers din ultima strofă. **8 puncte**

3. Transcrie din prima strofă a poeziei patru cuvinte care conțin diftongi, precizând dacă aceștia sunt ascendenți (urcători) sau descendenți (coborători). **8 puncte**

4. Notează, din primele două strofe ale poeziei, cuvintele care conțin vocale în hiat. **8 puncte**

5. Încercuiește vocala accentuată din cuvintele: **8 puncte**
frica, vacanța, școlărești, neschimbată, nămeții, destulă, căile, pușintel.

6. Desparte în silabe cuvintele *astru, depinde, băieții, târziu*, precizând regulile aplicate. **8 puncte**

7. Completează tabelul de mai jos, precizând câte numere de litere și câte numere de sunete au fiecare dintre cuvintele notate: **16 puncte**

cuvântul	numărul de litere	numărul de sunete	cuvântul	numărul de litere	numărul de sunete
<i>zice</i>			<i>neschimbată</i>		
<i>pisica</i>			<i>ghețușul</i>		
<i>aceea</i>			<i>zece</i>		
<i>lungești</i>			<i>vacanța</i>		

8. Explică semnificația versurilor: *Și mama, când e supărată, zice/ Că scriu mi-au ca pisica*, referindu-te la structura *mi-au*. **16 puncte**

9. Explică efectul fonetic al folosirii cratimei în structura: *vacanța-acum*. **10 puncte**

Din oficiu: 10 puncte.

VERBUL: VERBE PREDICATIVE, VERBE NEPREDICATIVE (AUXILIARE)

1. Subliniază verbele predicative din textele de mai jos:

*Ațiunea filmului o are în prim-plan pe Beatrice Prior (Shailene Woodley), o tânără care se află în situația de a face o alegere care îi va schimba viața. Aceasta trebuie să își regăsească locul în societate, iar încercarea sa se va transforma într-o aventură, în care personajul va fi supus unor situații limită. În urma testării lui Beatrice pentru a determina în care din categoriile sociale se încadrează, acesta descoperă că nu aparține niciunui grup, căci ea este diferită, divergentă. Acest lucru o pune în pericol, deoarece cei aflați în tabăra inamică sunt preocupați cu prinderea și uciderea persoanelor ca ea. Fiind nevoită să se ascundă, Beatrice Prior își va pierde statutul de fată obișnuită atunci când li se va alătura **Neînfricaților**, din care face parte și Numărul Patru (Theo James). Aceasta dobândește o nouă identitate, Tris, iar provocările la care este supusă sunt menite să îi testeze curajul și forța fizică.*

(după Alina Agafitei, *Riscul de a fi divergent*, pe www.cuzanet.ro)

— Patrocle, de ce duci pâinea în gură? întrebă râzând Lizuca.

— Pentru că n-am buzunar! îi răspunse cu ochii cățelușul, foarte vesel.

— Atunci s-o strângem la mine, s-avem la vreme de nevoie, hotărî duduia Lizuca; și primind de la Patrocle pâinea, o așeză cu grijă într-un buzunar al hăinuței roșie. Ne mai trebuie ceva, urmă fetița, și pe urmă fugim. Ne ducem în lume, la bunicii noștri!...

Lizuca cunoștea toate cotloanele casei. Găsi îndată cenușa de care avea mare nevoie, umplu cu ochi celălalt buzunar al hăinuței sale și se întoarse spre porțița de la stradă.

— Târâțele, ori făina, nu sunt bune, explică ea. Este o poveste cu copiii rătăciți pe care mi-o spunea bunicuța – ș-acolo se vede că iepurii și vulpile lingeau dâra de făină și de târâță și copiii n-au mai putut cunoaște drumul înapoi. Ca să se cunoască semnele, trebuie să presuri cenușă. Hai să mergem, Patrocle!

(Mihail Sadoveanu, *Dumbrava minunată*)

2. Subliniază verbele auxiliare din enunțurile de mai jos și precizează ce moduri și/sau timpuri verbale formează.

- Copilul a văzut un iepure și ar fi vrut să-l mângâie.
- Aș cumpăra o carte de aventuri.
- Nu voi merge la mare în această vară, dar voi vizita nordul Moldovei.
- Să fi venit și Maria în excursie, m-aș fi bucurat.
- Dorința de a fi admirat de colegii săi l-a făcut să se antreneze zilnic.
- Când tu vei intra în clădire eu voi fi ajuns deja la ultimul etaj.

3. Precizează cu ce valoare morfologică (verb predicativ sau verb auxiliar) sunt folosite verbele *a avea*, *a fi* și *a vrea* în fiecare din enunțurile de mai jos:

● *Am în biblioteca personală primul volum din trilogia semnată de Vernica Roth.*

● *Am văzut aseară ecranizarea romanului „Divergent”.*

● *Diana este în oraș.*

● *Aș fi vrut să merg și eu la cinema.*

● *Să fi rulat filmul astăzi aș fi mers să-l văd.*

● *Lizuca va pleca de acasă.*

● *Aș vrea să recitesc cartea „Dumbrava minunată”.*

● *Vor vrea și ei să rămână la masă.*

● *Dacă ar fi avut curaj ar fi fost deja departe.*

Moment ortografic

Transcrie enunțurile de mai jos, corectând greșelile de scriere:

Toamna v-a aduce cu ea începutul școlii.

A-i aflat vestea cea bună?

Elevii ar fii vrut să meargă într-o tabără de aventură.

VERBUL: VERBE PREDICATIVE, VERBE NEPREDICATIVE (COPULATIVE)

1. Subliniază cu o linie verbele predicative și cu două linii verbele copulative din textele următoare:

- *Cristina este fiica vecinilor mei și merge în fiecare zi la ore de canto. Visează să ajungă cântăreață, dar asta nu o face să neglijeze învățătura. Anul trecut a luat premiul I și acum vrea să devină din nou premianta clasei. Dirigintele ei a rămas surprins de ambiția Cristinei, fiindcă ea pare interesată doar de unele materii.*

- *Într-o dimineață din toamna anului 1934, un comisionar mi-a adus o scrisoare destul de ciudată, adăugând că așteaptă răspunsul pe loc. Îmi scria o doamnă de al cărei nume, Zerlendi, nu auzisem niciodată, invitându-mă s-o vizitez, chiar în după-amiaza aceleiași zile. Era o scrisoare foarte corectă, excesiv de politicoasă, așa cum se obișnuia pe vremea părinților noștri când o doamnă se adresa unui necunoscut. „Am aflat că v-ați întors de curând din Orient și cred că v-ar interesa să cercetați colecțiile adunate de soțul meu”, îmi scria, între altele.*

(Mircea Eliade, *Secretul doctorului Honigberger*)

- *Pâinea joacă un rol important în alimentația noastră. Cine n-a visat vreodată să-și facă pâinea în casă? Acesta este un lucru realizabil datorită mașinii de pâine. Indiferent dacă sunteți novice sau expert, nu trebuie decât să adăugați ingredientele și mașina de pâine va face restul. Puteți realiza ușor pâine, briose, aluaturi, dulcețuri fără nicio intervenție. (Instrucțiuni de folosire pentru o mașină de făcut pâine)*

2. Precizează ce valoare morfologică (verb predicativ sau verb copulativ) au verbele subliniate din enunțurile:

Marca aceasta de automobile a devenit celebră. _____

Nu am fost astăzi la școală. _____

Mihaela a fost vecina noastră. _____

A fost odată un moș și o babă. _____

Pâinea a fost 6 lei. _____

Am fost și eu la Brașov. _____

Ionel este din Timișoara. _____

3. Bifează valoarea morfologică a verbului *a fi* în fiecare din enunțurile de mai jos:

	verb predicativ	verb copulativ	verb auxiliar
<i>Nu am fost anul acesta la mare.</i>			
<i>Nu aș fi crezut că ne vom revedea așa curând.</i>			
<i>Nimic nu este întâmplător.</i>			
<i>Era o zi senină de vară și nimic nu prevestea furtuna.</i>			
<i>Legumele din piață sunt mai ieftine.</i>			
<i>Să fi citit cartea ai fi știut la test.</i>			

4. Notează în dreptul fiecărui enunț dacă verbul *a se face*, *a ajunge*, *a ieși*, *a rămâne*, *a părea*, *a însemna*, folosit în cadrul acestuia, este predicativ, respectiv copulativ.

Mihai se va face medic.

Aici se va face o fabrică de ciocolată.

Trenul a ajuns în gară.

Mircea a ajuns avocat de succes.

Colegii mei au ieșit în oraș împreună.

După numărarea voturilor vom afla cine a ieșit primar.

Mara și Tudor au rămas vecinii noștri.

Cercul Bonelli a rămas două săptămâni în oraș.

Băiatul acesta pare trist.

Pare că plouă.

Florile primite de la tine înseamnă mult pentru ea.

Am însemnat cu grijă adresa ta.

5. Transcrie verbele din textul următor la forma lor de infinitiv și precizează conjugarea lor.

Fulgi uriași deasupra țării cad,/ Pe bărăgane vânturile țipă,/ Somn neclintit de iarbă și de brad/ Învăluiește munții sub aripă./ Cu clinchete zglobii din dunga văii/ Răsună zurgălăii argintii;/ S-apropie de geamuri zurgălăii/ Certându-se cu glasuri de copii./ Întregi, întinderile țării mele/ De sunete voioase se cuprind/ Și împletește glasuri subțirele/ Acest șăgalnic, așteptat colind... (Nicolae Labiș, Zurgălăul)

Moment ortografic

Corectează enunțurile de mai jos:

Mi-ar pare bine să vină cu noi.

Nu vei devenii ce îți propui decât dacă vei fii ambițios și muncitor.

Când eu ieși din clasă, nu era nimeni pe culoar.

Ce zici, îi va pare rău de gestul făcut?

Nu prea este mulți de acord nu mine.

topit apăsa greu peste pământ, iar sub arșița covârșitoare a miezului zilei, vântul adormise obosit; frunza codrilor nu se clătina și tăcerea netulburată își întinse pretutindeni neșărmurita ei stăpânire... (Calistrat Hogaș, În Munții Neamțului)

4. Explică rolul stilistic al verbelor la modul indicativ, timpul imperfect, pe care le-ai identificat.

5. Completează tabelul de mai jos cu verbele extrase din enunțurile:

Aș încerca să mă înscriu la concursul de matematică, dar nu cred că o să ajung la etapa superioară.

Dacă nu aș fi invitat atâta lume la petrecerea organizată de ai mei, aș fi regretat.

Ana ar vrea să citească romanul înainte ca ecranizarea acestuia să ruleze în cinematografe.

Să fi locuit în același oraș, ne-am fi întâlnit mai des.

Niciunul dintre noi nu ar fi crezut că vom ajunge să ne întâlnim în acest loc.

Dacă ați avea mai mult curaj, ați urca în acest montagne russe.

Verbe la modul conjunctiv		Verbe la modul condițional-optativ	
timpul prezent	timpul perfect	timpul prezent	timpul perfect

6. Subliniază verbele la modul condițional-optativ din enunțurile de mai jos:

• *Vedea-te-aș student!* • *Bate-v-ar norocul să vă bată!* • *Mânca-v-ar mama să vă mănânce de frumuseși!* • *Pupa-te-ar norocul!* • *Duce-m-aș unde văd cu ochii!*

Moment ortografic

Subliniază forma corectă a verbelor de mai jos:

Mi-ar place/ mi-ar plăcea să plec într-o călătorie în jurul lumii.

Scrie-ți/ Scrieți mai repede!

Eu absolv/ absolvesc clasa a VII-a.

Nu agreez/ agreez un astfel de comportament.

O să mă apropiu/ apropii cu grijă de cușca leului.

Continuu/ continui să particip la olimpiadele școlare.

Nu țiu/ țin atât de mult să merg la mare.

Ce zici? O să plouă/ ploaie?

Nu pot să tau/ tai cu acest cuțit!

Copiii din clasa I se așază/ așează în primele rânduri.

Fi/ Fii atent la lecție, nu fi/ fii atât de agitat!

5. Scrie forma de participiu a verbelor de mai jos:

<i>a aduce</i> _____	<i>a coace</i> _____
<i>a fi</i> _____	<i>a ilustra</i> _____
<i>a mesteca</i> _____	<i>a munci</i> _____
<i>a pescui</i> _____	<i>a prinde</i> _____
<i>a reduce</i> _____	<i>a strânge</i> _____
<i>a trece</i> _____	<i>a bea</i> _____
<i>a avea</i> _____	<i>a vedea</i> _____
<i>a crea</i> _____	<i>a culege</i> _____
<i>a dispărea</i> _____	<i>a duce</i> _____
<i>a înmii</i> _____	<i>a înțelege</i> _____

6. Identifică, în enunțurile de mai jos, cuvintele care s-au format prin schimbarea valorii gramaticale din verbe la moduri nepersonale și precizează ce parte de vorbire au devenit:

Frunzele aduse de vânt au căzut pe pervazul ferestrei.

Răniții au fost aduși la spital cu ambulanța.

Suferindul privea cu tristețe spre mine.

Pletele fluturânde îi acopereau chipul.

Datorită ajutorului pe care i l-am dat a reușit să termine curățenia.

Creșterea prețurilor la legume și fructe nu ne-a surprins.

Nu îmi place că Mihai vorbește șoptit.

Moment ortografic

Transcrie enunțurile de mai jos, corectând greșelile:

Ne mai având nici un motiv să refuze, a acceptat propunerea noastră.

Unii dintre colegii mei știu dansa salsa.

Auzindo pe Maria răsând, a înțeles că problemele s-au rezolvat.

Puteți a învăța fără probleme încă o limbă străină.

Viind cu noi a învățat destul de multe lucruri.

DIATEZA VERBELOR: DIATEZA ACTIVĂ, DIATEZA PASIVĂ, COMPLEMENTUL DE AGENT

1. Trece verbele aflate la diateza activă în verbe la diateza pasivă, după modelul dat:

Bunica **a pregătit** o plăcintă cu mere. → Plăcinta cu mere **a fost pregătită** de bunica.
Grindina **a distrus** răsadurile bunicii.

Publicul **a aplaudat** actorii.

Mihai **îi compătimește** pe prietenii săi.

Maria **a ales** o rochie înflorată.

Elevii **au învățat** diatezele verbului.

Mihai **va rezolva** toate exercițiile din manual.

2. Trece verbele la diateza pasivă la diateza activă, după modelul dat:
Copiii **au fost îndrumați** de educatoare. → Educatoarea **i-a îndrumat** pe copii.

Romanul „Jocurile foamei” **a fost citit** de colegii mei de clasă.

Am **fost sfătuiți** de ele să nu ne oprim din drum.

Florile **sunt oferite** doamnelor profesoare de către aceștia.

Melodiile **acestea au fost compuse** în anii '60 de compozitorii din epocă.

Everestul **a fost escaladat** de mulți alpiniști.

Andreea **fusese apreciată** de cei doi jurați.

3. Încercuiește complementele de agent din enunțurile de la exercițiul anterior și analizează partea de vorbire prin care se exprimă.

4. Notează în dreptul propoziției dacă predicatoarele din enunțurile date sunt predicatoarele verbale exprimate prin verbe la diateza pasivă sau predicatoarele nominale al căror nume predicativ este un adjectiv provenit din verb la participiu:

Ochii ei sunt întristați. _____

Părinții mei au fost felicitați de directorul școlii. _____

Nu am fost anunțați de suspendarea cursurilor. _____

Teiul din fața casei este înflorit. _____

5. Precizează conjugarea verbelor la diateza pasivă din enunțurile:

Șoricelul Jerry a fost prins de motanul Tom. _____

Spectacolul fusese anulat din cauza îmbolnăvirii unuia dintre dansatori. _____

Alex și Adrian au fost speriați de Elida. _____

Concertul a fost văzut pe internet de un milion de oameni. _____

Clipul va fi descărcat de pe Youtube de Antonia. _____

6. Completează spațiile libere cu un posibil complement de agent:

Tabloul a fost pictat _____.

Personajul principal din filmul de seară a fost interpretat _____.

Copiii au fost însoțiți _____ *în excursia la salină.*

Fruitele pe care le vom mânca sunt spălate _____.

Dacă am fi citit cartea, am fi fost lăudați _____.

Trupa de rock ce va cânta la petrecerea Mariei a fost selectată _____.

7. Construiește câte un enunț în care complementul de agent să fie exprimat prin:

● substantiv comun: _____

● pronume personal: _____

● pronume personal de politețe: _____

● pronume posesiv: _____

● pronume demonstrative de depărtare: _____

● pronume demonstrative de apropiere: _____

● numeral ordinal: _____

● numeral cardinal: _____

Moment ortografic

Subliniază varianta corectă:

Ai fost/ a-i fost aleasă de noi șefa clasei.

Să fi/ fii fost sunată ieri, aș fi răspuns.

Diversiunea a fost creată/ creată de inamicii lui.

Se spune că tabloul ar fi/ fi fost pictat în secolul al XIII-lea.

DIATEZA VERBELOR: DIATEZA REFLEXIVĂ.
PRONUMELE REFLEXIV.
***VERBELE ACTIVE PRONOMINALE**

1. Subliniază pronumele reflexive din enunțurile de mai jos:

Prietenii mei și-au dat seama că este o farsă și nu s-au impacientat.

Ridică-te și spune-le ceea ce simți!

Nu m-aș fi descurcat dacă nu v-aș fi avut alături de mine.

Se spune că cine se aseamănă se adună.

Ți-ai pregătit bagajul pentru excursia pe care ne-am planificat-o?

Mircea te-a nominalizat printre cei mai buni prieteni ai lui.

Cunoaște-te pe tine însuși!

Domnul Popescu și-a scos galoșii în vestibul.

Corina și-a spus că e mai bine să te implice și pe tine în proiectele ei.

Se întâlnesc în fiecare dimineață, se salută, își zâmbesc și merg mai departe.

Mama o sfătuiește să nu se încreadă prea mult în cei din jur.

2. Transcrie, din textul de mai sus, pronumele reflexive care intră în structura diatezei reflexive, notând și verbele pe care acestea le însoțesc.

3. Încercuiește litera A, în cazul în care consideri că enunțul exprimă un adevăr sau litera F, în cazul în care enunțul exprimă un neadevăr.

A F În enunțul: *Dacă mi-aș fi permis, mi-aș fi oferit o vacanță în Sardinia și te-aș fi invitat și pe tine.* există trei pronume reflexive.

A F În enunțul: *Și-a amintit că se vor împlini o sută de ani de la înființarea școlii sale.* există două pronume reflexive în cazul acuzativ.

A F Pronumele reflexiv din enunțul: *S-a spălat pe mâini.* este în cazul acuzativ.

A F Pronumele reflexiv din enunțul: *Mi-am amintit de tine.* este în cazul acuzativ.

A F În enunțul: *Nu și-a ascultat părinții.* pronumele reflexiv este în cazul dativ.

A F În enunțul: *Ți-am cerut ajutorul.* verbul este la diateza reflexivă.

A F În enunțul: *M-aș mira să reușim.* primul verb este la diateza reflexivă.

A F În enunțul: *Mi-am așezat picioarele pe taburet.* verbul este la diateza reflexivă.

4. Subliniază cu o linie verbele la diateza reflexivă din enunțurile de mai jos și încercuiește pronumele reflexiv.

Fratele meu își imaginează că nu mă pricep la muzică. Se crede singurul care cunoaște trupele autohtone și se gândește să mă supună unui test. Nu mă tem, dar mi-ar plăcea să recunosc toate melodiile pe care mi le va fredona. Mi-am exersat cunoștințele cu prietena mea și se știe că ea este o expertă în domeniul muzicii.

5*. Completează tabelul cu verbele din enunțurile:

Victor și Florin și-au transmis mesaje pe facebook în timpul vacanței de vară.

Și-a curățat covorul din cameră și și-a spălat perdelele.

Înainte de masă copiii se spală pe mâini.

Mihai nici nu se gândește să-și schimbe telefonul.

Cei doi prieteni își trag cu ochiul atunci când se apropie vreo fată.

Vecina mea se plânge tuturor de prețul gazelor.

Chiulangiilor li se va da o pedeapsă mai ușoară.

Îți închipui ce surpriză te așteaptă?

Verbe la diateza reflexivă	Verbe active pronominale

6*. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului pe care îl consideri corect:

În enunțul: *Copilul se șterge cu prosopul cel nou.* verbul activ pronominal este:

- a. obiectiv;
- b. reciproc;
- c. posesiv.

În enunțul: *Mi-aș zugrăvi camera în tonuri pastelate.* verbul activ pronominal este:

- a. obiectiv;
- b. reciproc;
- c. posesiv.

În enunțul: *Se privesc în ochi când vorbesc.* verbul activ pronominal este:

- a. obiectiv;
- b. reciproc;
- c. posesiv.

Moment ortografic

Transcrie textul de mai jos corectând greșelile:

Șia împachetat lucrurile și sa gândit ca în timpul rămas să o sune pe prietena s-a și săi spună că toți colegii să-i sau decis să o conducă la gară, indiferent dacă va merge cu un taxi s-au cu autobuzul.

3. Marchează cu „X” felul verbelor subliniate în enunțurile de mai jos:

	verb personal	verb impersonal
<i>Maria <u>este</u> colega mea de clasă.</i>	☐	☐
<i><u>Este</u> bine dacă l-ai anunțat.</i>	☐	☐
<i>Tudor <u>pare</u> bolnav.</i>	☐	☐
<i><u>Pare</u> că va ploua.</i>	☐	☐
<i>Adrian <u>va rămâne</u> cu bunicii.</i>	☐	☐
<i><u>Rămâne</u> să mai discutăm despre asta.</i>	☐	☐
<i>Fata <u>a însemnat</u> exercițiul.</i>	☐	☐
<i><u>Înseamnă</u> că nu ne vom mai vedea.</i>	☐	☐
<i>Noi <u>am ajuns</u> cu bine acasă.</i>	☐	☐
<i>Mi-<u>a ajuns</u> repetatul pe ziua de astăzi.</i>	☐	☐
<i>Fetele <u>au ars</u> scrisorile pe care le-au primit.</i>	☐	☐
<i>Nu-mi <u>arde</u> de glume.</i>	☐	☐

4. Subliniază propozițiile fără subiect din textul:

Plouă! Fulgeră! Tună! Afară este o vreme înfricoșătoare, dar în casa bunicii este cald și bine. Mi se pare că aici, alături de bunica și bunicul, nimic rău nu se poate întâmpla.

5. Analizează verbele impersonale din textul de mai sus.

Moment ortografic

Rescrie enunțurile de mai jos, corectând greșelile:

Răutatea și egoismul celor din jur mă indispane.

Nu înțeleg ce-s cu atâtea dicționare pe catedră.

Ne trebuiește oameni de calitate.

A continoat să ploaie.

A început să se înoreze, semn că va ploua.

Mi-ar place să vii cu noi.

VALORI EXPRESIVE ALE VERBULUI

1. Subliniază verbele la prezentul istoric din textele de mai jos:

Sfârșind aceste pregătiri, Mihai cugetă întru inima sa că împrejurarea cere neapărat vreo faptă eroică, spre a descuraja pe turci și a îmbărbăta pe ai săi. El hotărăște atunci a se jertfi ca altă dată și a cumpăra biruința cu primejdia vieții sale. Ridicând ochii către cer, mărinimosul domn cheamă în ajutoru-i protecția mântuitoare a Dumnezeului armatelor, smulge o secure ostășească de la un soldat, se aruncă în coloana vrăjmașă ce-l amenință mai de aproape, doboară pe toți cei ce se încearcă a-i sta împotriva, ajunge pe Caraiman-Pașa, îi zboară capul, izbește și pe alte capete din vrăjmași și, făcând minuni de vitejie, se întoarce la ai săi plin de trofee și fără a fi rănit. Această faptă eroică înfioară pe turci de spaimă, iar pe creștini îi însuflețește și îi aprinde de acel eroic entuziasm, izvor bogat de fapte minunate.

(Nicolae Bălcescu, *Românii supt Mihai-Voievod Viteazul*)

2. Explică efectul pe care îl are folosirea prezentului istoric în fragmentul dat.

3. Explică rolul verbelor la imperfect în fragmentul:

a) Deasupra măsuței mai era o lampă cu abajur. Sub măsuță se vedeau picioarele mamei în pantofi subțiri, stând locului sau strâmbându-se pe-o coastă de nedumerire, sau bătând tactul unei supărări, cu vîrfurile. Dănuț, firește, ședea sub măsuță. Olgața se juca pe-afară, în omăt. Dar lui Dănuț nu-i trebuia altă joacă. Acolo, lumea se micșora ca o căsuță de păpușă. Nimeni nu mai era pe lume, decât picioarele măsuței, Dănuț la mijloc, pantofii mamei și pisica. Dănuț știa ce face mama fiindcă vedea ce fac pantofii. Știa când zâmbește, când se încruntă, când se supără. Pisica de la o vreme torcea. Și era o tăcere!... Căldura sobei ajungea acolo molatecă și somnoroasă... Acolo începeau poveștile cu Statu-Palmă-Barbă-Cot, cu Prichindel... Acolo făurise Dănuț o lume mărunță, cu oameni mici ca literile, cu animale de statura majusculelor și căsuțe niciodată mai mari decât o carte de povești, să-ncapă-n ele numai basme.

(după Ionel Teodoreanu, *La Medeleni*)

b) Satul cu casele mari acoperite cu stuh, case curate, răzășești, se-ntindea pe-o vâlcică, sub poală de pădure. Apa Răutului curgea pe vale, subțire și limpede, scăzută de secetele verii. Nuci mari se ridicau din vii și un grangur cânta în pacea satului, în lumina dimineții. Era o zi de duminică și toaca începu să sune în clopotnița bisericii albe c-o duruire melodioasă.

Șoimaru se opri, își descoperi capul cu plete scurte crețe, și-și făcu cruce.
(Mihail Sadoveanu, *Neamul Șoimăreștilor*)

4. Identifică, în fragmentele de mai jos, verbele onomatopice și explică rolul expresiv al acestora:

*Și ca nouri de aramă și ca ropotul de grindeni,
Orizonu-ntunecându-l, vin săgeți de pretutindeni,
Vâjâind ca vijelia și ca plesnetul de ploaie...
Urlă câmpul și de tropot și de strigăt de bătaie. [...]
Durduind soseau călării ca un zid înalt de sulii,
Printre cetele păgâne trec rupându-și large uliți.*

(Mihai Eminescu, *Scrisoarea III*)

*Sălbaticul vodă e-n zale și-n fier
Și zalele-i zuruie crunte.*

(George Coșbuc, *Pașa Hassan*)

*Mihnea încalecă, calul său tropotă,
Fuge ca vântul;
Sună pădurile, fășâie frunzele,
Geme pământul;
Fug legioanele, zbor cu cavalele,
Luna dispăre;
Cerul se-ntunecă, munții se clatină,
Mihnea tresare.
Fulgerul scânteie, tunetul bubuie,
Calul său cade.*

(Dimitrie Bolintineanu, *Mihnea și baba*)

LOCUȚIUNEA VERBALĂ

1. Subliniază locuțiunile verbale din enunțurile de mai jos și notează sensul lor:

Mi-am adus aminte că ți-a părut bine că l-ai întâlnit pe Vasile și îmi pare rău că nu ai reușit să discuți mai multe cu el.

Nu m-a luat la rost, dar am băgat de seamă că e mereu cu ochii pe mine.

Mi-am luat inima în dinți și le-am spus părinților de intențiile mele.

Mama s-a făcut foc când a auzit că nu voi ajunge la cină.

2. Scrie verbul sinonim pentru următoarele locuțiuni verbale:

a călca în străchini _____ *a da bir cu fugiții* _____

a da de veste _____ *a da de-a dura* _____

a da gata _____ *a da năvală* _____

a da o mână de ajutor _____ *a da zor* _____

a duce cu preșul _____ *a duce cu zăhărelul* _____

a face din țânțar armăsar _____ *a face rost* _____

a o lua razna _____ *a o pune de mămăligă* _____

a prinde de veste _____ *a pune cu botul pe labe* _____

a pune paie pe foc _____ *a spăla putina* _____

a sta de veghe _____ *a trage cu urechea* _____

a trage la aghioase _____ *a-și da arama pe față* _____

a-și lua picioarele la spinare _____ *a-și lua tălpășița* _____

3. Explică sensul următoarelor locuțiuni verbale:

a da coate _____

a lua pe nepusă masă _____

a nu-și cunoaște lungul nasului _____

a tăia frunză la câini _____

a trage foloase _____

4. Construieste câte un enunț în care să folosești locuțiunile verbale de la exercițiul 3.

5. Transcrie locuțiunile verbale din enunțurile următoare, indicând modul și funcția lor sintactică:

A trage cu ochiul la lucrarea colegului de bancă nu este recomandat.

Din dorința de a pune lucrurile cap la cap a omis un lucru important.

Poți da gata totul până la ora șase?

M-am hotărât să dau bir cu fugiții.

Dorința lui este de a face lumină în acest caz.

Trăgând cu urechea la discuția vecinilor săi a aflat că aceștia se vor muta.

6. Analizează locuțiunile verbale din textul, precizând și funcția lor sintactică:

Stau câteodată și îmi aduc aminte ce oameni mai erau în părțile noastre pe când începusem și eu, drăgăliță-Doamne, a mă ridica băiețaș la casa părinților mei, în satul Humulești, din târg drept peste apa Neamțului. (I. Creangă, Amintiri din copilărie)

○ **Moment ortografic**

Rescrie enunțurile de mai jos, corectând greșelile existente în cadrul acestora:
Adevărul ar fi apărut la iveală în cele din urmă.

Mihai Eminescu ocupă un rol important în evoluția literaturii române.

În loc să plângi, să dai apă la căței (după cum zice Maria), mai bine caută o soluție!

Ar fi bine să ne dai și tu un braț de ajutor.

Atunci când nu știe lecția și este ascultată Mirela bate câmpiile.

Nu mai trage pisica de coadă: rezolvă acum exercițiul!

Nu-mi dau de seamă ce s-a întâmplat.

FUNCȚIILE SINTACTICE ALE VERBULUI ȘI ALE LOCUȚIUNII VERBALE

1. Subliniază verbele din textul de mai jos:

A doua zi o revedeam pe Miss Emeralds și toate imaginile nocturne care mi se înfățișaseră se confirmară, într-atât îi era mersul de aerian, făptura-i emanând o mi-reasmă unică de briză marină ce-mi umplea gura și nările de ozon și de sare. Iar ideea de-a o fi văzut undeva mă chinuia în așa măsură că, după vreo trei luni, sănăta-tea îmi fu serios zdruncinată. Ceea ce începuse ca un simplu joc devenise o obsesie care mă ținea treaz și mă împiedica să mă concentrez asupra multiplelor mele obliga-ții. Din ce în ce mai des, închipuiam unul din smaraltele pe care le schimba în fiecare zi. Pătrundeam în acea lume verde unde o întâlneam pe Mekor Hayyim, Zeița Smaral-delor și a tot ce înverzește, precum tulpinile și frunzișul primăvara. Frumusețea-i era aproape insuportabilă. Simțeam câteodată lacrimi picurând în adâncul meu ca niște stropi de ploaie pe un trotuar nevăzut, în întuneric. Ea nu era conștientă de prezența mea, dar într-o zi m-a luat de mână și m-a îndemnat să trec dincolo de acea formă inefabilă care e Pojghița lucrurilor. Mâna îi era fierbinte sau înghețată, nu știu.

(după Ion Petru Culianu, *Miss Emeralds*)

2. Transcrie verbele cu funcție sintactică de predicat verbal din textul de mai sus.

3. Transcrie predicatul nominal din text și subliniază verbul copulativ.

4. Precizează funcția sintactică a verbelor la moduri nepredicative/nepersonale din text, menționând modul acestora.

5. Subliniază predicatul nominal din enunțurile de mai jos:

Nu am dorit niciodată să devin cunoscută, eram o ființă timidă și nu doream să fiu pusă în situația de a-mi explica gesturile.

Clădirile din jur par neîngrijite, dar aceasta nu înseamnă că sunt părăsite.

După ce a ieșit șeful clasei și a ajuns membru în Consiliul elevilor, Eric a luptat pentru drepturile noastre.

Am înțeles că Maria vrea să se facă avocat, urmând tradiția familiei.

*Gestul tău înseamnă renunțare, dar eu nu sunt sigură că vrei să abandonezi echipa.
Alex a rămas surprins când a aflat că a ajuns primul acasă.*

6. Notează funcția sintactică a verbelor la modul infinitiv din enunțurile de mai jos:
- Copiii au trecut pe lângă noi fără a ne acorda atenție.* _____
Intenția lui Cornel era de a ne ajuta pe fiecare. _____
Înainte de a începe să scrii răspunsul, recitește cerința. _____
Misiunea lui de a ne salva a reușit. _____
Nu este ușor a ierta pe cel ce ți-a greșit. _____
Nu pot veni acum la tine. _____
Sorina se gândește la a pleca împreună cu noi. _____

7. Subliniază verbele și locuțiunea verbală la modul gerunziu din enunțurile următoare și notează funcția lor sintactică:

- Am văzut arzând pădurea de mesteacăn.* _____
Se enerva ascultând aceleași scuze. _____
Băgând de seamă că e ascultat, Ionel a ridicat vocea. _____
Copiii chicotind sunt dovada vie a bucuriei de a fi aici. _____
Elena exersa cântând zilnic două arii. _____
Se aude cântând, semn că vin colindătorii. _____
Trecând pe lângă el am auzit ce discuta. _____

8. Enunțurile de mai jos sunt grupate în funcție de un criteriu referitor la funcțiile sintactice ale verbelor și ale locuțiunilor verbale la modurile nepredicative/nepersonale. Identifică fiecare criteriu și notează-l sub forma unui enunț.

- A. *Încercarea de a-l întrece m-a ambiționat.*
Corbii croncănind se aud de departe.
Bunica mereu își rătăcește ochelarii de citit.
-
- B. *A merge acolo e dificil.*
Se aude trosnind.
De câștigat competiție nu este chiar așa de ușor.
-
- C. *Au început a redacta scrisori de felicitare înainte de a afla rezultatele.*
Am terminat de citit romanul.
Am auzit bufnind ceva în camera alăturată.
-
- D. *E interesat de a obține note cât mai bune.*
S-a săturat și el de bătut câmpii.
S-a săturat ascultând aceleași anecdote.

VERBUL. EXERCITII RECAPITULATIVE – I

1. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului pe care îl consideri corect:

În enunțul: *Mihai a fost chemat la telefon.*, verbul *a fi* este:

- a. auxiliar; b. copulativ; c. predicativ.

În enunțul: *O pâine este cinci lei.*, verbul *a fi* este:

- a. auxiliar; b. copulativ; c. predicativ.

În enunțul *Afară este frig.*, verbul *a fi* este:

- a. auxiliar; b. copulativ; c. predicativ.

În enunțul: *Aș fi bucuros dacă vei veni și tu.* există:

- a. un verb auxiliar; b. două verbe auxiliare; c. trei verbe auxiliare.

În enunțul: *Rămâne să stabilim condițiile excursiei.* verbul *a rămâne* este verb:

- a. predicativ personal; b. predicativ impersonal; c. copulativ impersonal.

În enunțul: *Era mai bine înainte.*, verbul *a fi* este verb:

- a. copulativ personal; b. copulativ impersonal; c. predicativ impersonal.

În enunțul: *Ar fi fost interesant dacă Mihai ar fi devenit aviator, Maria ar fi ajuns medic, iar Cosmin s-ar fi făcut avocat, dar mi se pare că meseriile pe care și le-au ales îi reprezintă.* există:

- a. 3 verbe copulative; b. 4 verbe copulative; c. 5 verbe copulative.

În enunțul *Cerul pare înnorat, dar noi vom ieși totuși în oraș, așa că rămâne să iei tu umbrela în caz că vremea va deveni ploioasă.* sunt copulative verbele:

- a. *a părea, a ieși, a rămâne, a deveni;*
b. *a părea, a rămâne, a deveni;*
c. *a părea, a rămâne.*

2. Analizează morfologic și sintactic verbele la moduri personale din fragmentul de mai jos, precizând și funcția sintactică:

Într-o dimineață de vară, un croitoraș ședea plin de voieșie la masa lui de lucru de lângă fereastră. Cosea de zor, iar mâinile lui parcă alergau singure pe țesătură. Tocmai atunci se întâmplă să treacă pe stradă o țărancă, strigând cât o ținea gura:

— *Magiun! Magiun bun de vânzare! Magiun! Hai la magiun!*

Cuvintele femeii îi plăcură croitorașului și, scoțându-și căpățâna pe fereastră, îi zise:

— *Vino sus la mine, mătușică dragă! Presimt c-o să-ți desfaci repede toată marfa...*

Femeia urcă anevoie cele trei etaje. Când ajunse în camera croitorașului, acesta o puse să-i arate toate oalele cu magiun. Le cercetă cu luare aminte, fiindcă n-ar fi vrut să greșească. În cele din urmă spuse:

— *Da, da, nu-i rău! Ia cântărește-mi, dragă mătușică, așa, pe la vreo patru uncii.*

(după Frații Grimm, *Croitorașul cel viteaz*)

VERBUL. EXERCITII RECAPITULATIVE – 2

1. Construiește enunțuri în care să existe următoarele situații:

• **verb la modul infinitiv** cu funcția sintactică de:

subiect: _____

nume predicativ: _____

atribut verbal: _____

complement direct: _____

complement indirect: _____

complement circumstanțial de mod: _____

complement circumstanțial de timp: _____

• **verb la modul gerunziu** cu funcția sintactică de:

subiect: _____

atribut verbal: _____

complement direct: _____

complement indirect: _____

complement circumstanțial de timp: _____

• **verb la modul supin** cu funcția sintactică de:

subiect: _____

nume predicativ: _____

atribut verbal: _____

complement direct: _____

complement indirect: _____

complement circumstanțial de loc: _____

2. Analizează morfologic și sintactic verbele și locuțiunile verbale din fragmentul de mai jos, precizând și funcția lor sintactică:

Budulea cel cu fluierul în șerpar venea în toate vinerile și ne aducea câte ceva de acasă. El pleca de joi și venea încet, dar totdeauna cu traista plină. Iară când întâlnea vreun drumeț, prindea vorbă cu el și, dacă drumețul nu-l întreba, el îi spunea fără să fie întrebat: „Mă duc și eu la oraș, fiindcă am un fecior la școlile cele mari. Are să iasă dascăl. Eu sunt Budulea, cimpoieșul de la Cocorăști.” Iară seca Lenca se bucura totdeauna când joi de cu seară ne pomeneam cu el, pentru că Budulea știa o mulțime de minciuni și niciodată nu venea cu mâna goală. Vineri după-amiazi Budulea iar se întorcea acasă și le spunea drumeților c-a fost la oraș, fiindcă are un fecior la școlile cele mari. (Ioan Slavici, Budulea Taichii)

3. Scrie funcțiile sintactice ale verbelor la moduri nepersonale din enunțurile:

Intenția lui este de a te ajuta.

Auzind ce s-a întâmplat, Făt-Frumos a pornit în căutarea fetei de împărat.

Nu mă satur de ascultat melodiile acestea.

Trebuie să ajungem la gară înainte de a sosi trenul.

Visul de a deveni aviator i se va împlini.

Am de rezolvat patru exerciții.

Se plictisește ascultând aceleași discuții.

○ **Moment ortografic**

Un prieten a postat de Facebook următorul mesaj:

Vroiam să știți că sunt acum la bunicii mei. Deși mi-ar place să aibe internet, nu au, așa că nu voi posta foarte des pe pagina mea. Când vor apare noutăți o să încerc să vă trimit SMS-uri. Dacă trebuiește să vă dau vreo informație, sunați-mă. Am văzut azi aici un tip care încearcă să-l copie pe Alex Velea. Ce m-am mai râs!

Rescrie postarea lui, corectând greșelile pe care le-a făcut.

Partea a II-a**12 puncte****1. Precizează modul și funcția sintactică ale verbelor subliniate:****10 puncte***E ușor a scrie un text narativ.* _____*Fetele plângând mă impresionează.* _____*Am de repetat lecția pentru mâine.* _____*Citind cartea mi-am adus aminte de un film văzut în copilărie.* _____*A plecat de la școală fără a anunța pe cineva.* _____**2. Transcrie locuțiunea verbală existentă într-un enunț de la exercițiul 1 și precizează funcția ei sintactică.****2 puncte**

Partea a III-a**8 puncte**Construiește câte un enunț în care verbele *a fi* și *a rămâne* să aibă următoarele valori morfologice:

● verb predicativ, personal: _____

● verb predicativ, impersonal: _____

● verb copulativ, personal: _____

● verb copulativ, impersonal: _____

Partea a IV-a**10 puncte**

Prezintă valoarea expresivă a verbelor la prezent din textul:

Și nebuna de mătușa Mărioara, după mine, și eu fuga iepurește prin cânepă, și ea pe urma mea, până la gardul din fundul grădinii, pe care neavând vreme să-l sar, o cotigeam înapoi, iar prin cânepă, fugind tot iepurește, și ea după mine până-n dreptul ocolului pe unde-mi era iar greu de sărit; pe de lături iar gard, și hârsita de mătușă nu mă slăbea din fugă nici în ruptul capului! Cât pe ce să pună mâna pe mine! Și eu fuga, și ea fuga, și eu fuga, și ea fuga, până ce dăm cânepa toată palancă la pământ; căci, să nu spun minciuni, erau vro zece-douăsprezece prăjini de cânepă, frumoasă și deasă cum îi peria, de care nu s-a ales nimica. Și după ce facem noi trebușoara asta, mătușa, nu știu cum, se încâlcește prin cânepă, ori se împiedică de ceva, și cade jos. Eu, atunci, iute mă răsucesc într-un picior, fac vro două sărituri mai potrivite, mă azvârl peste gard, de parcă nici nu l-am atins, și-mi pierd urma, ducându-mă acasă și fiind foarte cuminte în ziua aceea.... (Ion Creangă, Amintiri din copilărie)

_____**Din oficiu: 10 puncte.**

SUBSTANTIVUL (ACTUALIZARE)

1. Subliniază substantivele din textul de mai jos:

D'Artagnan nu cunoștea pe nimeni la Paris. Se duse deci la întâlnirea cu Athos fără să-și fi luat un martor, hotărât să se mulțumească doar cu acei pe care îi va fi ales adversarul. De altminteri, își pusese în gând să ceară muschetarului iertăciunea cuvenită, fără a arăta însă slăbiciune, căci se temea ca duelul să nu aibă urmările neplăcute pe care le au de obicei întâlniri de felul acestora, când un bărbat tânăr și voinic se bate cu un adversar rănit și sleit de puteri.

(Alexandre Dumas, *Cei trei muschetari*)

2. Transcrie substantivele proprii existente în textul de la exercițiul 1.

3. Precizează genul, numărul și cazul substantivelor comune din textul de la exercițiul 1.

4. Subliniază substantivele compuse din seria: *atemporal, bloc-turn, bunăstare, Câmpulung, concetățean, dublu-casetofon, electronvolt, floare-de-colț, Galații Bistriței, hidrologie, imposibilitate, loțiitor, Marea Ionică, neocomunism, neputință, ochi-de-pisică, preșcolarii, prim-solist, renunțare, răufăcător, străfulgerare, ședințomanie, teleconferință, Țările de Jos, untdelemn, Valea lui Mihai, zi-lumină.*

5. Notează genul substantivelor de mai jos:

<i>arc</i>	☐	<i>barcă</i>	☐	<i>catarg</i>	☐	<i>drum</i>	☐	<i>elefant</i>	☐
<i>furculiță</i>	☐	<i>gară</i>	☐	<i>horn</i>	☐	<i>navă</i>	☐	<i>maimuță</i>	☐
<i>portocal</i>	☐	<i>școală</i>	☐	<i>zid</i>	☐	<i>ou</i>	☐	<i>cal</i>	☐

6. Scrie forma de plural a substantivelor:

<i>căpșună</i>	_____	<i>chibrit</i>	_____
<i>cireașă</i>	_____	<i>coardă</i>	_____
<i>copertă</i>	_____	<i>ciocolată</i>	_____

gălușcă _____ geamgiu _____
 soră _____ tunel _____
 dealer _____ click _____

7. Scrie forma de singular a substantivelor subliniate în enunțurile:

Nu am văzut ultimele derbiuri. _____
Chimonourile sunt elemente vestimentare specifice Japoniei. _____
 Care au fost atuurile ei? _____
Bodyguardii îl păzesc zi și noapte. _____
Week-endurile următoare ni le vom petrece la munte. _____

8. Completează tabelul cu substantivele colective, cele defective de plural și cele defective de singular existente în textul următor:

Când am fost la țară, la bunicii colegei mele de bancă, am văzut cirezi de vaci, turme de oi și cârduri de rațe. Ne plimbam pe malul râului, pe lângă păpuriș, admiram pâlcul de copaci și mormanele de pietre ce străluceau sub razele soarelui, iar uneori ne afundam în zmeuriș, cu emoția de a nu-l întâlni pe Moș Martin, care se pare că plecase în căutare de miere. Uneori făceam cumpărături la magazinul central de unde veneam cu sacoșele pline. Cumpăram făină, zahăr, ulei și unt. Uneori mai luam spaghete și înghețată. Lapte și smântână nu era cazul, iar tăiței pentru supă de găină se preparau în casă.

Substantive colective	Substantive defective de plural	Substantive defective de singular

Moment ortografic

- Subliniază forma corectă a substantivelor: *chiuvelă/ ghivelă; delincent/ delicvent; identitate/ indentitate; taxi/ taxiu; metrou/ metrău; itinerar/ itinerariu; crenvurst/ cremvurșt; foarfec/ foarfece; sanda/ sandală; containă/ container.*
- Corectează greșelile de scriere din următoarele enunțuri:
Făt Frumos este personajul din basmul pe care l-am studiat.

Am citit multe romane a căror acțiune se petrece în primul război mondial.

La Teză nu va fi greu, dar mi-e frică de testarea națională.

CAZUL ȘI FUNCȚIILE SINTACTICE ALE SUBSTANTIVULUI – I

1. Completează spațiile de mai jos cu forma substantivului *oraș* corespunzătoare fiecărui caz:

Nominativ: *Acesta este _____ în care locuiesc bunicii mei.*

Acuzativ: *Voi ieși cu prietenii mei în _____.*

Dativ: *Îi datorez multe _____ copilăriei mele.*

Genitiv: *În parcul _____ sunt mulți tineri.*

Vocativ: _____, *ce dor mi-a fost de tine!*

2. Construiește câte un enunț în care substantivul *frate* să fie la cazurile precizate:

nominativ: _____

acuzativ: _____

dativ: _____

genitiv: _____

vocativ: _____

3. Subliniază substantivele în cazul nominativ din enunțurile de mai jos și scrie funcția sintactică a fiecăruia:

Teodora a participat la concursul „Labirintul ficțiunii”. _____

Liana, prietena Mariei, este elevă în clasa a IX-a. _____

Bobocul cel gălbui a devenit o rață în toată regula. _____

Se aud niște glasuri de copii. _____

Îmi place înghețata de vanilie. _____

S-a spart fereastra de la biroul mamei. _____

Ce dragi îmi erau poveștile copilăriei! _____

4. Completează tabelul cu substantivele în cazul acuzativ din enunțurile de mai jos, notând și funcția lor sintactică:

Adrian a condus echipa noastră ca un adevărat căpitan.

Am uitat caietul de teme pe birou.

Calul cel bătrân a fost vândut de stăpâna sa.

După două săptămâni de vacanță va reîncepe școala.

Florile acelea erau de la prietena mea.

Mă gândesc la reușita prietenei mele.

Substantivul	Funcția sintactică	Substantivul	Funcția sintactică

5. Subliniază substantivele în cazul dativ și notează funcția lor sintactică în dreptunghiul din fața fiecărui enunț.

Bunicilor mei le plac filmele coreene.

Marcel a dansat asemenea lui Michael Jackson.

Prietenele ei sunt ai doamnei Mariei.

Reușitele ei datorită perseverenței dovedite ne sunt deseori amintite.

6. Transcrie substantivele în cazul genitiv din enunțurile de mai jos și precizează funcția lor sintactică:

Telecomanda televizorului s-a defectat.

Grădina dinaintea casei bunicilor mei este admirată de trecători.

Miriam și Paul s-au oprit înaintea școlii și discută ceva.

Colegele mele sunt împotriva consumului excesiv de dulciuri.

Am ieșit din casă înaintea părinților.

Asupra pisicilor s-au năpustit cățelii vecinilor.

7. Notează felul atributului substantival ilustrat de cuvintele subliniate din enunțurile de mai jos:

Boo, cățelul meu, este foarte drăguț. _____

Mingile au fost așezate în coșul dinaintea vestiarului. _____

Comportamentul contrar normelor morale îți va produce neplăceri. _____

Mirosul de pământ umed pătrunde prin fereastra deschisă. _____

Chipurile participanților la competiție trădau entuziasmul acestora. _____

○ **Moment ortografic**

Subliniază forma corectă de dativ-genitiv: *bunăvoinții/ bunăvoinței, casei/ căsii, coajei/ cojii, mării/ mării, primăverei/ primăverii, școlii/ școlei, vulpei/ vulpii.*

3. Construiește câte un enunț în care substantivul *cântăreață* să fie:

- a. apozitie: _____
b. atribut substantival genitival: _____
c. atribut substantival prepozițional: _____

4. Încercuiește cazul în care se află substantivul cu funcția sintactică de nume predicativ din fiecare dintre enunțurile de mai jos:

- N. Ac. D. G. *Florile sunt de la Maria.*
N. Ac. D. G. *Mircea va rămâne prietenul nostru indiferent de decizia lui.*
N. Ac. D. G. *Dan este împotriva consumului de sucuri carbogazoase.*
N. Ac. D. G. *Sunteți asemenea prietenilor voștri.*

5. Explică folosirea virgulei în enunțurile:

- a. — *Cucoană, eu sunt nevriscos!* (I.L. Caragiale, *Bubico*)
b. *Nu l-am văzut azi pe Ionescu, vecinul meu de palier.*

6. Analizează morfologic și sintactic substantivele din textul de mai jos:

Scarlett nu era frumoasă, dar bărbații nu-și dădeau seama de asta când erau sub farmecul ei, așa cum erau acum gemenii Tarleton. Pe chipul ei, trăsăturile delicate ale mamei, o aristocrată de origine franceză din regiunea de coastă, nu se armonizau cu trăsăturile greoaie ale tatălui, un irlandez cu obrazul rumen. Totuși avea o față atrăgătoare, cu bărbia ascuțită și fălci puternice. Ochii erau de un verde deschis, fără cea mai mică nuanță căpruie. Sprâncenele desenau o neașteptată linie oblică pe pielea albă ca magnolia, acea piele pe care puneau atâta preț femeile din Sud și pe care o apărau cu atâta grijă, cu ajutorul pălăriilor și al vălurilor, de soarele arzător al Georgiei.

(după Margaret Mitchell, *Pe aripile vântului*)

LOCUȚIUNEA SUBSTANTIVALĂ

1. Unește cu o linie locuțiunea substantivală din prima coloană cu sinonimul său din cea de a doua coloană:

<i>băgarea fricii în oase</i>	<i>reliefare</i>
<i>bătaie de cap</i>	<i>opinie</i>
<i>luarea nasului la purtare</i>	<i>omisiune</i>
<i>punct de vedere</i>	<i>obraznicirea</i>
<i>scăpare din vedere</i>	<i>necaz</i>
<i>scoatere în evidență</i>	<i>înspăimântarea</i>

2. Scrie câte un substantiv sinonim cu următoarele locuțiuni substantivale:

<i>aducere aminte</i> _____	<i>bătaie de joc</i> _____
<i>datul de-a dura</i> _____	<i>nebăgare de seamă</i> _____
<i>punerea față în față</i> _____	<i>punerea la cale</i> _____
<i>punerea pe hârtie</i> _____	<i>tragere de inimă</i> _____
<i>tragerea pe sfoară</i> _____	<i>ținere de minte</i> _____
<i>venire pe lume</i> _____	<i>dare de seamă</i> _____
<i>punere în evidență</i> _____	

3. Subliniază locuțiunile substantivale din enunțurile de mai jos și precizează sensul lor.

Cetatea de scaun a Moldovei a fost o vreme la Suceava. _____
Încetarea din viață a lui Ștefan cel Mare i-a întristat pe supușii săi. _____
Marcel învață cu tragere de inimă. _____
Pe Maria a macină părerile de rău că nu a învățat pentru teză. _____

4. Analizează locuțiunile substantivale din textele de mai jos, precizând și funcția lor sintactică:

Cum n-oi mai fi pribeag
De-atunci înainte,
M-or troieni cu drag
Aduceri aminte.

(Mihai Eminescu, *Mai am un singur dor*)

Și părerii de rău trecute
Cad pe inima-i trudită,
Ca un stol de păsări mute
Pe-o grădină părăsită.

(G. Topîrceanu, *Noapte de iarnă*)

Uită-te în jurul tău, privește cu luare-aminte în câmpul literaturii noastre: toți acei care scriu și de la talentul cărora am putea cere lucrări de o mai mare valoare își împărtășie activitatea, sunt siliți să-și cheltuiască energia pe alte căi.

(Alexandru Vlahuță, *Iar publicul...*)

Văzând tată-său, împăratul, că fiu-său are ținere de minte grozavă și ia în cap ușor cele ce i se arată, se umplu de mulțumire sufletească, căci Dumnezeu îi dase un copil tocmai după gândul său.

(*Hoțu Împărat*, basm cules de Petre Ispirescu)

— Domnule Manolaș, iartă-mă dacă, susținând punctul meu de vedere, am trezit în dumneata, fără să vreau, amintiri dureroase.

(Gala Galaction, *O stea prin fereastra lui Manolaș*)

În același timp din valea cealaltă urcau la deal alți doi oameni, care își duceau caii înșeuși de căpăstru, înaintând cu băgare de seamă și fără de zgomot pe o urmă ce le părea cunoscută.

(Ioan Slavici, *Moara cu noroc*)

5. Construiește câte un enunț în care locuțiunile substantivale *bătaie de joc* și *ținere de minte* să aibă următoarele funcții sintactice:

- subiect: _____
- nume predicativ: _____
- complement direct: _____
- complement indirect: _____

ARTICOLUL

1. Subliniază substantivele nearticulate din textul de mai jos:

Așa eram eu atunci, în 1944, în iunie, când ne-am mutat în pădure, înaintea celui de al doilea mare bombardament aerian. Ne-am mutat la timp, deoarece, dacă am mai fi rămas unde locuiam, o parte din familie măcar ar fi sărit în aer, împreună cu casa în care locuiam noi. Pentru că acolo, unde fusese casa, rămăsese după bombardament un crater uriaș pe marginile căruia stăteau ca niște țepuși scânduri și țigle de la acoperișul caselor, cărucioare de copii și cratițe goale.[...]

În pădure era bine. Era răcoare și liniște. Tata ridicase un fel de colibă, alături de alte câteva, de-a lungul unui drumeag care duce sus, în munte

(Ion Lăncrăjan, *Fiul secetei*)

2. Completează tabelul de mai jos cu substantivele din textul următor:

Conform unei legende ce a circulat în Franța secolului al XIV-lea, exista un remediu eficace împotriva epidemiei de ciură ce secerase mii de vieți. Patru hoji obișnuiau să jefuiască însă casele victimelor, fără a se molipsi de crunta boală. Și asta luni la rând, până când întâmplarea a făcut ca ei să fie prinși. Judecătorul le-a propus o înțelegere avantajoasă: libertatea în schimbul dezvăluirii secretului supraviețuirii lor. Așa s-a aflat că hojii înghițeau zilnic o poțiune miraculoasă, care avea la bază usturoi ținut bine la macerat în oțet din vin roșu. O esență cu adevărat tare! O esență pe jumătate la fel de veche ca și timpul.

(Magda Cristina Ursache, *Esențe tari. Legenda... oțetului*, în cotidianul *Jurnalul*, din 16 august 2013)

Substantive cu articol hotărât	Substantive cu articol nehotărât

3. Completează spațiile libere cu forma cerută de enunț a substantivului aflat între paranteze, după modelul:

Privirea _____ era înfricoșătoare. (tigru)

Privirea tigrului era înfricoșătoare.

Locuitorii _____ sunt mândri de orașul lor.

(Cluj)

Țipătul _____ s-a auzit de departe.

(o fată)

Consumul de carburant _____ este destul de mare.

(aceste mașini)

Sosirea _____ din Franța a creat agitație în clasa noastră. (niște elevi)

_____, să vezi ce s-a întâmplat la școală.

(mama)

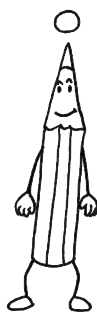
_____ l-au dezamăgit. (propriul prieten)
 Acest documentar prezintă viața _____ crescut printre animalele din
 junglă. (un copil)
 Fratele _____ l-a salvat de amendă. (Andrei)
 Rochia _____ îmi place cel mai mult. (Carmen)

4. Subliniază cu o linie articolele nehotărâte, cu două linii articolele genitivale, încercuiește articolele hotărâte și încadrează articolele demonstrativ-adjectivale din enunțurile de mai jos:

Băiatul cel tăcut este un elev foarte bun.
 Cartea aceasta este a Cristinei, iar revistele sunt ale fratelui ei.
 La semafor s-a oprit un bătrân și o fetiță.
 Lui Mihai i-a fost frică de testul de astăzi.
 Mi-am uitat penarul și caietele în bancă.
 Niște băieți din școala noastră au organizat o întrecere sportivă.
 Rochia cea nouă i-a plăcut bunicii.
 Vulpii celei viclene i-a venit de hac ursul.

5. Completează spațiile libere cu articolele genitivale potrivite:

Videoclipul cel nou _____ trupei Vunk este impresionant.
 Ceilalți copii _____ domnului Ionescu sunt la liceu.
 Am vizitat Muzeul de Artă _____ României.
 Colega de bancă _____ verișoarei mele a participat la concursul de matematică.
 Acesta este telefonul tău sau _____ lui Marian?

Moment ortografic

Transcrie enunțurile de mai jos, corectând greșelile:

Tableta mea și al lui Adriana s-au descărcat.

Spune-i lui Irina că stilou și caietu de teme a lui Costin au rămas pe catedră.

Câinii sunt a vecinului, iar pisicile sunt a noastre.

Sunt glume de-a lui Alex, nu le băga în seamă!

TEST – SUBSTANTIVUL

Partea I

28 de puncte

Citește textul de mai jos:

Cea mai cunoscută fotografie a monstrului din Loch Ness a fost realizată în anii '30 de către un chirurg scoțian, Kenneth Wilson. Câteva decenii mai târziu acesta a recunoscut faptul că nu a fost decât o farsă. Niciun monstru nu a fost semnalat în ciuda faptului că apele lacului au fost scrutate centimetru cu centimetru, cu mare băgare de seamă, folosindu-se unele dintre cele mai avansate tehnologii, de la sonare și radare, până la imagini preluate din satelit, minisubmarine sau camere video ultrasensibile montate pe delfini.

(după A fost elucidat misterul aparițiilor Monstrului din Loch Ness, <http://stiintasitehnica.com>)

Scrie răspunsul la fiecare dintre cerințele de mai jos, referitoare la textul dat.

1. Transcrie substantivele proprii. 4 puncte

2. Notează substantivul colectiv din textul dat. 4 puncte

3. Precizează genul substantivelor: *monstru, farsă, fapt, satelit*. 4 puncte

4. Scrie patru substantive la numărul plural existente în textul dat. 4 puncte

5. Ilustrează, cu câte un exemplu din textul dat, articolul hotărât, articolul nehotărât, articolul genitival și articolul demonstrativ-adjectival. 4 puncte

6. Identifică un substantiv cu funcția sintactică de complement de agent. 4 puncte

7. Transcrie locuțiunea substantivală din textul dat. 4 puncte

Partea a II-a

42 de puncte

Scrie, în casetele de sub fiecare enunț, cazurile și funcțiile sintactice ale substantivelor subliniate.

Privindu-mă, copilul a scos din ghiozdan caietul.

Băieții de acolo sunt sportivi la C.S.M. Baia Mare.

Când Maria a atins tastatura calculatorului, a sunat telefonul.

I-am spus polițistului că am trecut strada regulamentar.

Sania roșie a rămas pe derdeluș.

Am spart cana preferată a fratelui meu.

Mă gândesc la vacanța viitoare.

Maria, colega mea de bancă, m-a invitat la vernisajul unei expoziții de pictură.

Copacul dinaintea casei mele are peste o sută de ani.

Chiotul meu de bucurie s-a auzit până departe.

Lupta contra violenței este necesară.

Reușita datorită muncii depuse l-a bucurat.

Sunetul acesta este asemenea unui scârțâit din filmele de groază.

Ne-am cocoțat deasupra stelelor. De pus casete

Partea a III-a

20 de puncte

Rescrie enunțurile de mai jos, corectând substantivele a căror formă este greșită sau articolele sunt greșit acordate:

„Artista dolari și ardeleni” este filmul preferat a părinților mei.

La sfârșitul săptămânei viitoare se va juca meciul de fotbal românia-olanda.

Arbitrii vor decide dacă jucătorul trebuie eliminat.

Tricourile noi a echipei naționale sunt mai frumoase decât cele vechi.

Geamgii sunt mai greu de găsit în zilele noastre.

Din oficiu: 10 puncte.

PRNUMELE (ACTUALIZARE). PRNUMELE PERSONAL, PRNUMELE PERSONAL DE POLITEȚE

1. Înlocuiește substantivele subliniate cu pronume personale potrivite.

Marianei îi plac filmele S.F. _____

Alexandru, Adrian și Elida sunt pasionați de muzică. _____

Vocea fetitei a impresionat juriul. _____

Am împrumutat DVD-ul de la Ana și Cristian. _____

Copii, veniți la masă! _____

2. Indică persoana, numărul, cazul și forma (dacă este cazul) pronumelor personale din enunțurile de mai jos:

Vom vizita muzeul, iar voi ne veți însoți.

Le-am cerut părerea, dar ele ne-au ignorat.

Cadourile de la ei ne-au bucurat, iar invitația lor de a participa la petrecere ne-a bucurat și mai mult.

Datorită ție mi-au trimis cartea printr-o firmă de curierat rapid.

Hei, tu, unde mi-ai ascuns pălăria?

3. Completează tabelul cu pronumele personale din enunțurile următoare, precizând cazurile și funcțiile lor sintactice:

Vino pe la noi când ai timp!

Tricoul de la tine a fost admirat de ele.

Știu că se gândește în fiecare zi la noi, așa că o sunăm zilnic.

Reușita mea este grație vouă, așa că nu pot decât să vă mulțumesc.

Privirile ei trădau emoție, așa că nu i-am mai spus nimic.

Pe noi ne-au anunțat în ultimul moment că vor veni și ei în excursie.

Lor li s-a părut interesantă informația pe care le-ai trimis-o, așa că ne-au transmis-o și nouă.

La repetiții am cântat ca tine, iar Ana mi-a spus că sunt aiudoma ție: talentat, dar foarte emotiv.

Florin a acceptat cadoul știind că este de la tine.

Am intrat în clasă după tine, dar înaintea ei.

În fotografia de aici aceștia suntem noi, iar aceia sunt ei.

Maria se comportă asemenea vouă.

PRONUMELE POSESIV. ADJECTIVUL PRONOMINAL POSESIV

1. Completează enunțurile de mai jos cu pronumele posesive potrivite:

Nu-mi găsesc manualul de limba română. Mi-l împrumuți pe _____?

Trandafirii tăi sunt roșii, iar _____ sunt albi.

Crezi că televizorul nostru este mai mare decât _____.

Decizia _____ m-a întristat.

2. Subliniază cu o linie pronumele posesive din enunțurile de mai jos:

Pleacă ai noștri, vin ai voștri.

Aș vrea să știu dacă ai tăi vor fi acasă duminică.

Am auzit că ai mei au fost în vizită la ai lui.

Pentru pisicile Mariei a cumpărat mâncare, dar pentru ale sale a uitat.

Alor săi le e frică să călătorească noaptea.

Dacă ai lor vor juca în deplasare, ai noștri vor avea meci acasă.

3. Completează tabelul cu pronumele posesive din enunțurile de mai jos, notând cazurile și funcțiile lor sintactice:

Ai noștri au câștigat două medalii de aur și trei de bronz.

Ai primit mesajele de la ai tăi?

Alor săi le e frică să circule cu avionul, preferă mașina.

Am reușit să-mi cumpăr telefonul datorită alor mei.

Arbuștii aceștia au fost plantați de ai mei în grădină.

Ce zici, să le spunem alor tăi de intenția alor noștri?

Copiii mei se comportă aiudoma alor tăi.

Dacă prețul alor tale ți se pare mare, stai să vezi cât am dat eu pe patine.

Dacă sunt ale tale, poți da revistele cui dorești.

Deasupra alor mei s-au mutat niște tineri.

Fotoliile acestea sunt asemenea alor noastre.

Gândindu-se la ai săi, a uitat că trebuie să treacă pe la ai mei.

La meciul decisiv m-am așezat lângă ai noștri.

Lupta lor este împotriva alor noștri.

Reușita grație alor săi l-a făcut să-i aprecieze mai mult.

Să te oprești și pe la ai mei când treci prin Timișoara!

Vin ai mei în vizită, așa că nu putem să mergem la ai tăi.

Vom pleca înaintea alor tăi cu cel puțin o oră.

pronumele posesiv	cazul	funcția sintactică	pronumele posesiv	cazul	funcția sintactică

4. Subliniază adjectivele pronominale posesive din enunțurile:

Telefonul meu s-a descărcat. Mi-l poți împrumuta pe al tău?

Nu-l cunosc prea bine pe vecinul tău, dar ai mei spun că este un om de treabă.

Prietenul acela al tău mi s-a părut un tânăr ambițios.

Numeroșii săi fani l-au așteptat la aeroport.

Unii prieteni ai mei vor veni cu trenul, alții preferă să vină cu mașina ta.

5. Analizează pronumele posesive și adjectivele pronominale posesive din enunțurile de mai jos, indicând și funcția lor sintactică:

O, vis ferice de iubire,

Mireasă blândă din povești,

Nu mai zâmbi! A ta zâmbire

Mi-arată cât de dulce ești,

Cât poți cu-a farmecului noapte

Să-ntuneci ochii mei pe veci,

Cu-a gurii tale calde șoapte,

Cu-mbrățișări de brațe reci.

(Mihai Eminescu, *Atât de fragedă*)

*Sufletul tău funcționează cu lemne,/ Iar al meu cu electricitate./ Dragostea ta umple cerul de fum,/ A mea e din flăcări curate. (Marin Sorescu, *Poveste*)*

Moment ortografic

Transcrie enunțurile de mai jos, corectând greșelile:

Ai noștrii colegi ne-au pregătit o surpriză de 1 Martie.

I-am spus unei colege a mele/ ale mele că îi voi împrumuta romanul „Prep”.

Le-am spus la ai mei că trec pe la ai voștri.

Un prieten a tău te-a căutat acum o oră.

PRONUMELE DEMONSTRATIV. ADJECTIVUL PRONOMINAL DEMONSTRATIV

1. Unește cu o linie pronumele demonstrative din prima coloană cu felul lor, notat în coloana a doua.

<i>aceasta</i>	pronume demonstrativ de identitate
<i>aceeași</i>	pronume demonstrativ de diferențiere
<i>aceia</i>	pronume demonstrativ de depărtare
<i>aceiași</i>	pronume demonstrativ de apropiere
<i>aceștia/alți</i>	
<i>ăștia</i>	
<i>cea</i>	
<i>celălalt</i>	
<i>ceștia/alți</i>	

2. Înlocuiește substantivele subliniate cu pronumele demonstrative potrivite pentru a evita repetițiile deranjante:

Mașina din dreapta consumă destul de puțin carburant, pe când mașina din stânga are un consum prea mare.

Nu îmi place prăjitura cu ciocolată, îmi place prăjitura cu fructe.

Filmele 3D nu sunt întotdeauna filmele la care mă duc cu plăcere.

Livada bunicilor mei este mai mică decât livada unchiului meu.

3. Notează cazul și funcția sintactică a pronumelor demonstrative din enunțurile:

Aceștia sunt colegii mei de clasă. _____

Ai accentuat cuvântul aidoma celorlalți. _____

Am intrat în clasă după ceialți, mai târziu decât tine. _____

Am observat că pasezi mingea ca acesta. _____

Atitudinea asemenea acestora mi se pare deranjantă. _____

Au venit la spectacol aceiași, nimeni în plus. _____

Cadourile de la cei de acolo au fost primite cu bucurie. _____

Culoarea mării este aceeași. _____

Felicitările sunt de la ceialți. _____

Fetele din clasa mea s-au așezat înapoia acestora. _____

Florile asemenea acestora îmi amintesc de copilărie. _____

Le-am dat celorlalți mingea ta. _____

Maria este contra celorlalți. _____

Mesajele acelora m-au bucurat. _____

Mihai a ajuns înaintea acelora. _____

Ne gândim la ceilalți cu nostalgie. _____
Nu-l cunosc pe cel din fotografia de pe birou. _____
Praful a fost șters de către acestea. _____
Să treci și pe la ceilalți când vii de la școală! _____

4. Precizează ce parte de vorbire este cuvântul *cel* în fiecare dintre enunțurile:

- Fiul *cel* mare al împăratului s-a întors din drum. _____
- *Cel* de ieri era mai bine rumenit. _____
- Pe *cel* deal, pe *cel* colnic/ Mândru trece un voinic. _____

5. Analizează pronumele demonstrative și adjectivele pronominale demonstrative din enunțurile de mai jos, indicând și funcția lor sintactică:

Cărțile acelea mari, cu copertile acelea învechite de vreme din biblioteca bunicului meu mă fascinau. Celelalte cărți, subțirele, lucioase, nu mă atrăgeau. Nimeni nu înțelegea de ce. Era aceeași fascinație pe care o resimte un arheolog pentru ruine.

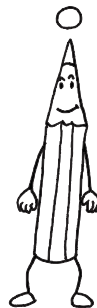
— Gheorghică, vorbi cu mirare femeia, mi se pare că pe baltag scrie sânge și acesta-i omul care a lovit pe tatu-tău. (Mihail Sadoveanu, *Baltagul*)

— Aia cu câinele e alta... îmi amintesc! Am citit-o în ora de chimie. Bună carte și asta! Mai ales acolo unde se-ntâlnesc ăia doi cu alți doi... Uite, dom'le, îmi scapă titlul, se câinează el, dar pot să ți-o povestesc. Stai să vezi, râzi să te prăpădești.

(Mircea Sântimbreanu, *Un băiat citit*)

— Jiul face parte dintre acele râuri mai de seamă din țara noastră – puține la număr – în lungul cărora trebuie să urci în partea cea mai înaltă, alpină, a munților. [...] Bazinul Jiului este mai mare decât bazinele Ialomiței și Bistriței, dar de peste două ori mai mic decât acela al Oltului și de peste patru ori mai mic decât acela al Siretului.

(Lucian Bădeș, *Valea Jiului*)

Moment ortografic

Subliniază forma corectă a pronumelor și adjectivele pronominale demonstrative din enunțurile următoare:

Mie mi-a plăcut celălalt/ celălant model de ghete.

Ne vom adresa aceleeași/ aceleiași comisii.

Ne-am cumpărat acelaș/ același tip de telefon.

Nu știi de ce am votat-o pe aceia/ aceea.

Scriitorului acesta/ acestuia i s-a decernat un premiu.

PRONUMELE NEHOTĂRÂT. ADJECTIVUL PRONOMINAL NEHOTĂRÂT

1. Subliniază pronumele nehotărâte din enunțurile:

Unii dintre ei vor primi premii.

Furtuna i-a speriat pe toți.

A venit la teatru cu alții.

Am discutat ceva despre lecturile sale, dar cineva ne-a întrerupt.

Știi pe vreunul interesat de fiecare din aceste monede?

Oricine ar putea să ne certe, dar poate câțiva ar reacționa.

2. Scrie în tabelul de mai jos cazul și funcția sintactică a pronumelor nehotărâte din enunțurile:

Cu unii dintre aceștia am vorbit, dar fiecare a susținut că nu a participat la acea ceartă.

Nu vom pleca în excursie toți, dar câțiva tot vor veni.

Ce ție nu-ți place, altuia nu-i face.

Mulți n-au înțeles că avem drepturi, dar și responsabilități.

Am intrat în sală după alții, nu după tine.

Cămășile tuturor sunt de un alb strălucitor.

Nu poți discuta despre orișicine oriunde.

Am fost interesat de opiniile fiecăruia.

După cele trei săptămâni de cantonament Alex a devenit altul.

Ascult cu plăcere pe fiecare.

E-mailul este de la altcineva.

Elida nu cântă la pian ca oricare.

Partiturile au fost aduse de fiecare.

În clasa noastră există două dulapuri și deasupra fiecăruia se află câte un tablou.

Doamna profesoară a intrat în clasă înaintea tuturor.

Ei dansează asemenea oricui.

Sugestiile de la fiecare m-au ajutat.

Nu știu dacă este contra vreunuia dintre noi.

pronumele nehotărât	cazul	funcția sintactică	pronumele nehotărât	cazul	funcția sintactică

3. Construiește enunțuri în care pronumele nehotărât *unul* să aibă următoarele funcții sintactice:

subiect: _____

nume predicativ: _____

atribut pronominal genitival: _____

atribut pronominal prepozițional: _____

complement direct: _____

complement indirect: _____

complement de agent: _____

complement circumstanțial de mod: _____

complement circumstanțial de loc: _____

4. Precizează ce parte de vorbire este cuvântul *o* în fiecare din enunțurile:

● *O! Ce frumos ninge!* _____

● *O brioșă și două amandine costă 15 lei.* _____

● *Am citit o povestire amuzantă.* _____

● *O fată fredona melodia, iar alta dansa.* _____

5. Analizează pronumele nehotărâte și adjectivele pronominale nehotărâte din enunțurile de mai jos și din textul citat, precizând și funcția lor sintactică:

Nu cred că vreun adolescent ar refuza câteva sugestii din partea consilierului școlar.

I-am împrumutat revista unei alte colege, dar oricare dintre voi o poate cumpăra.

Pot să rezolv orice exercițiu din culegere, deși fiecare are un grad ridicat de dificultate.

Va reacționa împotriva oricui va încerca să-l atace.

Unii colegi vor veni în excursie, iar alții vor sta acasă.

Moment ortografic

Subliniază forma corectă:

Fiecare dintre prietenele mele au/ are un actor preferat.

I-am dat mingea unui alt/ altuia băiat.

Nu ai cumva vreo/ vre-o fisă?

Le-am cerut tuturilor/ tuturor iertare.

PRONUMELE NEGATIV. ADJECTIVUL PRONOMINAL NEGATIV

1. Subliniază pronumele negative din enunțurile de mai jos.

Nimeni nu părea să știe ce se întâmplă.

Niciunul nu vrea să vină la concursul de șah.

Nimănui să nu-i spui problemele sale.

Nu e nimeni în curte.

2. Înlocuiește cuvintele/ grupurile de cuvinte subliniate cu pronume negative:

Toată lumea crede că tu ești vinovat. _____

Am pregătit câteva sandviciuri pentru drum. _____

Unii și-au adus cu ei corturile. _____

3. Explică, referindu-te la exercițiul anterior, ce modificări s-au produs în urma înlocuirii cuvintelor/ grupurilor de cuvinte cu pronume negative.

4. Notează cazul și funcția sintactică a pronumelor negative din exemplele date.

Coletul acesta nu este de la niciuna dintre ele. _____

Favoritul cursei nu este niciunul dintre aceștia. _____

Nimănui nu-i e ușor în ziua de azi. _____

Nu a ascultat nimeni conversația noastră. _____

Nu a discutat despre nimic din ceea ce te-ar putea interesa. _____

Nu am aflat nimic nou. _____

Nu am trecut pe la nimeni până acum. _____

Nu mă interesează problemele nimănui. _____

Pereții nu au fost zugrăviți de niciunul dintre ei. _____

5. Încercuiește cazul adjectivului pronominal negativ din enunțurile următoare, alegând dintre variantele notate între paranteze:

Niciun avocat nu a recuzat completul de judecată. (nominativ, acuzativ, dativ, genitiv)

Nu s-a gândit la nicio scuză pe care să o invoce. (nominativ, acuzativ, dativ, genitiv)

Nu i s-a cerut niciunui elev carnetul de note. (nominativ, acuzativ, dativ, genitiv)

Caietul niciunui băiat nu era pe catedră. (nominativ, acuzativ, dativ, genitiv)

Pe nicio bancă din parc nu era așezat vreun tânăr. (nominativ, acuzativ, dativ, genitiv)

Nu sunt împotriva niciunei variante. (nominativ, acuzativ, dativ, genitiv)

6. Analizează pronumele negative și adjectivul pronominal negativ din enunțurile și textele de mai jos, indicând și funcția lor sintactică:

Niciun ciclist nu va uita că mâine ne vom întâlni în parc.

Nu-i vom cere nimănui să ne asculte, fiindcă nimeni nu este obligat să o facă.

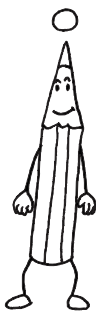
*Nu ne-am întâlnit cu nicio prietenă de-a Mariei, niciuna nu părea să fie în oraș.
Nu i-am dat niciunuia napolitane, probabil că niciunul nu ar fi luat.*

S-a isprăvit. Nu mă mai întreabă nimeni nimic. Mă așez la locul meu și mă uit la mine, la fetița asta nouă pe care-o cheamă Casian Alexandra și pe care parcă n-o cunosc. (Otilia Cazmir, A murit Luchi...)

Morarul i-a deschis ușa, l-a ospătat cu apă și cu mămăligă, i-a întins apoi să se culce și, fără să-i spună nimic, îl lăsă singur să se culce. Omul nostru se dezbracă, se întinse cu fața la peretele de scânduri, și, îmbufnat, gândi: „Măi, al dracului, adică de ce morarul ăsta nu mi-a spus niciun cuvânt?” (după Emil Gârleanu, Ursuzul)

*Nu era un simplu obicei, ci o adevărată plăcere pentru moș Timofte întâlnirea repetată, regulată și sonoră cu obiectul care dădea semnalul de recreație, și n-ar fi folosit pentru nimic în lume soneriile de multă vreme instalate în școală. Țârâitul lor impersonal, mecanic, uniform n-avea niciun farmec pentru bătrân.
(Constantin Chiriță, Cireșarii)*

Nimic nu-i mai de răs ca plânsul/ În ochii unui luptător. [...]// Tu ai pe-ai tăi! De n-ai pe nimeni,/ Te lupți pe seama tuturor. (George Coșbuc, Lupta vieții)

Moment ortografic

Corectează greșelile de scriere din următorul text:
Nu-i voi spune nimăruî unde voi merge.

Îmi va fi greu fără nici un coleg.

Vrea ca nici una dintre fițele sale să devină actrițe.

Nici o poezie nu m-a impresionat mai mult ca aceasta.

PRONUMELE INTEROGATIV. ADJECTIVUL PRONOMINAL INTEROGATIV

1. Subliniază pronumele interogative din enunțurile de mai jos.

Ce faci aici?

Cui i-ai adresat întrebarea?

Despre cine vrei să vorbești?

Al cui caiet este pe birou?

Căreia i s-a destăinuit?

Cine este profesorul tău de limba și literatura română?

Înainte de cine ai intrat în clasă?

Dedesubtul cui locuiește familia ta?

La ce te gândești?

Câți au venit la cursuri azi?

De cine ai fost ajutat în redactarea compunerii?

Asemenea cui a cântat?

2. Notează cazul și funcția sintactică a pronumelor interogative identificate în exercițiul anterior.

pronumele interogativ	cazul	funcția sintactică	pronumele interogativ	cazul	funcția sintactică

3. Construiește câte un enunț în care pronumele interogativ *cine* să aibă următoarele funcții sintactice:

subiect: _____

nume predicativ: _____

atribut pronominal genitival: _____

complement direct: _____

complement indirect: _____

complement de agent: _____

complement circumstanțial de mod: _____

4. Subliniază cu o linie pronumele interogative și cu două linii adjectivele pronominale interogative din enunțuri și notează, în dreapta enunțului funcția lor sintactică:

Ce carte ai împrumutat de la bibliotecă? _____

Cine a fost aici în absența mea? _____

Despre ce film vrei să discutăm? _____
Cu câți colegi te-ai întâlnit în parc? _____
Cărui sportiv ai vrea să-i iei un interviu? _____
Cui îi vei cere bicicleta? _____
Din ce material este fabricată cutia aceasta? _____
Pentru care din ei ai chemat medicul? _____

5. Analizează pronumele și adjectivele pronominale interogative din textele de mai jos, indicând și funcția lor sintactică:

- Care jachetă? întreabă ea aiurită, ca de pe altă lume.
- Cea cenușie.
- Leftere! zice femeia punând mâna la sânul stâng, ca și cum ar fi simțit un junghi grozav.
- Ce?
- Am... dat-o.
- Ce-ai dat?
- Jacheta!
- Care jachetă?
- Aia cenușie!
- Cui?
- N-ai spus tu că n-o mai porți?
- Cui? Cui ai dat-o, nenorocito!
- La o chivuță.
- Pentru ce?
- Pe farfurii. (I.L. Caragiale, Două loturi)

De astă dată, Dan sări în sus ca un resort:

- Cine, mă? Ce s-a întâmplat? și azvârli cartea aiurea.
- A, aici erai? Nu te văzusem... Știi...
- Ce-i cu piciorul, mă? Care frizer? Ce s-a întâmplat?
- Care picior de frizer? întreabă Tic cu o uimire provocatoare.

(Constantin Chiriță, Cireșarii)

PRONUMELE ȘI ADJECTIVUL PRONOMINAL RELATIV. ACORDUL PRONUMELUI RELATIV

1. Subliniază pronumele relative din enunțurile de mai jos și precizează cazul și funcția lor sintactică:

Cine sapă groapa altuia cade singur în ea. _____

Vagonul în care ai urcat este de clasa I. _____

Cărțile pe care le-ai cumpărat fac parte dintr-o colecție. _____

Cămașa ai cărei nasturi s-au rupt era veche. _____

Filmul despre care a vrut să discutăm a fost premiat. _____

Persoana datorită căreia am reușit a fost antrenorul meu. _____

Nu știu ce s-a petrecut acolo. _____

Am aflat de cine am fost chemată. _____

Sunt curios să aflu câți au votat contra noastră. _____

Ceea ce mă îngrijorează este încălzirea globală. _____

2. Completează spațiile libere cu pronume relative în cazul genitiv:

Casa _____ ferestre sunt deschise este a bunicilor mei.

Femeia _____ mașină a fost parcată în fața casei mele este mătușa mea.

Elevii _____ compuneri au fost originale au primit nota 10.

Bătrânul _____ privire ne-a emoționat a muncit toată viața în mină.

Hornul _____ fum se ridică drept spre cer seamănă cu o lulea uriașă.

Fetele _____ rochii au fost admirate de noi sunt prietenele Cameliei.

Caii _____ potcoave au fost făcute de fierarul satului par din povești.

3. Subliniază cu o linie pronumele relative și încercuiește adjectivele pronominale relative din enunțurile:

Ceea ce mi-a plăcut mai mult a fost festivitatea de premiere.

Nu cred că știa ce îl așteaptă.

Cei ce vin cu noi sunt prietenii fratelui meu.

Știu câți căței are bunica ta.

Vecinul al cărui copil cântă la pian este profesorul tău de muzică.

Nu a aflat ce surpriză i se pregătește.

Omul de-l vezi acolo e vecin cu bunicii mei.

4. Construiește câte un enunț în care pronumele relativ compus *ceea ce* să aibă următoarele funcții sintactice:

complement direct: _____

complement indirect: _____

5. Analizează pronumele relative și adjectivele pronominale relative din textele de mai jos, indicând și funcția lor sintactică:

Era un biet bolnav care avea nevoie de cele mai mari îngrijiri, care avea o infirmieră înadins pentru el, care își întreținea sănătatea și egoismul din ideea că l-a durut cândva. (Hortensia Papadat-Bengescu, *Concert din muzică de Bach*)

*Iată-o pasăre maiastră prinsă-n luptă c-un balaur;
Iată cerbi cu stele-n frunte care trec pe punți de aur;
Iată cai ce fug ca gândul; iată zmei înaripați
Care-ascund în mari palaturi mândre fete de-mpărați.*

(Vasile Alecsandri, *La gura sobei*)

Știetot, căruia îi plăcea foarte mult să citească, aflase din cărți despre țări îndepărtate și despre fel de fel de călătorii. Adesea, seara, el le povestea prietenilor săi despre ceea ce citise în cărți.

Prichindeii se dădeau în vânt după asemenea istorisiri. Le plăcea să asculte despre țări pe care nu le văzuseră niciodată, dar mai ales îi atrăgeau povestirile despre călătorii, pentru că cei care călătoresc trec prin tot felul de întâmplări nemaipomenite.

(după Nikolai Nosov, *Aventurile lui Habarnam și ale prietenilor săi*)

Lui Alex îi plac filmele istorice. Dacă îl întrebi ce film a văzut ultima dată, cu siguranță îți va răspunde că unul cu tematică istorică. Știe nu doar ce regizori s-au specializat în astfel de producții cinematografice, ci și ce personalități istorice i-au inspirat.

Moment ortografic

Corectează greșelile de scriere din următorul text:

A scris o povestioară de a cărei final este foarte mândru.

Textele care le-am citit mi s-au părut interesante.

Mama e omul căreia îi datorez foarte multe.

Andra, de a cărei păreri țin cont, nu a venit la întâlnire.

Prietenii mei mi-au cumpărat DVD-ul care ți l-am împrumutat.

Am instalat aplicația care mi-ai recomandat-o.

ADJECTIVUL PRONOMINAL DE ÎNTĂRIRE

1. Unește cu o linie pronumele personal din prima coloană cu adjectivul pronominal de întărire corespunzător din ce-a de a doua coloană:

<i>eu</i>	<i>însăși</i>
<i>tu</i>	<i>însăți</i>
<i>el</i>	<i>înseși</i>
<i>ea</i>	<i>însevă</i>
<i>noi</i>	<i>însumi</i>
<i>voi</i>	<i>însuși</i>
<i>ei</i>	<i>înșine</i>
<i>ele</i>	<i>înșiși</i>

2. Completează enunțurile de mai jos, scriind în spațiul liber adjectivul pronominal de întărire potrivit.

Profesoara _____ ne-a citit povestirea.

Ei _____ ne-au întâmpinat.

Maria, tu _____ ai recunoscut acest lucru!

Voi _____ veți veni la petrecere, fiindcă sunteți prietenele Anei.

Fetelor _____ li se va face o surpriză.

Mamei _____ i-am spus adevărul.

Eu _____ voi deveni aviator.

Ele _____ au pregătit tortul.

Colegei mele _____ îi voi pregăti o surpriză.

3. Construiește două enunțuri în care să existe următoarele situații:

- un adjectiv pronominal de întărire care să determine un substantiv feminin, numărul singular, cazul dativ

- un adjectiv pronominal de întărire care să determine un substantiv masculin, numărul plural, cazul dativ

4. Notează cazul și funcția sintactică ale adjectivelor pronominale de întărire din enunțurile următoare:

El însuși a venit la premiera filmului. _____

Fii tu însuși sincer cu cei din jur. _____

Noi însene l-am aplaudat. _____

La spectacol, voi înșivă ați cântat în corul școlii. _____

Verișoara mea însăși mi-a scris că va veni mă vadă. _____

5. Analizează adjectivele pronominale de întărire din textele următoare, indicând și funcția lor sintactică:

Contrazicându-mă cu mine însumi și-n sfârșit,

riscând să-mi stric pantofii prin noroi,
m-am dus să vad ce flori au răsărit
în parcul vast și gol de lângă noi. (Magda Isanos, *Toporași*)

Mircea însuși mână-n luptă vijelia-ngrozitoare,
Care vine, vine, vine, calcă totul în picioare. (Mihai Eminescu, *Scrisoarea III*)

Poștași înflăcărați puneau ștampile,
Cântând din corn, pe sacii cu pistile,
Plicuri adânci pudra, sculat în zori,
Însuși directorul caleștilor! (Emil Brumar, *Balada crinilor care și-au scris frumos*)

Eram subjugat. Înaintam cu căpitanul Hatteras (dacă nu cumva eram eu însumi acela) printr-un ținut prodigios, acela al marelui Nord, dar care era, în același timp, spațiul magic al cuvântului înscris într-o carte. (Nicolae Balotă, *Arta lecturii*)

Moment ortografic

- Selectează varianta potrivită:

Maria însuși/ însăși a venit cu noi.

Scenariul însăși/ însuși a fost apreciat de spectatori

Înseși/ însuși antrenorul crede acest lucru.

Jucătorii însuși/ înșiși nu sunt mulțumiți de scor.

Bunicului însuși/ însăși îi place rockul.

Pentru dumneavoastră însevă/ însăvă e mai bună această variantă.

- Corectează enunțurile de mai jos:

Chiar Andreea însăși te-a susținut.

Însuși avocatul în persoană a anunțat decizia clientului său.

Îți voi trimite eu însuși scrisoarea.

Mihaelei însăși i-am dat vestea.

Draga mea, tu însuși ai susținut ieri acest lucru!

Fetelor, voi înseși trebuie să vă pregătiți temele!

PRONUMELE. EXERCIȚII RECAPITULATIVE – I

1. Construiește câte un enunț în care să existe următoarele situații:

a. pronume personal, persoana a II-a, numărul singular, cazul acuzativ, funcția sintactică de atribut pronominal prepozițional;

b. adjectiv pronominal posesiv, cazul nominativ;

c. pronume demonstrativ de diferențiere, cazul genitiv, funcția sintactică de atribut pronominal genitival;

d. pronume nehotărât, cazul dativ, funcția sintactică de nume predicativ;

e. adjectiv pronominal negativ, cazul acuzativ;

f. pronume interogativ, cazul dativ, funcția sintactică de complement indirect;

g. pronume relativ, cazul nominativ, funcția sintactică de subiect;

h. adjectiv pronominal de întărire, cazul dativ.

2. Completează tabelul cu pronumele din enunțurile următoare, precizând felul lor, cazul și funcția sintactică:

Cine este băiatul acesta?

Orășelul în care am ajuns este cochet.

Cred că aceștia ar fi mai potriviți decât cei de acolo.

Despre dânsa ce părere ai?

Harta dumneavoastră nu este actualizată.

Mi-am amintit că astăzi este ziua ta de naștere.

Nu am înțeles nimic din ceea ce mi-a spus.

Nu i-am văzut pe ai tăi de ceva vreme.

Oricui îi face bine o plimbare.

Știi vreunul care ar vrea să cumpere bicicleta mea?

pronumele	felul pronumelui	caz	funcție sintactică

3. Notează în dreapta enunțului felul adjectivelor pronominale din enunțurile următoare și cazul lor:

Toți participanții la cros au primit tricouri și diplome. _____

Televizorul meu are diagonala de 102 cm. _____

Am înțeles că ați primit aceleași subiecte. _____

Nicio pată nu va rămâne dacă folosești Vanish. _____

Despre ce film vorbiți? _____

Știu ce înghețată îți place. _____

Prietenele mele însele te salută. _____

Am căutat în fiecare sertar, dar nu am găsit inelul. _____

4. Analizează pronumele și adjectivele pronominale din textul următor, indicând și funcțiile lor sintactice:

Trăiește încă floarea, dar inima mea bate,

Văzând-o cum păleşte din ce în ce mai tare.

Sunt alte flori desigur mai mândre și bogate;

Dar numai eu știu taina Narcisului ce moare. (D. Anghel, Moartea narcisului)

5. Corectează textul de mai jos:

— *Fetelor, ma sunat Anca însuși sămi spună că filmul care l-a văzut a fost minunat!*

— *E acelaș film pe care lam văzut chiar eu însămi ieri, a cărei final ma făcut să plâng.*

— *Nu știu ce să zic, cred că nici un film nu poate fi mai bun decât „Avatar”, nici unul nul v-a întrece...*

Partea a II-a

30 de puncte

Scrie în dreptul fiecărui enunț cazul și funcția sintactică ale pronumelor scrise cu caractere italice: 30 de puncte

Despre *cine* ați discutat la oră?

Am aflat titlul cărții pe *care* ai citit-o.

Nu se vede *nimic*.

Cartea de acolo este *a mea*.

Fiecăruia i-am dat cartea.

Partea a III-a

30 de puncte

Rescrie următoarele enunțuri, corectând greșelile:

Casele a căror ferestre sunt închise par părăsite.

Vecinilor însuși le e dor de vară.

Nici o pisică nu a mieunat.

Aceia e acolo e Maria.

Băieții a cărei minge a spart geamul au fugit.

A-i mei miau cumpărat un tricou albastru.

Florile care mi le-ai adus sunt în vaza de cristal.

Tableta s-a este ce-a mai admirată.

Din oficiu: 10 puncte.

NUMERALUL (ACTUALIZARE)

1. Subliniază numerele din enunțurile de mai jos:

Acesta este al treilea concert pe care Alex îl susține în Arad.

Am cumpărat nouăsprezece coli lucioase și douăzeci și trei de coli mate pentru care am plătit 120 de lei.

Aș dori să fiu prima care va cumpăra noul CD al trupei Hara.

Celui de-al doilea i-a revenit medalia de argint.

Cu patru dintre ei m-am întâlnit în parc după 30 de minute.

Două dintre cele șase fete din clasă au luat premii la olimpiadele școlare.

După douăzeci de minute, Cornel a intrat în clasă, s-a așezat în a doua bancă, a scos din geantă trei volume groase și două pixuri, apoi i-a ascultat cu atenție pe fiecare dintre cei cinci băieți care au ieșit la răspuns.

2. Notează felul numeralelor identificate la exercițiul anterior, precizând valoarea lor.

3. Scrie cu cifre arabe numerele:

X _____	XXI _____
MCM _____	LXIII _____
DCX _____	CDLVI _____
DXCI _____	CLXI _____

4. Indică funcțiile sintactice ale numeralelor din enunțurile:

Demersurile celor doi nu au rămas fără rezultat. _____

Prima din clasă este Cristina, iar Ana este a doua. _____

Am mâncat trei felii de pizza. _____

Mircea a intrat după cei doi. _____

Tu ai plecat după primul act, eu înaintea celui de-al treilea. _____

Pe doi dintre ei i-am văzut în mall. _____

I-am oferit celui de-al doilea o carte. _____

5. Analizează numerele cardinale și ordinale din textul de mai jos, indicând și funcția lor sintactică:

Până la Cârcei tot mai avea vreo două ceasuri. Unde mai pui apoi că spre „Hanul Ciorilor” mergea cu crivățul în spate?!

Ajuns la răspântie, el băgă mâna în buzunar și scoase toți banii ce-i mai rămăseseră. Erau trei lei, o băncuță și patru gologani. (Ioan Slavici, Hanul ciorilor)

Când tractorul ajunse cam la treizeci de metri, uimirea celor doi pământeni, în loc să scadă, spori: la volanul autovehiculului nu stătea nimic care să sugereze o ființă extraterestră. (Ioan Groșan, Planeta Mediocrilor)

Intersecție a trei regiuni: continentală, stepică și marină; gazda a 30 de tipuri de ecosistem; simfonie finală în trei brațe a celui de-al doilea mare fluviu al bătrânului continent, Dunărea, izvorâtă din Munții Pădurea Neagră, Germania, parcurge nouă țări și aproape 3.000 de km, după care se varsă fastuos în Marea Neagră.

(Liviu Mihaiu, Delta Dunării, în National Geographic Romania)

Moment ortografic

- Subliniază forma corectă din enunțurile:

Clasa întâia este la etajul doi/ al doilea.

Al optisprezecelea/ optsprăzecelea/ optsprezecelea este Andrei Popescu.

A cizeceea/ cincizecea ediție a concursului se va desfășura în Iași.

În doi/ două martie va ninge.

Carla este în clasa întâi/ întâia.

- Corectează greșelile din enunțurile de mai jos:

Am plătit la casă douăzeci lei lei.

La paispe ani știam mai puține decât tine.

În doisprezece mai este ziua mea.

Examenul începe la orele zece.

*ALTE TIPURI DE NUMERALE

1. Completează tabelul cu numerele din enunțurile următoare:

Voi munci întreit pentru a lua o notă mare la teză.

De două ori am fost în Veneția, și o dată în Paris.

Un sfert din pachetul de biscuiți s-a sfărâmat.

Câte trei au venit la catedră.

Amândouă au pisici de rasă.

Am vorbit cu câteșitrei prietenii mei.

Procentajul de promovare a crescut cu cinci la sută.

Trei pătrimi înseamnă trei sferturi.

Despre toți trei am aflat câte ceva.

S-au așezat doi câte doi în bănci.

Am plătit un preț dublu înaintea reducerilor.

Când i-am văzut pe tustrei în fața casei, nu mi-a venit să cred.

Organizatorii au oferit participanților la concurs câte două cărți și câte o diplomă.

numeral colectiv	numeral fracționar	numeral adverbial	numeral distributiv	numeral multiplicativ

2. Precizează ce valoare morfologică au numerele colective, distributive și multiplicative din enunțurile de la exercițiul 1.

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

3. Scrie funcțiile sintactice ale numeralelor din enunțurile de la exercițiul 1.

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

4. Construiește câte un enunț în care numeralul colectiv *amândoi* să fie în cazul:

- nominativ: _____
- genitiv: _____

5. Analizează numerele din textul de mai jos, indicând și funcția lor sintactică

Mi-aduc aminte că odată am strâns ban cu ban, din ce-mi da mama, până am făcut o jumătate de sfaș. (Barbu Ștefănescu Delavrancea, *Domnul Vucea*)

Producția anuală a acestei perioade a fost de 28.000 tone, din care 84% realizată în aria dunăreană (fluviu, bălți, deltă), 10% din Marea Neagră și lagunele marine, 4% din iazuri și eleșteie, 1,9% din râurile mari (Prut, Siret, Mureș, Olt, Someș, Jiu, Ialomița, Argeș), restul din râurile mici din câmpie și din zona montană.

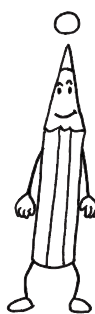
(după Ion Iordan, *România. Geografie umană și economică*)

Sâmbătă de cu seară locul se deșerta, și Ghiță, ajungând să mai răsufle, se punea cu Ana și cu bătrâna să numere banii, și atunci el privea la Ana, Ana privea la el, amândoi priveau la cei doi copilași, căci doi erau acum, iară bătrâna privea la câteșpatru.

(Ioan Slavici, *Moara cu noroc*)

*Din tuspatru părți a lumii se ridică-nalt pe ceruri,
Ca balauri din poveste, nouri negri plini de geruri.*

(Vasile Alecsandri, *Sfârșit de toamnă*)

Moment ortografic

Corectează enunțurile de mai jos:

Am cumpărat o jumate de kilogram de roșii.

Le-am cerut amăndorora iertare.

Am participat odată la cursul ei și de două ori la al lui.

Pe tustrei fetele le-am întrebat același lucru.

ADJECTIVUL (ACTUALIZARE)

1. Precizează felul adjectivelor din enunțurile:

Soldatul rănit a fost dus la spital. _____

Motanul cel isteț privește la ghemul bunicii. _____

Privirile strălucinde ale copiilor dovedeau că l-au zărit pe Moș Crăciun. _____

Mi-am cumpărat haine gata, nu le-am făcut la comandă. _____

Mi-a împărtășit gândurile sale. _____

2. Explică modul în care s-a format fiecare din următoarele adjective:

- *auriu* _____
- *convingător* _____
- *fricos* _____
- *gălbui* _____
- *grecesc* _____
- *incorect* _____
- *mâncăcios* _____
- *nebunatic* _____
- *nedrept* _____
- *plumburiu* _____
- *spornic* _____
- *străvechi* _____

3. Notează câte forme au adjectivele de mai jos:

<i>aspru</i> _____	<i>blând</i> _____	<i>cuminte</i> _____
<i>credincios</i> _____	<i>dulce</i> _____	<i>elegant</i> _____
<i>fascinant</i> _____	<i>galant</i> _____	<i>greoi</i> _____
<i>gri</i> _____	<i>luminos</i> _____	<i>mare</i> _____
<i>măreț</i> _____	<i>mic</i> _____	<i>milostiv</i> _____
<i>nou</i> _____	<i>românesc</i> _____	<i>roz</i> _____
<i>tare</i> _____	<i>trist</i> _____	<i>verde</i> _____

4. Încercuiește adjectivele invariabile de la exercițiul anterior.

5. Prima coloană conține gradele de comparație ale adjectivelor, iar coloana a doua adjective aflate la diverse grade de comparație. Unește, cu o linie, gradul de comparație cu adjectivul corespunzător.

pozitiv	<i>mai trist</i>
comparativ de superioritate	<i>foarte vesel</i>
comparativ de inferioritate	<i>cel mai cuminte</i>
comparativ de egalitate	<i>silitor</i>
superlativ relativ de superioritate	<i>la fel de bogat</i>
superlativ relativ de inferioritate	<i>cel mai puțin iubit</i>
superlativ absolut	<i>mai puțin strălucitor</i>

5. Analizează adjectivele din textul de mai jos, indicând și funcția lor sintactică:

Iar prin mândrul întuneric al pădurii de argint/ Vezi isvoare zdrumicate peste pietre licurind;/ Ele trec cu harnici unde și suspină-n flori molatic,/ Când coboară-n ro-pot dulce din tăpșanul prăvălatic. (Mihai Eminescu, *Călin* (file din poveste))

Umbla totdeauna legată la cap cu un tulpan alb, curat, cu capetele înnodate drept în creștet, ca două urechiuși. Avea sprâncenele așa de îmbinate că multă vreme nu m-am lămurit de ce mătușa Smaranda are o singură sprânceană stufoasă, ce pleca de deasupra ochiului stâng și la capătul ochiului drept se cobora așa de mult ca și cum s-ar fi unit cu geana. Ochii îi erau verzi, și sub fiecare dintre ei avea câte o aluniță. Fața îi era zbârcită ca o smochină. (după Emil Gârleanu, *Chipuri de demult*)

6. Precizează valoarea expresivă a adjectivelor în cele două texte de la exercițiul 5.

7. Subliniază adjectivele fără grad de comparație din seria: *albastru, complet, curat, interesant, inferior, major, minim, mort, optim, perfect, principal, posterior, studentesc, secundar, viu, voios.*

Moment ortografic

Rescrie corect enunțurile de mai jos:

Mihai a avut o atitudine foarte superioară.

Ți-a asigurat cele mai optime condiții pentru a învăța.

Oltenia a fost cea mai grav afectată de ploile din luna iulie.

Acestea sunt ultimele vești despre echipa națională de gimnastică.

***MIJLOACE EXPRESIVE DE REDARE A SUPERLATIVULUI ABSOLUT ÎN LIMBA ROMÂNĂ ACTUALĂ**

1. Subliniază adjectivele la gradul superlativ absolut din enunțurile de mai jos:

„Odă simplisimei flori” este o poezie de Lucian Blaga.

A interpretat un cântec așa de trist...

Am primit o veste extraordinar de bună.

Anca mi-a spus că am fost din cale afară de politicoasă.

Avea o cămașă aalbă...

Ce colorată e rochia pe care ți-ai cumpărat-o!

Detergentul acesta este pentru materiale ultradelicate.

Domnitorul avea o privire grozav de înspăimântătoare.

Elena este o tânără atât de apreciată...

Fata moșului era harnică nevoie mare.

Filmul acesta are o coloană sonoră arhicunoscută.

În fața primăriei sunt parcate multe, multe mașini.

Lalelele pe care le-am primit erau galllbene.

Mi s-a spus că ai fost nemaipomenit de drăguță în rochia de dantelă.

Prea tânărul nostru coleg va citi un mesaj din partea ministrului.

Tonul hiperenervat al femeii mi-a atras atenția.

Este cumplit de frig afară.

Buun film!

Băiatul acesta e agitat de tot!

O lumină uimitor de puternică l-a făcut să închidă brusc ochii.

Mătușa mea mi-a spus că sunt frumos de mama focului.

Boierul Dumitrașcu era putred de bogat.

O, cât ești de intuitivă!

2. Notează câte două adjective la superlativ absolut, formate cu prefixele:

- extra- _____
- super- _____
- supra- _____

3. Arată valoarea morfologică a cuvântul *ce* în enunțurile de mai jos.

- *Ce ai cumpărat de la Kaufland?* _____
- *Știi ce ai intenționat să faci.* _____
- *Ce trupă va cânta în deschiderea concertului?* _____
- *Maria a aflat ce flori îți plac.* _____
- *Ce luminoasă e camera ta!* _____

4. Analizează adjectivele din textele de mai jos, indicând și funcția lor sintactică:

*A fost odată ca-n povești,
A fost ca niciodată,
Din rude mari împărătești,
O prea frumoasă fată.*

(Mihai Eminescu, *Luceașărul*)

— *Știu și eu o poveste, cântă Domnița cea mititică și bălaie, da-i tare veche, de pe când dumbrava Buciumenilor ținea una cu alte multe dumbrăvi, până la munții cei mari.*

(Mihail Sadoveanu, *Dumbrava minunată*)

— *O mie de țechini primești?*
— *O, pașă, cât de darnic ești!* (George Coșbuc, *El Zorab*)

*Mi-i somn. Ce nalt îi focul! Și codrul, ce adânc!
Plâng. Ce gândește tata? Mănânc și plâng. Mănânc!*

(Nicolae Labiș, *Moartea căprioarei*)

Cică era odată într-un sat un om grozav de leneș; de leneș ce era, nici îmbucătura din gură nu și-o mesteca.

(Ion Creangă, *Povestea unui om leneș*)

*La noi sunt cântece și flori
Și lacrimi multe, multe...*

(Octavian Goga, *Noi*)

LOCUȚIUNEA ADJECTIVALĂ

1. Notează câte un adjectiv sinonim cu următoarele locuțiuni adjectivale:

bătător la ochi _____	cel din urmă _____
cu capul în nori _____	cu două fețe _____
cu ochii în patru _____	cu judecată _____
cu scaun la cap _____	cu stare _____
de bani gata _____	de folos _____
de nimic _____	de treabă _____
de vază _____	din topor _____
dintr-o bucată _____	întors pe dos _____
într-o ureche _____	la locul lui _____
larg de mână _____	mai nu știu cum _____
numai piele și os _____	pe sprânceană _____
pestriș la mațe _____	tot unul și unul _____

2. Subliniază locuțiunile adjectivale din textele de mai jos:

Popa era un om cu dare de mână; rămas văduv, deși foarte tânăr, trăia cu maicăsa. Îi mergeau treburile cât se poate de bine.

(I.L. Caragiale, *În vreme de război*)

Căci Isaia – „nenea Isaia”, pentru cei mai mulți – e drag tuturor, căci e om de ispravă, care-și vede numai de treaba și de nevoile lui.

(I.Al. Brătescu-Voinești, *Blana lui Isaia*)

Olimpia, și tu, Aurica, să fii cu ochii în patru să nu ia careva vreo hârtie, vreun lucru.

(G. Călinescu, *Enigma Otiliei*)

TIPĂTESCU: Și nu-mi pare rău, dacă știi să faci lucrurile cuminte: mie-mi place să mă servească funcționarul cu tragere de inimă... Când e om de credință...

(I.L. Caragiale, *O scrisoare pierdută*)

Pe Scott nu l-am uitat, dar el e prea cu nasul pe sus și nici nu rezistă mult „în provincie”, fiind un adevărat copoi londonez mutat la țară cu de-a sila.

(Anuța Genescu, *Midsomer Murders*, pe <http://suspan.ro>)

3. Scrie funcțiile sintactice ale locuțiunilor adjectivale identificate în textele de la exercițiul 2.

TEST – NUMERALUL, ADJECTIVUL

Partea I

60 de puncte

Citește textul de mai jos, apoi răspunde la fiecare din următoarele cerințe:

Doi proști s-au întâlnit cândva la o cruce de drumuri. Pe cel dintâi îl goniseră oamenii din satul lui, că prea era din cale-afară de prost și le făcea satul de râs. Celălalt se suise într-o căruță în care se mai înghesuiseră nouăzeci și nouă de proști. Căruța cu proști se rupsese de greul prostiei și proștii se împrăștiaseră care încotro, umplând lumea până-n ziua de azi.

— Bună vreme, om cu minte, spuse așadar primul prost văzând că se întâlnește cu unul care, deși soarele ardea, purta două căciuli și trei cojoace.

— Mulțumesc dumatăle, om cu scaun la cap, răspunse al doilea, băgând de seamă că drumețul ce-i dăduse binețe purta pe cap un scaun cu fundul spart.

Auzind fiecare vorbele celuilalt, pricepură proștii că se întâlniseră doi oameni de nădejde și hotărâră să-și urmeze calea împreună, iar, dacă merseră ce merseră li se făcu sete. [...] Și, ca un făcut, dădură îndată peste două fântâni așezate, cine știe de ce, una lângă alta.

— Vezi? Eu am să beau dintr-asta, spuse prostul cu două căciuli și trei cojoace, oprindu-se lângă una dintre fântâni.

— Oare cealaltă n-o fi având apă mai bună? întrebă prostul cu scaun la cap.

Prostul cuminte căzu pe gânduri.

(Vladimir Colin, *Deșteptăciunea proștilor*)

1. Precizează cum s-a format cuvântul *proști* din textul dat.

2 puncte

2. Completează tabelul de mai jos cu numeralele din text, notând felul lor, valoarea cu care sunt folosite, cazul și funcția lor sintactică:

40 de puncte

numeralul	felul	valoarea	cazul	funcția sintactică

3. Scrie felul și funcțiile sintactice ale adjectivelor și ale numeralelor cu valoare adjectivală din secvența:

10 puncte

Și, ca un făcut, dădură îndată peste două fântâni așezate, cine știe de ce, una lângă alta.

— Vezi? Eu am să beau din fântâna asta, spuse prostul cu două căciuli și trei cojoace, oprindu-se lângă una dintre fântâni.

— Oare cealaltă n-o fi având apă mai bună? întrebă prostul cu scaun la cap.

Prostul cuminte căzu pe gânduri.

4. Transcrie, din text, un adjectiv la gradul de comparație superlativ absolut.

2 puncte

5. Încercuiește litera **A**, dacă afirmația este adevărată sau litera **F**, dacă afirmația este falsă. **6 puncte**

A F În text, sintagma *cu scaun la cap* este locuțiune adjectivală.

A F În enunțul *Auzind fiecare vorbele celuilalt, pricepură proștii că se întâlniseră doi oameni de nădejde și hotărâră să-și urmeze calea împreună*, există o locuțiune adjectivală.

A F În secvența *purta pe cap un scaun cu fundul spart* există un adjectiv propriu-zis.

Partea a II-a

20 de puncte

Redactează o compunere de 6-8 rânduri în care să prezinți ceea ce s-ar putea vedea de la fereastra într-o zi ploioasă.

În redactarea compunerii vei avea în vedere:

- folosirea a zece adjective propriu-zise;
- folosirea unui adjectiv provenit din verb la participiu, cu funcția sintactică de nume predicativ, pe care îl vei sublinia;
- folosirea unui numeral colectiv și a unui numeral distributiv;
- respectarea normelor de ortografie și de punctuație.

Partea a III-a

10 puncte

Rescrie, corectând greșelile, enunțurile următoare:

Am rezolvat foarte perfect exercițiul și am luat punctajul cel mai maxim.

Mihu este un bătrân extrem de simplisim.

De 1 Decembrie vom organiza un spectacol la care vor participa dragele mele colege.

Din oficiu: 10 puncte.

ADVERBUL (ACTUALIZARE)

1. Marchează cu „X” felul adverbului:

adverbul	de mod	de timp	de loc	adverbul	de mod	de timp	de loc
<i>astăzi</i>				<i>ieri</i>			
<i>bine</i>				<i>acasă</i>			
<i>afară</i>				<i>departe</i>			
<i>dedesubt</i>				<i>zilnic</i>			
<i>înainte</i>				<i>sus</i>			
<i>aproape</i>				<i>românește</i>			

2. Explică modul în care s-au format adverbele de mai jos:

mișelește _____
pieptiș _____
târâș _____
literalmente _____
ieri-dimineață _____
niciodată _____
lin _____

3. Construiește câte un enunț în care cuvintele de mai jos să fie folosite ca adverbe:

vara _____
dimineața _____
tun _____
frumos _____
mult _____

4. Prima coloană conține gradele de comparație ale adverbelor, iar coloana a doua adverbe aflate la diverse grade de comparație. Unește cu o linie gradul de comparație cu adverbul corespunzător.

pozitiv	<i>foarte aproape</i>
comparativ de superioritate	<i>cel mai bine</i>
comparativ de inferioritate	<i>sus</i>
comparativ de egalitate	<i>mai jos</i>
superlativ relativ de superioritate	<i>cel mai puțin departe</i>
superlativ relativ de inferioritate	<i>mai puțin departe</i>
superlativ absolut	<i>la fel de tare</i>

5. Subliniază adverbele din enunțurile de mai jos și notează funcția lor sintactică:

Trenul mergea încet. _____
Ne vom întâlni mâine sau luni. _____
Pisica doarme covrig. _____
Fotbaliștii noștri i-au bătut măr pe ai lor. _____
Mama m-a certat părintește pentru nota proastă. _____

Iarna mergem la schi.

Fereastra de sus este deschisă.

Am ajuns acolo fără probleme.

Este bine să folosești un săpun antibacterian.

Fata de acolo este olimpică la fizică.

Deși am plecat devreme, am ajuns acolo târziu.

6. Analizează adverbele din enunțurile de mai jos, indicând și funcția lor sintactică:

— *De azi [...], fiul meu, ești bărbat. Dacă ar fi nevoie, ești pregătit să-ți poți câștiga singur o pâine. [...] Vei pricepe multe lucruri nevăzute, căci viața și lumea sunt pline de taine grele. Să năzuiești mereu a dobândi stima oamenilor, și mai ales pe a ta însuși. De aceea sufletul tău să fie totdeauna la fel cu gândul, gândul cu vorba și vorba cu fapta, căci [...] astfel vei obține un echilibru statornic între lumea ta și lumea din afară! Ca bărbat, să-ți faci datoria și să nu uiți niciodată că ești român!*

(Liviu Rebreanu, *Pădurea spânzuraților*)

Frunza auzea mereu, de acolo, din vârful, foșnetul cobitor al tovarășelor ce o părăseau, strecurându-se ușor ca o șoptă, ca o rugăciune, așternându-se jos, într-un lăvi-cer, pe deasupra căruia vântul alerga grăbit. (Emil Gârleanu, *Frunza*)

Moment ortografic

Rescrie corect enunțurile următoare:

Cetatea ar trebui vizitată de câți mai mulți elevi.

Munții Rodnei sunt grei de urcat.

La cros au participat destui de mulți adolescenți.

A sosit de vreme la școală.

Am citit decât zece pagini.

**ADVERBELE (PRONOMINALE) INTEROGATIVE,
RELATIVE ȘI *NEHOTĂRÂTE.
ADVERBE FĂRĂ FUNCȚIE SINTACTICĂ**

1. Subliniază cu o linie adverbele interogative din enunțurile de mai jos, indicând și funcția lor sintactică:

Când pleci la mare? _____
Cum a fost filmul? _____
Unde s-a ascuns pisica? _____
Până unde vom merge azi? _____
Cum ai rezolvat problema? _____

2. Subliniază cu o linie adverbele relative din enunțurile de mai jos, indicând și funcția lor sintactică:

Atunci am ajuns, când te-am sunat. _____
Am urcat până unde am putut. _____
Mă gândesc unde aș putea merge în vacanță. _____
Prietenii mei știu cum să mă convingă să vin. _____
Nu am înțeles când va începe repetiția. _____
Mihai a aflat cum va fi vremea mâine. _____

3. Subliniază cu o linie adverbele nehotărâte din enunțurile de mai jos, indicând și funcția lor sintactică:

Ne vom întâlni undeva și cu tine. _____
Vine oricând îl chemi. _____
Lasă, va fi cumva, sunt sigură. _____
Cândva vor veni cu toții la noi. _____
Uneori simt nevoia să mănânc ceva dulce. _____
Voi învăța cumva și pentru testul de mâine. _____

4. Subliniază adverbele de mod fără funcție sintactică din enunțurile:

Deși nu are dreptate, totuși insistă să-l ascultăm.
Tot nu înțeleg adverbul, deși mi l-ai explicat.
Vin doar pentru tine la concert.
Numai unii dintre voi au știut răspunsul.
Nu aș avea decât o sugestie.
Chiar Maria a susținut că trebuie să vină și Alex cu noi.
Cred că am mai văzut filmul, dar îl pot vedea iar.
Tot așa te îmbraci?
Încă nu dormi?
Nu. Nu dorm.

5. Analizează adverbele din enunțurile de mai jos, indicând și funcția lor sintactică acolo unde este cazul:

*Poartă-mă-n sus, în lături, oriunde vrei și-ți place,
Unde te-mpinge vântul, sau unde tu dorești;
Toate-mi sunt deopotrivă, dacă mă duci în pace,
Dacă cu mulțumire vederea-mi rătăcești. (Grigore Alexandrescu, Barca)*

Cred că l-am îngrozit cu adevărat doar o singură dată în viața mea, când, la scurtă vreme după ce intrasem în posesia grădinii mele, l-am dus pentru prima oară să i-o arăt așa cum era, crescută în voia Domnului, cumplit de neîngrijită și, practic, de neîngrijit. Îl șocasem și mai înainte, când cumpărasem o fermă părăginită. (John Fowles, Copacul)

De unde să încep să mă caut? Unde aş putea fi eu însumi? Ce căutam eu? Sufletul meu. Unde? Și cum se putea recunoaște adevăratul meu suflet între miile de suflete pe cari le purtam în mine? (Mircea Eliade, Romanul adolescentului miop)

Moment ortografic

Construiește enunțuri cu omofonele:

- altfel* _____
- alt fel* _____
- decât* _____
- de cât* _____
- deloc* _____
- de loc* _____
- întruna* _____
- într-una* _____
- totuna* _____
- tot una* _____

LOCUȚIUNEA ADVERBIALĂ. ADVERBE PREDICATIVE ȘI LOCUȚIUNI ADVERBIALE PREDICATIVE

1. Notează câte un sinonim pentru următoarele locuțiuni adverbiale:

<i>în vârful degetelor</i> _____	<i>de jur împrejur</i> _____
<i>zi de zi</i> _____	<i>din loc în loc</i> _____
<i>pe neașteptate</i> _____	<i>cu chiu cu vai</i> _____
<i>tam-nisam</i> _____	<i>din când în când</i> _____
<i>cu de-a sila</i> _____	<i>în grabă</i> _____
<i>de-a pururea</i> _____	<i>din nou</i> _____

2. Completează tabelul cu locuțiunile adverbiale de la exercițiul 1:

locuțiune adverbială de mod	locuțiune adverbială de timp	locuțiune adverbială de loc

3. Completează tabelul de mai jos cu adverbele predicative și locuțiunile adverbiale predicative din enunțurile următoare:

Bineînțeles că m-a însoțit până acasă.

Cu certitudine că va sosi al timp.

Cu siguranță că va mai trece ceva vreme până când ne vom revedea.

De bună seamă că are și el un cont pe Facebook.

Desigur că am fost la premiera filmului Avatar.

Fără doar și poate că îmi voi schimba parola la contul de e-mail.

Firește că te voi anunța din timp.

Pesemne că oamenii nu-l simpatizează așa cum crede el.

Poate că nu te va asculta la istorie.

Probabil că nici colegii tăi nu au aflat încă vestea.

Adverbe predicative	Locuțiuni adverbiale predicative

TEST – ADVERBUL

Partea I

40 de puncte

Citește cu atenție textul de mai jos:

— **Când** o să terminați cu râsul, **poate** c-o să continuăm adunarea. Iar dacă puștii se cocoată iar pe bușteanul ăla, au să se răstoarne pe loc. Așa c-ați face bine să stați **jos** pe pământ și să ascultați. Avem leacuri pentru orice, chiar pentru minte. Doar nu vă gândiți **serios** că ar trebui să ne fie frică tot timpul? Viața, spuse Piggy, lărgind subiectul, e științifică, asta e. Într-un an sau doi, când o să se termine războiul, oamenii or să zboare până la planeta Marte și **înapoi**. Știu că nu-i nicio fiară – una cu gheare sau altfel, mă înțelegeți – dar mai știu că există și frica...

(William Golding, *Împăratul muștelor*)

Răspunde la fiecare dintre cerințele care urmează, referitoare la textul dat.

1. Precizează felul adverbelor marcate în textul dat și precizează funcția lor sintactică. **10 puncte**

când _____

poate _____

jos _____

serios _____

înapoi _____

2. Transcrie din text două adverbe de mod fără funcție sintactică. **6 puncte**

3. Precizează cum s-a format adverbul *altfel* din textul dat. **6 puncte**

4. Construiește un enunț în care să folosești un adverb format prin derivare de la substantivul *om*. **6 puncte**

5. Construiește un enunț în care substantivul *buștean* să își schimbe valoarea gramaticală în adverb. **6 puncte**

6. Transcrie, din fragmentul citat, o locuțiune adverbială, precizând felul ei. **6 puncte**

Partea a II-a

40 de puncte

Răspunde cerințelor de mai jos:

1. Subliniază adverbele din enunțurile de mai jos și precizează felul lor: **10 puncte**

Cum ai rezolvat exercițiul? _____

Știu unde ai fost în tabără. _____

Mâine va ploua. _____

Valentin a venit repede la întâlnire. _____

Vom pune cortul aici. _____

2. Notează funcția sintactică a adverbilor și locuțiunilor adverbiale din următorul schimb de replici: **20 de puncte**

— *Cum va fi vremea miercuri?*

— *Probabil că va fi soare, așa au anunțat la meteo. De bună seamă că prognozele nu trebuie luate în seamă, dar prognoza de astăzi au nimerit-o.*

— *Din când în când este bine să crezi prognozele. Of, unde sunt verile de altădată?*

3. Construiește câte un enunț în care să existe următoarele situații: **10 puncte**

a) adverbul *bine* să aibă funcția sintactică de complement circumstanțial de mod:

b) adverbul *acasă* să aibă funcția sintactică de atribut adverbial:

Partea a III-a

10 puncte

Rescrie enunțurile, corectând greșelile existente.

Am văzut destui de mulți oameni care practică ciclismul.

Am găsit decât două bilete la concertul de mâine.

Nu vreau de cât puțină liniște.

Am repetat într-una pentru testul de azi.

Nu, nu vreau niciun măr, nicio pară, ci vreau o gutuie.

Din oficiu: 10 puncte

PREPOZIȚIA (ACTUALIZARE). LOCUȚIUNEA PREPOZIȚIONALĂ

1. Transcrie, mai jos, prepozițiile simple și prepozițiile compuse din seria: *pe, sub, în, de la, peste, spre, dinspre, cu, de, la, pe sub, până, prin, după, întru, a, către, înspre, pe la, de către, de pe lângă, spre, asemenea, contra.*

● prepoziții simple _____

● prepoziții compuse _____

2. Explică modul în care s-au format următoarele prepoziții:

● *de la* _____

● *înapoia* _____

● *datorită* _____

3. Precizează ce parte de vorbire sunt cuvintele subliniate în enunțurile:

De mâine vin la tine. _____

Nu vine de nu-i spui nimic. _____

Avionul trece deasupra cartierului nostru. _____

Nu știi cine locuiește deasupra? _____

Cu ce grație dansează balerina! _____

A reușit grație muncii depuse. _____

4. Construiește câte un enunț în care prepoziția *înaintea* să fie urmată de:

a. un substantiv în cazul genitiv:

b. un pronume personal în cazul dativ:

c. un adjectiv pronominal posesiv în cazul acuzativ:

5. Subliniază prepozițiile din enunțurile de mai jos și scrie cazul cerut de acestea:

Deasupra lacului se înălțase luna. _____

A intrat în sala de spectacole înaintea noastră. _____

Au năvălit cu toții asupra voastră. _____

Mihai cântă asemenea unui tenor. _____

A trecut pe la noi ieri. _____

A intrat în vizorul presei datorită ținutelor ei. _____

Contrar așteptărilor a sosit prima. _____

Rochia de bal a prințesei era cusută cu fire de aur. _____

Sătenii au luptat contra invadatorilor. _____

6. Subliniază locuțiunile prepoziționale din enunțurile de mai jos și scrie cazurile cerute de acestea:

Clădirea din spatele grupului statuar este Teatrul Național. _____

Am participat împreună cu părinții mei la acțiunile de împădurire. _____

În fața casei mă aștepta mama. _____

Are o atitudine respectuoasă față de profesori. _____

În afară de tine, va mai veni cu noi și Dorina. _____

În loc de Dove, dați-mi, vă rog, o Nivea. _____

7. Subliniază cu o linie prepozițiile și cu două linii locuțiunile prepoziționale din textele de mai jos:

Deasupra măsuței mai era o lampă cu abajur. Sub măsuță se vedeau picioarele mamei în pantofi subțiri, stând locului sau strâmbându-se pe-o coastă de nedumerire, sau bătând tactul unei supărări, cu vârfurile. Dănuț, firește, ședea sub măsuță.

(Ionel Teodoreanu, *La Medeleni*)

Speciile de plante care trăiau la umbra pădurii și datorită pădurii, nemădispunând de hrana pământului, de umiditatea necesară dezvoltării lor, au dispărut treptat, rămânând în urmă întinse zone deșertice, complet sau aproape complet lipsite de vegetație.

(Să iubim, să ocrotim natura, vol. Micii grădinari)

*S-a ridicat, deodată, din prăpastia întunecoasă, umedă, a munților falnici. Și, doritor de lumină, în această dimineață scaldată de soare, a întins aripile, ca o flamură, deasupra brazilor bătrâni. S-a înălțat mai întâi drept în sus, ca o săgeată; a străbătut văzduhul răcoros, apoi a rămas acolo, s-a legănat în aer, îmbătat de plăcerea să fluture la înălțime uriașă; a plecat capul și a privit în jos. Pe câmpiile lucii, satele împărăștiate, ca grăunțele, scoteau sclipiri repezi ca a prundișului spălat de ape. Oamenii nu se zăreau; deasupra, dedesubtul lui, pimplă, nicio vietate. I se păru că lumea aceasta frumoasă, încântătoare, peste care primăverile se aștern cu spuză de flori, e a lui, a lui singur. (Emil Gârleanu, *Vulturul*)*

Moment ortografic

Corectează enunțurile următoare:

L-am adus după stradă.

El cântă cu vioara, iar sora lui cu acordeonul.

Am plecat în Cluj ieri după-masă.

Am ales trei din cele mai frumoase rochii ale bunicii.

Am înțeles că sunt săraci și că trăiesc după o zi pe alta.

Datorită antrenamentelor și a regimului a revenit la kilogramele de altădată.

CONJUNCȚIA. LOCUȚIUNEA CONJUNCȚIONALĂ

1. Subliniază cu o linie conjuncțiile simple și cu două linii conjuncțiile compuse din textele:

De din vale de Rovine

Grăim, Doamnă, către Tine,

Nu din gură, ci din carte,

Că ne ești așa departe. (Mihai Eminescu, Scrisoarea III)

Bruno era convins că ar fi fost mai bine să o fi lăsat pe Gretel la Berlin să aibă grijă de casă, deoarece ea nu era nimic altceva decât o pacoste.

(John Boyne, *Băiatul cu pijamale în dungă*)

— *Cred că vă place să duceți o viață simplă, spuse Matilda, scormonind ceva mai departe problema. Probabil că e mult mai ușor să faceți curat într-o casă unde nu trebuie să lustruiți mobila sau să ștergeți de praf toate obiectele acelea ornamentale mici și prostești care zac peste tot prin casă și cer să fie șterse în fiecare zi.*

Urmă o perioadă de tăcere lungă și apăsătoare. În doar treizeci de secunde, atmosfera din încăperea strâmtă se schimbăse cu totul, iar acum vibra de stânjenală și de secrete. (Roald Dahl, Matilda)

2. Completează tabelul de mai jos cu conjuncții din textele următoare:

a) *Fiindcă ploaia s-a oprit, cred că am putea face o plimbare prin împrejurimi.*

Mirela a plecat, deci pot pleca și eu.

Oare ce să cumpăr: roșii sau ardei?

De nu vii și pe la mine mă supăr.

b) *Sid, fratele mai mic al lui Tom, își vedea de treabă, adunând așchiile, deoarece el era un băiat cuminte și nu-i plăceau nebuniile. Tom șterpelise zahăr și tocmai când ronțăia mai cu poftă, iată și mătușa Polly. Ea începu să-i pună fel de fel de întrebări cu tâlc ascuns, spre a-l atrage pe Tom pe panta destăinuirilor.*

(Mark Twain, *Aventurile lui Tom Sawyer*)

c) *Începuse să ningă câteva ceasuri înainte, apoi, după Bacău, se dezlănțuise viiforul; dar când trenul intră în gară, ninsoarea încetase, și pe cerul spălat răsăreau, sticloase, cele dintâi stele. Recunoscui piața, imaculată sub zăpada proaspătă, deși de-o parte și de alta se ridicau blocurile, de curând construite.*

(Mircea Eliade, *Tinerete fără tinerețe*)

Conjuncții coordonatoare	Conjuncții subordonatoare	Conjuncții coordonatoare	Conjuncții subordonatoare

3. Extrage conjuncțiile coordonatoare din enunțurile de mai jos și încadrează-le în categoria din care fac parte:

În vacanță voi pleca în tabără cu colegii și apoi într-o excursie cu familia. Mama ar vrea să vizităm fie Praga, fie Cracovia, dar tata este de părere că ar fi mai interesante Viena sau Budapesta, deci nu știu exact unde vom merge. Indiferent dacă vom alege varianta mamei sau a tatălui, cred că va fi o excursie educativă, iar eu voi avea ce să le povestesc bunicilor. Așadar, să vină vacanța!

- copulative _____
- adversative _____
- disjunctive _____
- conclusive _____

4. Construiește enunțuri în care cuvântul și să fie:

pronume reflexiv _____

adverb de mod _____

conjuncție _____

5. Subliniază locuțiunile conjuncționale din enunțurile de mai jos:

A cumpărat bomboane, măcar că nu erau așa de ieftine.

A intrat în sală fără să știe că acolo avea loc o dezbatere.

Chit că nu l-ai lăsat, a venit la mine.

De când îl cunosc nu m-a supărat niciodată.

Din cauză că a nins excesiv, drumurile sunt impracticabile.

Din moment ce deja ești aici, apucă-te de repetat!

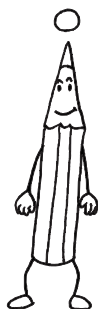
În timp ce tu vorbeai la telefon, mama a aspirat în sufragerie.

Înainte să vii, sună-mă!

Îndată ce ai sosit, a început petrecerea.

M-a căutat pentru că a simțit nevoia să vorbească despre evenimentul de ieri.

Mirela a deschis televizorul după ce filmul s-a încheiat.

Moment ortografic

Corectează greșelile de ortografie, de exprimare și de punctuație din enunțurile:
Aș fi venit la concert dar nu am mai găsit bilete.

M-am gândit că ce voi face la vară.

Mi-aș dori ca să primesc o bicicletă nouă.

Nu Maria a greșit ci Claudia.

Nu vreau să aflu toată lumea căci vom sosi luni.

Poate că Ana s-au Maria va veni să ne ajute, i-ar Alex îl va aduce pe Dan.

INTERJEȚIA (ACTUALIZARE)

1. Subliniază interjecțiile din textele:

*Aho, aho, copii și frați,
Stați puțin și nu mânați,
Lângă boi v-alăturați
Și cuvântul mi-ascultați.*

*Ia mai mânați, mări!
Hăi, hăi... (Plugușorul)*

*Dar cocoana, luând în brațe pe favorit și mângâindu-l cu toată duioșia:
— Vai de mine! cum crezi d-ta?... Noi suntem băieți cumiști și binecrescuți... Noi
nu suntem mojici ca Bismarck...*

— Ha? zic eu.

— Bismarck al ofițerului Papadopolinii.

Dându-mi această explicație, cocoana scoate din săculețul de mână o bucățică de zahăr:

— Cui îi place zăhărelul?...

Bubico (făcând pe bancă sluj frumos, cu toată cletinătura vagonului): Ham!

— Să-i dea mamișica băiatului zăhărel?

Bubico: Ham! Ham!

Și apucă bucățica de zahăr și-ncepe s-o ronțăie... Cocoana scoate din alt săculeț o sticlă cu lapte, din care toarnă într-un pahar; apoi:

— Cui îi place lăptic?

Bubico (lingându-se pe bot): Ham! (I.L. Caragiale, Bubico)

— Veniși cu oile, mă? Du-te repede și prinde-o pe Bisisica... Viu și eu acum să le mulgem... Să torn mămăliga... Unde sunt fetele alea?

Băiatul se uită la maică-sa și se întoarce alene îndărăt, fără să spună ceva. Ieși în curte și începu să strângă oile spre obor. Câțiva miei săriseră în prispă și lingeau sare.

— Câși, mânca-te-ar câinii! zise el apucând mieii de gât și făcându-le vânt de pe prispă. (Marin Preda, Moromeții)

*Caprele din Mehedinți
fac me-he-he printre dinți,
broaștele din Oradea
fac orac-orac sadea,
bibilica din Bihor
face bi-bi pe răzor,
iar lupanii din Lupeni
strigă „hei-lup!” prin poieni!
La Craiova, ciori – cra-cra,
gâște la Galați, ga-ga... (Grete Tartler, Gluma)*

2. Precizează ce transmite fiecare din interjecțiile următoare:

- *ah!* _____
- *au!* _____
- *bre!* _____
- *dii!* _____
- *ho!* _____
- *of!* _____
- *pleosc!* _____
- *ura!* _____

3. Încercuiește interjecțiile compuse din seria: *alo-alo!*; *cioc-cioc!*; *cioca-boca!* *cuțu-cuțu!*; *ding-dang!*; *fâș-fâș!*; *hei-rup!*; *mac-mac!*; *miau-miau!*; *of-of!*; *teleap-teleap!*; *tic-tac!*; *treosc-pleosc!*

4. Subliniază interjecțiile predicative din enunțurile:

- *Hai cu noi!*
- *Iepurașul tuști! în tufiș.*
- *Deodată, buf! în iarbă o lăcustă.*

5. Arată valoarea morfologică a cuvintelor subliniate din exemplele următoare și arată cum s-au format:

Găinile au început să cotcodăcească de zor.

La ușă s-a auzit un cioc-cioc timid.

— *Nu vreau să aud nici un of și nici un ah, ne-a spus mama.*

Cineva mormăie în zmeuriș.

6. Indică funcțiile sintactice ale interjecțiilor din enunțurile:

Broasca huștiuluc! în baltă. Ar fi fost vai de ea dacă o vedea pelicanul. Dar uite că pelicanul, care venea teleap-teleap, s-a oprit!

Moment ortografic

Subliniază interjecția scrisă corect:

haida de/ haida-de;

hei rup/ heirup;

tra-la-la/ tralala;

be he he/ behehe;

hop ș-așa/ hop-ș-așa;

hopa țopa/ hopa-țopa.

TEST – PREPOZIȚIA, CONJUNCȚIA, INTERJECȚIA

Partea I

60 de puncte

Citește cu atenție textul de mai jos:

În a cincea zi, tot datorită oii, am aflat încă un secret din viața micului prinț. El mă întrebă brusc, fără niciun preambul, ca și cum se gândise îndelung la asta:

— O oaie, dacă mănâncă arbuștii, mănâncă și florile?

— O oaie mănâncă tot ce întâlnește în cale.

— Chiar și florile care au spini?

— Da. Chiar și florile care au spini.

— Atunci la ce servesc spinii?

Nu știam. Eram atunci foarte ocupat încercând să deșurubez un șurub strâns prea tare din motorul meu. [...]

— La ce folosesc spinii?

Micul prinț nu renunța niciodată la o întrebare, odată ce o pusese. Eu eram nervos din cauza șurubului meu și probabil că am răspuns la întâmplare:

— Spinii nu servesc la nimic, sunt pur și simplu răutate din partea florilor!

— Oh!

Dar după un moment de liniște el îmi spuse, cu un soi de răutate în voce:

— Nu te cred! Florile sunt slabe. Ele sunt naive. Ele se apără cum pot. Ele se cred teribile cu spinii lor...

(după Antoine de Saint-Exupery, *Micul prinț*)

Răspunde la fiecare dintre cerințele de mai jos, referitoare la textul dat:

1. Transcrie, din primul paragraf al textului, o prepoziție cu regim cazual de acuzativ, o prepoziție cu regim cazual de genitiv și o locuțiune conjuncțională. **6 puncte**

• propoziție cu regim cazual de acuzativ _____

• propoziție cu regim cazual de genitiv _____

• locuțiune conjuncțională _____

2. Notează interjecția existentă în textul dat. **6 puncte**

3. Transcrie, din text, câte un enunț în care există o conjuncție coordonatoare, respectiv o conjuncție subordonatoare, pe care le vei sublinia. **6 puncte**

4. Precizează felul conjuncției coordonatoare transcrise. **6 puncte**

5. Încercuiește litera A dacă enunțul este adevărat sau litera F dacă enunțul este fals. **6 puncte**

A F În ultimul paragraf al textului există o conjuncție și o prepoziție.

6. Analizează cuvintele subliniate din secvențele următoare, indicând și funcția lor sintactică: **30 de puncte**

• Eram atunci foarte ocupat încercând să deșurubez un șurub strâns prea tare din motorul meu.

• Micul prinț nu renunța niciodată la o întrebare, odată ce o pusese. Eu eram nervos din cauza șurubului meu și probabil că am răspuns la întâmplare.

• Ele se apără cum pot.

Partea a II-a

20 de puncte

Construiește câte un enunț în care să existe:

a. o locuțiune prepozițională cu regim cazual de acuzativ

b. o locuțiune prepozițională cu regim cazual de genitiv

c. o conjuncție disjunctivă

d. o conjuncție concluzivă

e. o interjecție predicativă

Partea a III-a

30 de puncte

1. Rescrie enunțurile de mai jos, corectând greșelile:

12 puncte

A luat cartea după birou și a pus-o în geantă.

A găsit decât apă minerală.

Copilul strănuta într-una.

2. Încercuiește varianta corectă:

8 puncte

Mergem *în/ la* Oradea.

Învață *în/ la* Colegiul Național „Liviu Rebreanu”.

Și-a pus căciulița *în/ pe* cap.

Am băut o ceașcă *de/ cu* ceai.

Din oficiu: 10 puncte.

TEST SUMATIV

Citește textul de mai jos:

Se scutură din salcâmi o ploaie de miresme.

Bunicul stă pe prispă. Se gândește. La ce se gândește? La nimic. Înnumără florile care cad. Se uită-n fundul grădinii. Se scarpină-n cap. Iar înnumără florile scuturate de adiere.

Pletele lui albe și crețe parcă sunt niște ciorchini de flori albe; sprincenele, mustățile, barba... peste toate au nins anii mulți și grei.

Numai ochii bunicului au rămas ca odinioară: blânzi și mângâietori.

Cine trânti poarta?

— Credeam că s-a umflat vântul... o, bată-vă norocul, cocoșeii moșului!

Un băietan ș-o fetiță, roșii și bucălai, sărutară mânele lui „tata-moșu”.

— Tată-moșule, zise fetița, de ce zboară păsările?

— Fincă au aripi, răspunse bătrânul sorbind-o din ochi. [...]

Bătrânul coprinsse într-o mână pe fată și în cealaltă pe băiat.

— O, voinicii moșului!...

Și zâmbi pe sub mustăți, și-i privi cu atâta dragoste, că ochii lui era numai lumină și binecuvântare. [...]

Din vorbă în vorbă, copiii se făcură stăpâni pe obrajii bunicului.

— Partea asta este a mea.

— Și partea asta, a mea!

— Mustața asta este a mea.

— Și asta, a mea!

La barbă se-ncurcară. Bunicul îi împăcă, zicându-le:

— Pe din două.

Și copii o și dăspicară, cam repede, că bătrânul strânse din ochi.

— Jumătate mie.

— Și jumătate mie.

Și după ce o împărțiră frățeste, începu lauda.

Băiatul:

— Mustața mea e mai lungă.

Fata:

— Ba a mea e mai lungă!

Și băiatul întinse d-o mustață și fata de alta, ba a lui, ba a ei să fie mai lungă.

Pe bunic îl trecură lacrămile, dar tăcu și-i împăcă zicându-le:

— Amândouă sunt dopotrivă.

(Barbu Ștefănescu-Delavrancea, *Bunicul*)

1. Notează forma corectă a următoarelor cuvinte existente în fragmentul citat: *mânele, fincă, coprinsse, dăspicară.* **8 puncte**

2. Încercuiește vocala accentuată din cuvintele: *trânti, binecuvântare, stăpâni, mustața.* **8 puncte**

3. Precizează ce valoare morfologică au verbele din enunțurile: **8 puncte**
Numai ochii bunicului au rămas ca odinioară: blânzi și mângâietori. _____
Din vorbă în vorbă, copiii se făcură stăpâni pe obrajii bunicului. _____

4. Transcrie, din text, un verb la diateza activă și un verb la diateza reflexivă. **8 puncte**
verb la diateza activă _____
verb la diateza reflexivă _____

5. Precizează felul pronomelor subliniate din secvențele: **8 puncte**
*La **ce** se gândește?* _____
*La **nimic**.* _____

6. Încercuiește litera ce corespunde răspunsului pe care îl consideri corect. **8 puncte**
În enunțul *Se uită-n fundul grădinii* există:
a. o locuțiune adverbială b. o locuțiune conjuncțională c. o locuțiune prepozițională
În enunțul *Și după ce o împărțiră frățește, începu lauda* există:
a. o locuțiune adverbială b. o locuțiune conjuncțională c. o locuțiune prepozițională

7. Precizează ce parte de vorbire sunt cuvintele subliniate din secvențele de mai jos, indicând și funcția lor sintactică. **42 de puncte**
***Înnumără** florile **care** cad.*

_____ *Pletele **lui** albe și crețe parcă sunt niște ciorchini **de flori** albe.*

_____ *Peste **toate** au nins **anii** mulți și grei.*

_____ ***Cine** trânti poarta?*

_____ *Ochii **lui** era numai lumină și binecuvântare.*

_____ *Mustața **asta** este **a mea**.*

_____ *Și după ce o împărțiră **frățește**, începu lauda.*

_____ *Mustața mea e **mai lungă**.*

_____ ***Amândouă** sunt **dopotrivă**.*

Din oficiu 10 puncte.